

ΤΙΤΛΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ – ΕΣΟΔΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Καταγραφή των απαιτούμενων διαδικασιών για την πραγματοποίηση τιτλοποίησης των απαιτήσεων που προέρχονται από τις μελλοντικές εισπράξεις των ληξιπροθέσμων οφειλών του Ελληνικού Δημοσίου.

Χαρίκλεια Β. Μαυρίδου
Πτυχίο Διοίκησης Επιχειρήσεων Πανεπιστημίου Πειραιώς

Υποβληθείσα για το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα
στη Διοίκηση των Επιχειρήσεων για Στελέχη (Ε-Μ.Β.Α.)

Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων

Πανεπιστήμιο Πειραιώς

2007

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Στον σύζυγό μου Κυριάκο

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Επιθυμώ να εκφράσω τις βαθύτατες ευχαριστίες μου στον επιβλέποντα τακτικό καθηγητή κ. Γεώργιο Αρτίκη, η συνεργασία μου με τον οποίο υπήρξε άριστη σε όλα τα επίπεδα, παρέχοντάς μου πολύτιμες συμβουλές καθώς και σημαντική βοήθεια κατά την εκπόνηση της παρούσας διπλωματικής εργασίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑΣ

ΤΙΤΛΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (ή ΕΣΟΔΩΝ)

ΔΗΜΟΣΙΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.1 Αντικειμενικός σκοπός της εργασίας	σελ. 5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.2 Μεθοδολογία εργασίας.....	σελ. 5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.3 Χρησιμότητα εργασίας.....	σελ. 6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.4 Διάρθρωση εργασίας.....	σελ. 6

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2. ΤΙΤΛΟΠΟΙΗΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.1 Τι είναι η τιτλοποίηση.....	σελ. 9
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.1.1 Σκοπός της τιτλοποίησης.....	σελ. 14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.1.2 Προσδοκώμενα οφέλη της τιτλοποίησης.....	σελ. 14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.2 Ελάχιστες απαιτήσεις στις παραδοσιακές τιτλοποιήσεις	σελ. 17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.3 Ελάχιστες απαιτήσεις στις σύνθετες τιτλοποιήσεις.....	σελ. 19
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.4 Υπολογισμός των σταθμισμένων ποσών.....	σελ. 21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2.5 Αντιμετώπιση των αναντιστοιχιών ληκτότητας σε σύνθετες τιτλοποιήσεις.	σελ. 22

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3. ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.1 Η Οικονομική δραστηριότητα διεθνώς.....	σελ. 25
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.2 Οι νομισματικές εξελίξεις διεθνώς	σελ. 32

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.3 Οι νομισματικές εξελίξεις στη ζώνη του ευρώ.....σελ. 34

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4. ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.1 Γενική επισκόπηση της Ελληνικής οικονομίας.....σελ. 36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.2 Αποκρατικοποιήσεις .....σελ. 39

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.3 Οικονομική δραστηριότητα.....σελ. 40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.4 Απασχόληση - ανεργία .....σελ. 43

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.5 Τιμές .....σελ. 44

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.6 Νομισματικές και πιστωτικές εξελίξεις στην Ελλάδα.....σελ. 46

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.7 Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών .....σελ. 51

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.8 Ισοζύγιο κεφαλαιακών μεταβιβάσεων.....σελ. 57

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4.9 Ισοζύγιο Χρηματοοικονομικών συναλλαγών.....σελ. 57

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΙΤΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ

ΔΗΜΟΣΙΟΥ.....σελ. 61

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.1 Επισκόπηση της φορολογικής διοίκησης.....σελ. 77

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.1.1 Γενική επισκόπηση της φορολογικής διοίκησης....σελ. 77

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.1.2 Γενική επισκόπηση των Δημοσίων Οικονομικών Υπηρεσιών
(Δ.Ο.Υ.).....σελ. 79

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.2 Περιεχόμενο χαρτοφυλακίου .....σελ. 89

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.3 Κατηγορίες χρεών.....σελ. 91

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.4 Βεβαιώσεις, Εισπράξεις, Μέτρα αναγκαστικής εισπράξης και
διασφάλισης του χρέους.....σελ. 95

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.4.1 Ανάλυση διαδικασίας βεβαίωσης.....σελ.	95
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.4.2 Ανάλυση διαδικασίας είσπραξης.....σελ.	98
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.4.3 Μεθοδολογία είσπραξης χρεών με παραδείγματα.....σελ.	104
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.4.4 Νομοθετικό πλαίσιο είσπραξης χρεών.....σελ.	115
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.4.5 Καθορισμός και επαλήθευση των απαιτήσεων.....σελ.	117
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.4.5.1 Επαλήθευση στοιχείων βεβαίωσης	σελ. 117
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.4.5.2 Επαλήθευση στοιχείων είσπραξης.....σελ.	119
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.4.5.3. Αμνηστίες – ρυθμίσεις οφειλών	σελ. 121
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.4.6 Μέτρα ασφάλειας και περιορισμοί πρόσβασης ...σελ.	125
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.4.6.1 Γενικά	σελ. 125
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.4.6.2 Πρόσβαση στα μηχανογραφικά συστήματα Εσόδων και Δικαστικού.....σελ.	126
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.5 Πηγές	σελ. 129
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.5.1 Ανθρώπινο δυναμικό	σελ. 129
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.5.2 Εκπαίδευση προσωπικού	σελ. 130
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.6 Δείκτες παραγωγής	σελ. 131
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6.7 Συστήματα πληροφορικής	σελ. 139

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.1 Αρχικό χρονοδιάγραμμα	σελ. 144
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.2 Έλεγχος της διαδικασίας είσπραξης των απαιτήσεων...σελ.	145
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.2.1 Επισκόπηση ελέγχου	σελ. 145
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7. 2.2 Έλεγχος φορολογικών αρχών	σελ. 147
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.2.3 Έλεγχος διαδικασιών είσπραξης.....σελ.	147
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.3 Προσδιορισμός χαρτοφυλακίου.....σελ.	152

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.4 Απαιτούμενα στοιχεία χαρτοφυλακίου.....σελ. 153
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.5 Επισκόπηση συναλλαγής .....σελ. 157
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7.6 Νομικά και διαρθρωτικά ζητήματα .....σελ. 157

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 ΕΠΙΛΟΓΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8.1 Σύνοψη .....σελ. 161
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8.2 Κατευθύνσεις για περαιτέρω έρευνα .....σελ. 165

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΠΗΓΕΣ

§ Ελληνική βιβλιογραφία και αρθρογραφία .....σελ. 166
§ Αλλοδαπή βιβλιογραφία και αρθρογραφία .....σελ. 167
§ Άλλες πηγές σελ.168

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ο αντικειμενικός σκοπός αυτής της εργασίας είναι να καταγράψει τα απαιτούμενα βήματα που πρέπει να ακολουθηθούν α) από την πλευρά του Δημοσίου σαν συμβαλλόμενο μέλος και β) από την πλευρά της αναδόχου εταιρίας σαν αντισυμβαλλόμενο μέλος, προκειμένου να πραγματοποιηθεί τιτλοποίηση των απαιτήσεων που προέρχονται από τις μελλοντικές εισπράξεις των ληξιπροθέσμων οφειλών του Ελληνικού Δημοσίου.

Για το σκοπό αυτό παρακάτω γίνεται μια εκτενής ανάλυση των δεδομένων (οφειλών του Δημοσίου προς τιτλοποίηση), καθώς και των παραγόντων που πρέπει να αναλυθούν και να ληφθούν υπόψη και των δύο μελών, ώστε η συγκεκριμένη διαδικασία να αποβεί επωφελής για όλους. Δίνεται ιδιαίτερη σημασία στα νομικά και διαρθρωτικά ζητήματα που θα προκύψουν από την πολύπλοκη αυτή διαδικασία.

1.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η παρούσα εργασία αναλύει τα σημαντικότερα στοιχεία σχετικά με την τιτλοποίηση των υποχρεώσεων Εσόδων Δημοσίου, δηλαδή των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς είσπραξη, δίνοντας την γενική εικόνα των ουσιαστών στοιχείων που την αποτελούν.

Κατά την ανάπτυξη των θεμάτων στα κεφάλαια που ακολουθούν εμφανίζονται οι πηγές που αντλήθηκαν οι πληροφορίες του κάθε θέματος και στο τέλος της εργασίας αυτής παρατίθεται επιλεγμένη βιβλιογραφία.

Η άντληση των απαραίτητων για την συγγραφή του παρόντος πονήματος πληροφοριών έγινε από συγγράμματα της διεθνούς και της εγχώριας βιβλιογραφίας, επιστημονικά και μη, από το διαδίκτυο και από σχετικά με το αντικείμενο της εργασίας νομοθετήματα και νομολογιακά ευρήματα.

1.3 ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η παρούσα μελέτη θα μπορούσε να παράσχει την βασική πληροφόρηση και να αποτελέσει ερέθισμα για περαιτέρω έρευνα και μελέτη σε όσους απασχολούνται με θέματα σχετικά με την τιτλοποίηση των υποχρεώσεων του Ελληνικού Δημοσίου, προερχόμενων από βεβαιωμένες και ληξιπρόθεσμες οφειλές φορολογουμένων, οι οποίες πρόκειται να εισπραχθούν στο μέλλον.

1.4 ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η συγκεκριμένη εργασία περιλαμβάνει 8 κεφάλαια και παρακάτω καταγράφεται μία περιληπτική παρουσίαση του κάθε θέματος που αναπτύσσεται στο κάθε κεφάλαιο:

Στο **κεφάλαιο 1** περιγράφεται ο αντικειμενικός σκοπός της εργασίας, η μεθοδολογία που ακολουθείται για την συγκεκριμένη εργασία, καθώς και η χρησιμότητά της.

Στο **κεφάλαιο 2** γίνεται η θεωρητική παρουσίαση της τιτλοποίησης, δίδεται ο ορισμός της τιτλοποίησης, ο σκοπός της, τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα της τιτλοποίησης, τα προσδοκώμενα οφέλη από την τιτλοποίηση δηλαδή η

ικανότητα αναγνώρισης των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού και των χαρακτηριστικών τους, καθώς και η δυνατότητα αναδιάρθρωσης των στοιχείων αυτών και αντιστάθμισης των κινδύνων.

Στο **κεφάλαιο 3** γίνεται αναλυτική αναφορά της διεθνούς και της ευρωπαϊκής οικονομίας μέχρι τις αρχές του έτους 2007, καθώς και οι νομισματικές εξελίξεις τόσο στην ευρωπαϊκή ζώνη, όσο και σε διεθνές επίπεδο.

Στο **κεφάλαιο 4** γίνεται αναλυτική αναφορά της Ελληνικής Οικονομίας και εκτενής αναφορά για θέματα που σχετίζονται άμεσα με την επισκόπηση της Ελληνικής Οικονομίας όπως οι αποκρατικοποιήσεις, η ανεργία, οι νομισματικές και πιστωτικές εξελίξεις στην Ελλάδα, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, το ισοζύγιο κεφαλαιακών μεταβιβάσεων και το ισοζύγιο χρηματοοικονομικών συναλλαγών.

Στο **κεφάλαιο 5** παρατίθεται ένα ερωτηματολόγιο (46 ερωτήσεων) που πρέπει να εξεταστούν από το Υπουργείο των Οικονομικών, για την υποβοήθηση της διάρθρωσης της συναλλαγής.

Στο **κεφάλαιο 6** δίνονται απαντήσεις επί των ερωτημάτων που προηγήθηκαν στο κεφάλαιο 5 και αφορούν κυρίως στην επισκόπηση της φορολογικής διοίκησης και των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών, γίνεται ανάλυση των θεμάτων που αφορούν στην βεβαίωση των οφειλών εις βάρος των φορολογουμένων, παρατίθεται ο μηχανισμός είσπραξης των οφειλών αυτών και τέλος αναλύονται οι τρόποι με τους οποίους το Δημόσιο διασφαλίζει την είσπραξη των οφειλών αυτών, λαμβάνοντας αναγκαστικά και εξασφαλιστικά μέτρα εις βάρος των οφειλετών. Στο ίδιο κεφάλαιο παρατίθενται στοιχεία για το ανθρώπινο δυναμικό των Δημόσιων Οικονομικών Υπηρεσιών, καθώς και για

την εκπαίδευση του προσωπικού των Δ.Ο.Υ. που έχουν σαν αντικείμενο εργασίας την είσπραξη των βεβαιωμένων οφειλών του Δημοσίου.

Τέλος γίνεται αναφορά στο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την βεβαίωση, την είσπραξη και την υποβολή αναγκαστικών και εξασφαλιστικών μέτρων είσπραξης, καθώς και τα μέτρα διαφύλαξης της έννομης λειτουργίας των παραπάνω διαδικασιών.

Στο **κεφάλαιο 7** παρατίθεται το χρονοδιάγραμμα εργασιών που πρέπει να τηρηθεί προκειμένου να ολοκληρωθεί η φάση της τιτλοποίησης εσόδων του Δημοσίου. Στο ίδιο κεφάλαιο αναφέρονται και τα νομικά και διαρθρωτικά ζητήματα τα οποία πρέπει να ληφθούν υπόψη των συμβαλλομένων (Δημοσίου-Υπουργείου Οικονομικών και της αναδόχου για την τιτλοποίηση εταιρίας) προκειμένου να λειτουργήσει απρόσκοπτα η διαδικασία της τιτλοποίησης.

Στο **κεφάλαιο 8**, που αποτελεί και τον επίλογο της συγκεκριμένης εργασίας, καταγράφεται η σύνοψη των θεμάτων που έχουν αναλυθεί στα προηγούμενα κεφάλαια, καθώς και κατευθύνσεις για περαιτέρω έρευνα επί του συγκεκριμένου θέματος της εργασίας.

Τέλος παρατίθεται η Ελληνική και αλλοδαπή βιβλιογραφία και αρθρογραφία καθώς και οι διαδικτυακές πηγές που χρησιμοποιήθηκαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΤΙΤΛΟΠΟΙΗΣΗ

2.1 ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΤΙΤΛΟΠΟΙΗΣΗ

Η Τιτλοποίηση είναι μια τεχνική χρηματοδότησης που χρησιμοποιείται από τα οικονομικά όργανα («δημιουργοί») για να δώσει μια ανακούφιση στο κεφάλαιο, να βελτιώσει τα βασικά οικονομικά δεδομένα, να διαφοροποιήσει τις πηγές χρηματοδότησης, να διαχειριστεί τον ισολογισμό, και να διασπείρει τον κίνδυνο.

Ο όρος **τιτλοποίηση** αναφέρεται στην έκδοση αξιόγραφων (τίτλων - π.χ. ομολόγων), τα οποία ενσωματώνουν αξία μελλοντικών και προσδοκομένων εσόδων. Ο εκδότης δηλαδή των τίτλων αντλεί ρευστότητα σήμερα για έσοδα που θα λάβει στο μέλλον και έτσι χρηματοδοτεί μια επένδυση που τον δελεάζει σήμερα.

Τα έσοδα αυτά προκύπτουν από το αντίτιμο που πληρώνουν όσοι επιθυμούν να γίνουν κάτοχοι των τίτλων, οι οποίοι στη συνέχεια λαμβάνουν σε τακτά χρονικά διαστήματα χρηματικά τοκομερίδια. Ο εκδότης δε των τίτλων αποσβένει τα τοκομερίδια που τους πληρώνει ανά τακτά χρονικά διαστήματα με τα έσοδα που θα λάβει στο μέλλον.

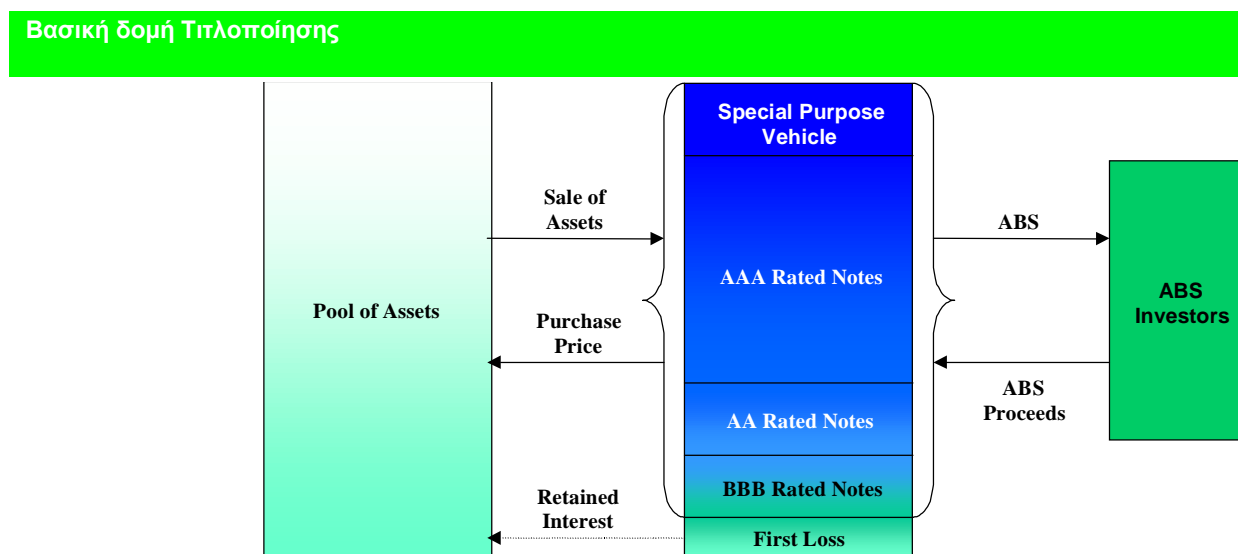
Η τιτλοποίηση, όπως και κάθε μορφή χρηματοδότησης, έχει κόστος. Το κόστος αυτό είναι τα τοκομερίδια και η αμοιβή πιστωτικών ιδρυμάτων που ενδεχομένως μεσολαβούν. Ο λόγος που κάνει μια επιχείρηση ή ένα οργανισμό να στραφεί σε αυτήν, είναι η πίστη ότι τα μελλοντικά έσοδα από την επένδυση, για την οποία προσπαθεί να εξασφαλίσει τη χρηματοδότηση, θα υπερβαίνουν το κόστος αυτό.

Η Τιτλοποίηση περιλαμβάνει την πώληση, τη πλήρη μεταβίβαση ή την μερική μεταβίβαση των υποχρεώσεων των περιουσιακών στοιχείων σε ένα («SPV»), (Bankruptcy-Remote Special Purpose Vehicle) το οποίο διανέμει στη συνέχεια τα Ομόλογα στους επενδυτές, προκειμένου να χρηματοδοτηθεί η αγορά των περιουσιακών στοιχείων.

Ο κίνδυνος που συνδέεται με τα περιουσιακά στοιχεία στρωματοποιείται με την εξέταση των ιστορικών πληροφοριών.

Η Τιτλοποίηση ουσιαστικά μετατρέπει τις χρηματοροές σε χαρτοφυλάκια αξιόγραφων.

Οι επενδυτές, κυρίως τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες και χρηματιστηριακές εταιρείες, στηρίζονται στις ροές μετρητών του κεφαλαίου, και των επιτοκίων που παράγονται από τα κεφάλαια που αποτελούν το χαρτοφυλάκιο.

Θεμελιακή αρχή μιας τιτλοποίησης είναι η δυνατότητα συγκεκριμένα στοιχεία του ενεργητικού ενός οργανισμού να διαχωριστούν από τον οργανισμό και να αναλυθούν ως προς την αποδοτικότητά τους.

Όταν τιτλοποιούνται τα στοιχεία αυτά, πωλούνται σε μια εταιρεία ειδικού σκοπού, η οποία έχει ως μόνο λόγο σύστασης την έκδοση τίτλων εξασφαλισμένων με τα έσοδα που αποδίδουν αυτά τα στοιχεία του ενεργητικού. Η τιτλοποίηση, πέρα από νόμιμη μέθοδος άντλησης πόρων από τις διεθνείς κεφαλαιαγορές, είναι και ιδιαίτερα επωφελής τόσο για το κράτος όσο και για άλλους οργανισμούς.

Ο συνολικός όγκος τιτλοποιήσεων στην Ευρώπη το 2004 ανήλθε σε 243 δισ. ευρώ, με την Αγγλία να προπορεύεται σε αριθμό τιτλοποιήσεων. Οι κυριότεροι χρήστες της τιτλοποίησης είναι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, όπως π.χ. στην Ελλάδα η Eurobank, η Aspis Bank και η Τράπεζα Πειραιώς.

Το βασικό όφελος της τιτλοποίησης -στην ιδανικότερη μορφή εκτέλεσης της και στον συνήθη τρόπο εφαρμογής της στον ιδιωτικό τομέα- είναι πως οι τίτλοι που προκύπτουν είναι αρτιότερης ασφάλειας από τίτλους που θα εξέδιδε απ' ευθείας ο οργανισμός που τιτλοποιεί και συνεπώς οι σχετικοί τόκοι είναι χαμηλότεροι. Αυτό επιτυγχάνεται, γιατί η επικινδυνότητα της απόδοσης των συγκεκριμένων στοιχείων μπορεί να αναλυθεί, καθώς επίσης να γίνουν και σενάρια για τις αποδόσεις τους. Το ελάχιστο μέγεθος των αποδόσεων το οποίο θα είναι σχεδόν βέβαιο ακόμη και στα πιο απαισιόδοξα σενάρια, είναι εκείνο που θα ορίσει το συνολικό αντίκρισμα των τίτλων υψηλής ασφάλειας - χαμηλού τόκου (AAA όπως ορίζεται από τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης) που θα εκδώσει η εταιρεία ειδικού σκοπού.

Επιπλέον, η τιτλοποίηση μπορεί να οδηγήσει σε καλύτερη διαχείριση των στοιχείων του ενεργητικού καθώς, για τη διεκπεραίωσή της, είναι απαραίτητο να καταγραφούν και να προδιαγραφούν οι μέθοδοι της διαχείρισης των στοιχείων και της συλλογής των εσόδων που προκύπτουν από αυτά. Στη συνέχεια, οι όροι κάθε τιτλοποίησης τόσο για τον ιδιωτικό όσο και τον δημόσιο τομέα, επιβάλλουν την αυστηρή παρακολούθηση της εφαρμογής και την τακτική επίβλεψη της αποτελεσματικότητας αυτών των μεθόδων.

Η τιτλοποίηση επίσης, όπως έχει υλοποιηθεί ως τώρα, δεν διαφοροποιείται σημαντικά από τον συμβατικό δανεισμό στο κατά πόσο βασίζεται σε μελλοντικά έσοδα για την αποπληρωμή των σχετικών τίτλων.

Η μόνη διαφορά επί της ουσίας είναι πως βασίζεται σε συγκεκριμένα έσοδα τα οποία ο οργανισμός που τιτλοποιεί έχει την υποχρέωση να διοχετεύσει στην εξυπηρέτηση των ομολόγων που προκύπτουν από την τιτλοποίηση. Όταν όμως έχουν καλυφτεί τα ποσά που είναι απαραίτητα για την εξυπηρέτηση αυτών των ομολόγων, τα επιπλέον τιτλοποιημένα έσοδα ανα-διοχετεύονται στον αρχικό φορέα, όπως π.χ. στο ελληνικό κράτος όταν έχουμε τιτλοποίηση Εσόδων του Ελληνικού Δημοσίου, ή ανα-διοχετεύονται στην επιχείρηση όταν έχουμε τιτλοποίηση του Ιδιωτικού τομέα και είναι στη διάθεσή του για ό,τι ανάγκες έχει να καλύψει.

Συμπληρωματικά, τα πλεονεκτήματα μιας τιτλοποίησης μπορεί να περιλαμβάνουν και την πρόσβαση σε νέα επενδυτικά κεφάλαια καθώς κάποιοι επενδυτικοί οίκοι επενδύουν μόνο σε υψίστης ασφαλείας ομόλογα (AAA) ενώ το χρέος από την Ελλάδα έχει δείκτη ασφαλείας μόνο ένα (A).

Τελικά, ένα από τα **σημαντικότερα πλεονεκτήματα της τιτλοποίησης** είναι η μη επιβάρυνση του ισολογισμού του οργανισμού που τιτλοποιεί, στη περίπτωση της Ελλάδος, ως ίδιον χρέος(τιτλοποίηση Δημόσιου Τομέα) ή η μη επιβάρυνση του Ισολογισμού της επιχείρησης (σε περίπτωση τιτλοποίησης του Ιδιωτικού τομέα). Αυτός ο αποχαρακτηρισμός των τίτλων από ελληνικό χρέος ήταν και η αιτία που η τιτλοποίηση θεωρήθηκε δημιουργική λογιστική, ένα τέχνασμα, ώστε η κυβέρνηση να δανειστεί κεφάλαια, χωρίς να καταγράψει χρέος στον ισολογισμό, και παράλληλα να καταγράψει πώληση στοιχείων, άρα έσοδα που επιτυγχάνουν την πολυπόθητη μείωση του δημοσίου ελλείμματος. Το αντίστοιχο θεωρείται και για τις τιτλοποιήσεις του Ιδιωτικού τομέα.

Οι τέσσερις προηγούμενες τιτλοποιήσεις έγιναν σε μία περίοδο όπου η λογιστική αντιμετώπιση της τιτλοποίησης δεν ήταν ήδη θεσμοθετημένη, αν και η χρήση της γινόταν ευρέως και από άλλα κράτη, πέρα από την Ελλάδα, όπως, και σε μεγαλύτερη έκταση, στην Ιταλία.

Είναι φαινόμενο της λειτουργίας του χρηματοοικονομικού συστήματος σήμερα, η σύλληψη και εφαρμογή πληθώρας χρηματοοικονομικών προϊόντων (όπως η τιτλοποίηση), να προηγείται χρονικά των κανόνων που διέπουν τη λογιστική αντιμετώπισή της. Σ' αυτό το χρονικό στάδιο που μεσολαβεί μεταξύ της υλοποίησης ενός νέου χρηματοοικονομικού προϊόντος και της επιβολής σχετικών κανόνων για την καταγραφή του είναι επόμενο να υπάρχουν πολλαπλές απόψεις για την κατηγοριοποίηση της συναλλαγής τόσο από τους λογιστές όσο και από τους οίκους ορκωτών λογιστών που επικυρώνουν τη σχετική αντιμετώπιση.

Πλέον, όμως, η τιτλοποίηση ως χρηματοοικονομικό προϊόν έχει αναγνωρισθεί και οι κανόνες χρήσης της και λογιστικής αντιμετώπισής της έχουν καταγραφεί τόσο για τον ιδιωτικό όσο και για τον δημόσιο τομέα.

Τα πιστωτικά ιδρύματα και οι λοιποί χρηματοοικονομικοί οργανισμοί δραστηριοποιούνται σήμερα σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από την πολυπλοκότητα των χρηματοοικονομικών προϊόντων και αγορών, τον αυξανόμενο ανταγωνισμό, την αύξηση των αναλαμβανόμενων κινδύνων και την ανάγκη κάλυψης των απαιτήσεων των εποπτικών αρχών.

2.1.1 Σκοπός της τιτλοποίησης.

- Η ανάδειξη της αναγκαιότητας και η παρουσίαση των διαδικασιών της διαχείρισης των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού, ώστε στο σημερινό σύνθετο χρηματοοικονομικό περιβάλλον να διασφαλίζεται το άριστο αποτέλεσμα, από άποψη εσόδων και κερδών, στο πλαίσιο των αναλαμβανόμενων κινδύνων.
- Η παρουσίαση και ανάπτυξη μέτρων που επιβάλλονται για την αντιστάθμιση των χρηματοοικονομικών κινδύνων τόσο κατά τη λειτουργία της άντλησης όσο και κατά τη λειτουργία της τοποθέτησης των κεφαλαίων, υπό το πρίσμα των δυνατοτήτων που δίνει το θεσμικό πλαίσιο για τα ομολογιακά δάνεια και την τιτλοποίηση απαιτήσεων.

2.1.2 Προσδοκώμενα οφέλη της τιτλοποίησης.

- Ικανότητα αναγνώρισης των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού και των χαρακτηριστικών τους.

- Δυνατότητα αναδιάρθρωσης των στοιχείων αυτών και αντιστάθμισης των κινδύνων.
- Κατανόηση των δυνατοτήτων που προσφέρει η τιτλοποίηση απαιτήσεων.

Η Eurostat, η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία, εξέδωσε απόφαση το 2002 και οδηγίες το 2003 για το κατά πόσο και κάτω από ποιους όρους μπορεί μια τιτλοποίηση να χαρακτηριστεί ως κρατικό χρέος ή όχι. Πιστή στο ρεύμα που επικρατεί στα σώματα που συγγράφουν τα λογιστικά πρότυπα, η Eurostat εστίασε την προσοχή της στην ουσία της τιτλοποίησης. Συγκεκριμένα, θέτει το ερώτημα του ποιος αναλαμβάνει τον μεγαλύτερο κίνδυνο της μη απόδοσης των τιτλοποιημένων στοιχείων και συνεπώς έχει την ευθύνη της πλήρους και έγκαιρης πληρωμής των εν λόγω τίτλων. Εάν, βάσει κάποιων κριτηρίων, ο κίνδυνος που αναλαμβάνουν οι επενδυτές είναι μικρός ή και ανύπαρκτος σε περίπτωση εγγυήσεων του ελληνικού κράτους, οι τίτλοι που προκύπτουν θεωρούνται δημόσιο χρέος και δεν υπάρχει κανένα θετικό έσοδο για τον κρατικό ισολογισμό.

Παρακάτω παρατίθενται τα **βασικά κριτήρια που χρησιμοποιεί η Eurostat:**

Τα ακόλουθα είναι τα βασικά κριτήρια που η Eurostat χρησιμοποιεί για την κατηγοριοποίηση μιας τιτλοποίησης ως κρατικού χρέους, ή ως χρέους επιχείρησης που προβαίνει σε τιτλοποίηση και ανήκει στον Ιδιωτικό τομέα:

- A)** την ύπαρξη εγγυήσεων προς τους κατόχους των τίτλων απ' ευθείας από το κράτος.
- B)** Την πώληση των στοιχείων σε αρχική τιμή χαμηλότερη του 85% της πραγματικής αξίας τους.

Επειδή τα τιτλοποιούμενα στοιχεία, ιδιαίτερα όταν είναι κρατικά, δεν διαπραγματεύονται στην αγορά ώστε να είναι εύκολη η εκτίμηση της αξίας τους, η Eurostat ορίζει ο υπολογισμός της αξίας των στοιχείων αυτών να γίνεται από ανεξάρτητο οίκο. Επίσης, η Eurostat απαγορεύει τιτλοποίηση/ προεξόφληση μελλοντικών εσόδων, εφόσον δεν είναι καταγεγραμμένα ήδη στον ισολογισμό του κράτους, όπως για παράδειγμα θα είναι οι μελλοντικές ληξιπρόθεσμες απαιτήσεις, όπου έχει παγιωθεί το απαιτητό ποσό.

Αυτοί είναι οι κανόνες οι οποίοι τέθηκαν από τη Eurostat καθώς αναγνωρίστηκαν τα πλεονεκτήματα της τιτλοποίησης ως χρηματοοικονομικού προϊόντος, αλλά και αποσκοπώντας σε μια ελεγχόμενη χρήση της τιτλοποίησης από τις κυβερνήσεις. Η προ-συνεννόηση που κάνει χώρα με τη Eurostat για την τιτλοποίηση ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων λειτουργεί ως ένδειξη μη παρέκκλισης και βοηθά στο να αποφευχθεί η παρερμηνεία αυτών των κανόνων που σίγουρα θα θέτει την όποια τιτλοποίηση σε κίνδυνο επαναπροσδιορισμού της ως κρατικού χρέους. Και αυτό θα σήμαινε πως θα ήταν ανώφελα και το έργο και οι αμοιβές που αποδίδονται για μια διαδικασία όπως η τιτλοποίηση.

Εφόσον όμως η ερμηνεία και εφαρμογή αυτών των κανόνων είναι σωστή, η Ελλάδα ως κράτος έχει ποικιλία και πληθώρα στοιχείων ενεργητικού που μπορούν να τιτλοποιηθούν ενισχύοντας έτσι μια επιτυχημένη δημοσιονομική πολιτική.

2.2 Ελάχιστες απαιτήσεις για την αναγνώριση σημαντικής

μεταφοράς πιστωτικού κινδύνου στις παραδοσιακές τιτλοποιήσεις

Η μεταβιβάζουσα τράπεζα σε μια παραδοσιακή τιτλοποίηση μπορεί να εξαιρεί τα τιτλοποιημένα ανοίγματα από τον υπολογισμό των σταθμισμένων ποσών και των ποσών αναμενόμενης ζημιάς εάν ένα σημαντικό μέρος του πιστωτικού κινδύνου των τιτλοποιημένων ανοιγμάτων έχει μεταφερθεί σε τρίτους και εάν η μεταφορά αυτή πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) τα έγγραφα της τιτλοποίησης αντικατοπτρίζουν τα ουσιώδη οικονομικά χαρακτηριστικά της συναλλαγής.

(β) τα τιτλοποιημένα ανοίγματα τίθενται εκτός του ελέγχου της μεταβιβάζουσας τράπεζας και των πιστωτών της, ιδίως σε διαδικασίες πτώχευσης και θέσης υπό αναγκαστική διαχείριση. Το αποτέλεσμα αυτό επιβεβαιώνεται από ειδικό νομικό σύμβουλο του οποίου ζητείται η γνώμη.

(γ) οι εκδιδόμενοι τίτλοι δεν επιβάλλουν καμία υποχρέωση πληρωμής στην μεταβιβάζουσα τράπεζα.

(δ) ο εκδοχέας (transferee) είναι οντότητα ειδικού σκοπού (securitisation special- purpose entity (SSPE)) .

(ε) η μεταβιβάζουσα τράπεζα δεν διατηρεί πραγματικό ή έμμεσο έλεγχο επί των μεταβιβασθέντων ανοιγμάτων. Θεωρείται ότι ο μεταβιβάζων έχει διατηρήσει πραγματικό έλεγχο επί των μεταβιβασθέντων ανοιγμάτων εάν έχει το δικαίωμα να τα επαναγοράσει από τον εκδοχέα για να ρευστοποιήσει τα κέρδη τους ή εάν είναι υποχρεωμένος να αναλάβει εκ νέου το μεταφερθέντα κίνδυνο. Η διατήρηση από την μεταβιβάζουσα τράπεζα δικαιωμάτων ή υποχρεώσεων εξυπηρέτησης των μεταβιβασθέντων ανοιγμάτων δεν συνιστά καθαυτή έμμεσο έλεγχο επί των ανοιγμάτων.

(στ) εάν υπάρχει δικαίωμα επαναγοράς (clean-up call option) των

επανεκδοθέντων τίτλων, πρέπει να πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

(i) το δικαίωμα επαναγοράς μπορεί να ασκηθεί με διακριτική ευχέρεια της μεταβιβάζουσας τράπεζας.

(ii) το δικαίωμα επαναγοράς μπορεί να ασκηθεί μόνο εάν 10% ή λιγότερο της αρχικής αξίας των τιτλοποιημένων ανοιγμάτων παραμένει ανεξόφλητη (unamortised) και

(iii) το δικαίωμα επαναγοράς δεν είναι διαρθρωμένο με τρόπο ώστε να αποφεύγεται ο καταλογισμός των ζημιών σε θέσεις πιστωτικής ενίσχυσης ή σε άλλες θέσεις που κατέχονται από επενδυτές, ούτε κατά τρόπο ώστε να παρέχει πιστωτική ενίσχυση και

(ζ) τα έγγραφα που συνοδεύουν την τιτλοποίηση δεν περιέχουν καμία ρήτρα που:

(i) απαιτεί, εκτός των περιπτώσεων όπου προβλέπεται πρόωρη εξόφληση, τη βελτίωση των θέσεων τιτλοποίησης από την μεταβιβάζουσα τράπεζα, μεταξύ άλλων με την αναδιάταξη των υποκείμενων πιστωτικών ανοιγμάτων ή με την αύξηση της απόδοσης που καταβάλλεται στους επενδυτές σε περίπτωση επιδείνωσης της πιστωτικής ποιότητας των τιτλοποιημένων ανοιγμάτων ή που

(ii) αυξάνει την απόδοση που καταβάλλεται στους κατόχους των θέσεων τιτλοποίησης σε περίπτωση επιδείνωσης της πιστωτικής ποιότητας της υποκείμενης ομάδας απαιτήσεων.

2.3 Ελάχιστες απαιτήσεις για την αναγνώριση σημαντικής μεταφοράς πιστωτικού κινδύνου στις σύνθετες τιτλοποιήσεις

Η μεταβιβάζουσα τράπεζα σε μια σύνθετη τιτλοποίηση μπορεί να υπολογίζει τα σταθμισμένα ποσά και, κατά περίπτωση, τα ποσά αναμενόμενης ζημιάς για τα τιτλοποιημένα ανοίγματα σύμφωνα με τις παραγράφους 3 και 4 κατωτέρω, εάν σημαντικό μέρος του πιστωτικού κινδύνου έχει μεταφερθεί σε τρίτους με χρηματοδοτούμενη ή με μη χρηματοδοτούμενη πιστωτική προστασία και εάν η μεταβίβαση αυτή πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) τα έγγραφα της τιτλοποίησης αντικατοπτρίζουν τα ουσιώδη οικονομικά χαρακτηριστικά της συναλλαγής.

(β) η πιστωτική προστασία με την οποία μεταφέρεται ο πιστωτικός κίνδυνος πληροί τις απαιτήσεις επιλεξιμότητας και τις λοιπές απαιτήσεις των παραγράφων 34 έως 37 της Ενότητας Α για την αναγνώριση αυτής της πιστωτικής προστασίας.

Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, οι οντότητες τιτλοποίησης ειδικού σκοπού δεν αναγνωρίζονται ως αποδεκτοί πάροχοι μη χρηματοδοτούμενης προστασίας.

(γ) τα μέσα που χρησιμοποιούνται για τη μεταβίβαση του πιστωτικού κινδύνου δεν περιέχουν όρους ή προϋποθέσεις που:

(i) επιβάλλουν όρια σημαντικότητας (significant materiality thresholds) κάτω από τα οποία η πιστωτική προστασία θεωρείται ότι δεν ενεργοποιείται από την έλευση ενός πιστωτικού γεγονότος,

(ii) προβλέπουν τον τερματισμό της προστασίας σε περίπτωση επιδείνωσης της ποιότητας των υποκείμενων ανοιγμάτων,

(iii) απαιτούν, εκτός των περιπτώσεων όπου προβλέπεται πρόωρη εξόφληση, τη βελτίωση των θέσεων τιτλοποίησης από την μεταβιβάζουσα τράπεζα,

(iv) αυξάνουν το κόστος της πιστωτικής προστασίας για την τράπεζα ή την απόδοση που καταβάλλεται στους κατόχους θέσεων τιτλοποίησης σε περίπτωση επιδείνωσης της πιστωτικής ποιότητας της υποκείμενης ομάδας ανοιγμάτων, και

(δ) έχει ληφθεί γνώμη ειδικού νομικού συμβούλου που επιβεβαιώνει ότι είναι δυνατή η επίκληση της πιστωτικής προστασίας σε όλες τις χώρες που έχουν δικαιοδοσία.

2.4 Υπολογισμός από τη μεταβιβάζουσα τράπεζα των σταθμισμένων ποσών για τα τιτλοποιημένα ανοίγματα στις σύνθετες

τιτλοποιήσεις

Κατά τον υπολογισμό των σταθμισμένων ποσών για τα τιτλοποιημένα ανοίγματα, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 2, η μεταβιβάζουσα τράπεζα σε μια σύνθετη τιτλοποίηση χρησιμοποιεί, με την επιφύλαξη των παραγράφων 5 έως 7, τις κατάλληλες μεθόδους υπολογισμού του Μέρους 4 και όχι εκείνες των παραγράφων 22 έως 27 της Ενότητας Α.

Για τις τράπεζες που υπολογίζουν τα σταθμισμένα ποσά και τα ποσά αναμενόμενης ζημίας σύμφωνα με τις παραγράφους 28 έως 33 της Ενότητας Α, το ποσό αναμενόμενης ζημίας για τα ανοίγματα αυτά είναι μηδέν.

Για λόγους σαφήνειας, η παράγραφος 3 αναφέρεται στο σύνολο της ομάδας ανοιγμάτων που περιλαμβάνονται στην τιτλοποίηση.

Με την επιφύλαξη των παραγράφων 5 έως 7, η μεταβιβάζουσα τράπεζα υπολογίζει τα σταθμισμένα ποσά για όλα τα τμήματα (tranches) της τιτλοποίησης σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους 4, περιλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με την αναγνώριση της μείωσης του πιστωτικού κινδύνου.

Για παράδειγμα, εάν ένα τμήμα μεταφέρεται σε τρίτο με μη χρηματοδοτούμενη πιστωτική προστασία, ο συντελεστής στάθμισης που εφαρμόζεται σε αυτόν τον τρίτο εφαρμόζεται και στο τμήμα αυτό κατά τον υπολογισμό των σταθμισμένων ποσών της μεταβιβάζουσας τράπεζας.

2.5 Αντιμετώπιση των αναντιστοιχιών (mismatches) ληκτότητας

σε σύνθετες τιτλοποιήσεις

Για τον υπολογισμό των σταθμισμένων ποσών των ανοιγμάτων σύμφωνα με την παράγραφο 3, κάθε αναντιστοιχία μεταξύ της ληκτότητας της πιστωτικής προστασίας με την οποία επιτυγχάνεται η τμηματοποίηση και της ληκτότητας των τιτλοποιημένων ανοιγμάτων λαμβάνεται υπόψη σύμφωνα με τις παραγράφους 6 έως 7.

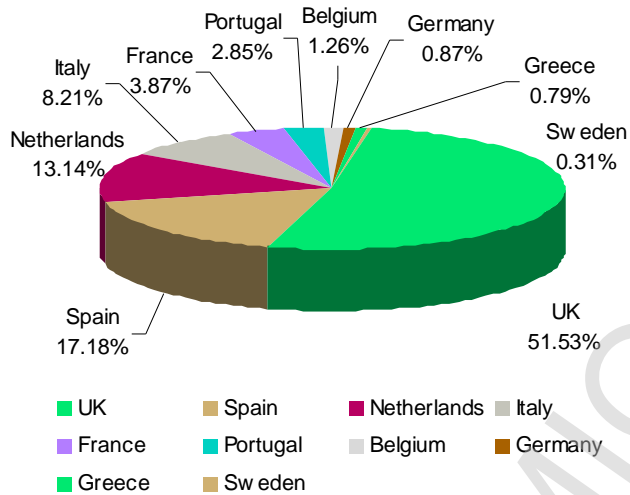
Η ληκτότητα των τιτλοποιημένων ανοιγμάτων είναι η μεγαλύτερη ληκτότητα οποιουδήποτε από τα ανοίγματα αυτά, με ανώτατο όριο τα 5 έτη. Η ληκτότητα της πιστωτικής προστασίας προσδιορίζεται σύμφωνα με το Παράρτημα VIII.

Η μεταβιβάζουσα τράπεζα πρέπει να αγνοήσει κάθε αναντιστοιχία ληκτότητας κατά τον υπολογισμό των σταθμισμένων ποσών για τα τμήματα στα οποία, στο πλαίσιο του Μέρους 4, εφαρμόζεται συντελεστής στάθμισης κινδύνων 1250%.

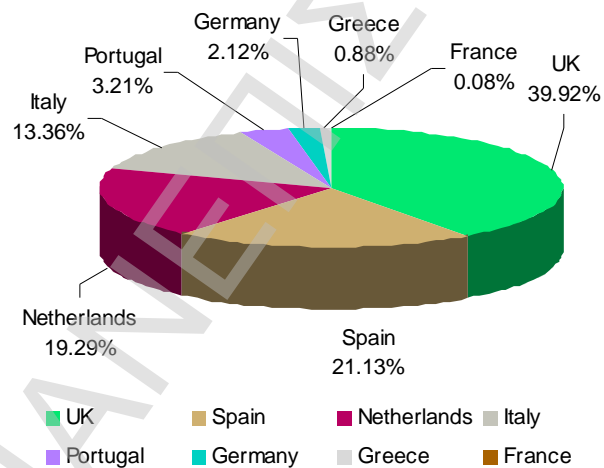
Ευρωπαϊκή Αγορά (RMBS)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΑΓΟΡΑ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2004 ΚΑΙ 2005

Κατηγοριοποίηση ανά χώρα για το έτος 2004

Κατηγοριοποίηση ανά χώρα για το έτος 2005

ΥΨΗΛΟ = Υ	ΜΕΣΑΙΟ = Μ	ΧΑΜΗΛΟ = Χ
------------------	-------------------	-------------------

	Κόστος Χρηματοδό- τησης	Αποδέσμευ- ση κεφαλαίων	Κέρδη - Ζημιές
ΥΠΟΘΗΚΕΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ	Χ	Μ	+
ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΥΠΟΘΗΚΕΣ	Μ	Υ	+
CDOs / CBOs	Υ	Μ	+ / -
ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΕΙΣ	Μ	Μ	+
ΚΑΤΑΝ. ΔΑΝΕΙΑ / ΠΙΣΤ. ΚΑΡΤΕΣ	Χ	Υ	+
ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	Μ	Υ	+ / -
ΜΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ	Υ	Υ	-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

3.1 Η οικονομική δραστηριότητα διεθνώς

Τα διαθέσιμα στοιχεία του α' εξαμήνου στην ευρωζώνη δημιουργούν την αισιοδοξία ότι οι οικονομικές επιδόσεις για το 2006 μπορεί τελικά να διαμορφωθούν σε επίπεδα υψηλότερα από αυτά που αρχικά προβλέπονταν (άνοιξη 2006).

Το α' εξάμηνο του 2006 ο ρυθμός ανάπτυξης επιταχύνθηκε στο 2,4%, με αποτέλεσμα να κινείται κοντά, ή και να υπερβαίνει το ρυθμό αύξησης του δυνητικού ΑΕΠ της ευρωζώνης.

Οι παράγοντες που συνεισφέρουν στην αύξηση του ΑΕΠ είναι τόσο η εγχώρια ζήτηση, όσο και το εξωτερικό ισοζύγιο. Είναι σημαντικό ότι οι έρευνες εμπιστοσύνης των νοικοκυριών και επιχειρήσεων δείχνουν συνεχή βελτίωση, με αποτέλεσμα την ενίσχυση των προβλέψεων για επιτάχυνση της ανάκαμψης. Για το 2007, προβλέπεται μια μικρή επιβράδυνση του ρυθμού ανάπτυξης, κυρίως λόγω των προγραμματισμένων δημοσιονομικών μέτρων που έχουν ήδη ανακοινωθεί στη Γερμανία.

Η διεθνής τιμή του πετρελαίου σημείωσε έντονη άνοδο μέσα στο 2006, πλησιάζοντας τα 80 δολάρια το βαρέλι.

Η γεωπολιτική αβεβαιότητα στο χώρο της Μέσης Ανατολής, η αδυναμία αύξησης της παραγωγής από τις πετρελαιοπαραγωγές χώρες και η αυξημένη ζήτηση λόγω της επιταχυνόμενης διεθνούς οικονομικής ανάπτυξης αποτελούν τους κύριους λόγους της δυσμενούς αυτής εξέλιξης.

Ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας προβλέπει αύξηση της ζήτησης κατά 1,4% το 2006. Οι υψηλές τιμές του πετρελαίου επηρεάζουν αρνητικά την ανάπτυξη στην ευρωζώνη.

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μια μόνιμη αύξηση της τιμής του πετρελαίου κατά 10 δολάρια ΗΠΑ το βαρέλι, μειώνει το ΑΕΠ της ευρωζώνης κατά 0,3 εκατοστιαίες μονάδες το πρώτο έτος, και 0,1 μονάδες το δεύτερο και τρίτο έτος. Παράλληλα, αυξάνει τον πληθωρισμό κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες, τόσο τον πρώτο, όσο και το δεύτερο χρόνο.

Το διαρθρωτικό δημοσιονομικό έλλειμμα της ευρωζώνης βελτιώθηκε κατά 0,6% του ΑΕΠ το 2005, κατά 0,2% το 2006, ενώ προβλέπεται περαιτέρω μείωση κατά 0,5% το 2007.

Σύμφωνα με τις τελευταίες προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου¹ (ΔΝΤ), το παγκόσμιο ΑΕΠ εκτιμάται ότι θα αυξηθεί κατά 5,1% το 2006 για να επιβραδυνθεί ελαφρά στο 4,9% το 2007. Ο ρυθμός ανάπτυξης στις ΗΠΑ εκτιμάται στο 3,4% το 2006 και στο 2,9% το 2007, ενώ αντιστοίχως η ανάπτυξη στην ευρωζώνη θα ανέλθει στο 2,6% εφέτος, για να υποχωρήσει στο 2,1% το 2007.

Σημαντική θα είναι και η ανάπτυξη στην Ιαπωνία, με ρυθμούς 2,7% το 2006 και 2,1% το 2007. Από τις υπόλοιπες χώρες, η Κίνα και η Ινδία θα συνεχίσουν να αναπτύσσονται με υψηλότερους ρυθμούς.

Το ΔΝΤ εκτιμά ότι η κινέζικη οικονομία θα αναπτύσσεται με ρυθμούς 10% τη διετία 2006-07, ενώ το ΑΕΠ της Ινδίας θα αυξηθεί κατά 8,3% το 2006 και κατά 7,3% το 2007.

Το ΔΝΤ προβλέπει επίσης ότι οι τιμές του πετρελαίου θα διατηρηθούν σε υψηλά επίπεδα στο υπόλοιπο του 2006 και στο 2007, κυμαινόμενες μεταξύ

7075 δολαρίων ΗΠΑ. Παρόλα αυτά, δεν θεωρεί την εξέλιξη αυτή ως ιδιαίτερη απειλή για τον πληθωρισμό. Όμως, από τον Ιούλιο του 2006 και μετά η τιμή του πετρελαίου σημειώνει έντονη μείωση.

Έτσι στις πρόσφατες φθινοπωρινές προβλέψεις της η Ευρωπαϊκή Επιτροπή περιορίζει την εκτίμησή της για μέσο όρο της τιμής του πετρελαίου το 2006 στα 65,6 δολ. ΗΠΑ και στα 66,3 δολ. το 2007. Οι υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης σε πολλές χώρες έχουν οδηγήσει σε μείωση των παραγωγικών κενών τους, με αποτέλεσμα την ενίσχυση των πληθωριστικών πιέσεων.

Για αυτό τον λόγο, πολλές κεντρικές τράπεζες αναπτυγμένων οικονομιών έχουν υιοθετήσει μια περισσότερο περιοριστική νομισματική πολιτική. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει ότι ο πληθωρισμός στην ευρωζώνη θα είναι 2,2% το 2006 και θα υποχωρήσει στο 2,1% το 2007. Για την ιαπωνική οικονομία προβλέπεται από το ΔΝΤ, μετά από αρκετά χρόνια αποπληθωρισμού, αύξηση των τιμών κατά 0,3% το 2006 και 0,7% το 2007, ενώ στις ΗΠΑ ο πληθωρισμός θα υποχωρήσει το 2007 στο 2,9%, από 3,6% το 2006.

IMF World Economic Outlook, 9/2006, European Commission – Economic Forecasts, Autumn 2006 .

Σύμφωνα με τον ορισμό του ΔΝΤ περιλαμβάνονται 29 οικονομίες.

Ο υπολογισμός του διαρθρωτικού ελλείμματος αποσκοπεί στην αποτύπωση της δημοσιονομικής κατάστασης χωρίς τις επιδράσεις του οικονομικού κύκλου.

Το νομισματικό μέγεθος M3 της Ελλάδος, αλλά και κάθε χώρας της ζώνης του ευρώ, δεν μπορεί να υπολογιστεί με ακρίβεια, καθώς τα κέρματα και τραπεζογραμμάτια ευρώ που έχουν τεθεί σε κυκλοφορία σε κάθε χώρα της ζώνης του ευρώ διακρατούνται και από κατοίκους άλλων χωρών της ζώνης του

ευρώ (αλλά και από κατοίκους τρίτων χωρών).

Επομένως, εξαιτίας των τεχνικών προβλημάτων για τον υπολογισμό του νομίσματος σε κυκλοφορία σε κάθε χώρα της ζώνης του ευρώ, δεν σχολιάζεται η εξέλιξη του ελληνικού Μ3, παρά μόνον η εξέλιξη των βασικών συνιστωσών του (εκτός του νομίσματος σε κυκλοφορία).

Η χρηματοδότηση της οικονομίας από τα εγχώρια ΝΧΙ περιλαμβάνει το υπόλοιπο των δανείων που αυτά έχουν χορηγήσει στις επιχειρήσεις, τα νοικοκυριά και τη γενική κυβέρνηση καθώς και το σύνολο των χρεογράφων του Δημοσίου και των ομολόγων των επιχειρήσεων που διακρατούνται από την κεντρική τράπεζα, τα πιστωτικά ιδρύματα και τα αμοιβαία κεφάλαια διαθεσίμων.

Επιπλέον, για τον υπολογισμό των ρυθμών μεταβολής της συνολικής χρηματοδότησης, εκτός από τη μεταβολή των σχετικών υπολοίπων, λαμβάνονται υπόψη και οι τιλοποιήσεις δανείων καθώς και το σύνολο των διαγραφών στις οποίες προέβησαν οι τράπεζες κατά την περίοδο αναφοράς.

Οι τρέχουσες μεταβιβάσεις από την ΕΕ περιλαμβάνουν κυρίως τις απολήψεις από το Τμήμα Εγγυήσεων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) στο πλαίσιο της λειτουργίας της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ), τις απολήψεις από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και τις αποδόσεις προς τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό.

Οι τακτικές αποδόσεις προς τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό (καταβολή ιδίων πόρων) περίπου ισοκατανέμονται μέσα στο έτος. Στο σκέλος όμως των αποδόσεων της Ελλάδος προς την ΕΕ, όπως καταγράφονται στο Ισοζύγιο Πληρωμών, πέραν των τακτικών αποδόσεων προς τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό εγγράφονται και ορισμένα άλλα ποσά, τα οποία ορισμένους μήνες ή έτη παρουσιάζουν συγκυριακή αύξηση, όπως είχε συμβεί το 2005.

Επισημαίνεται ότι οι απολήψεις από το Τμήμα Εγγυήσεων του ΕΓΤΠΕ διατηρήθηκαν στα ίδια περίπου επίπεδα με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους.

Οι εισροές αυτές διακινούνται μέσω του λογαριασμού 242174/1 της Ε.Ε. ο οποίος τηρείται στην ΤτΕ. Ο λογαριασμός αυτός δύναται να εμφανίσει λογιστικά υπόλοιπα τα οποία χρησιμοποιούνται σε επόμενες χρονικές περιόδους και επομένως η μηνιαία ή ετήσια εισροή συναλλάγματος για την τροφοδότηση του λογαριασμού αυτού δεν αντιστοιχεί πάντοτε στα ποσά των επιδοτήσεων της ΚΑΠ.

Οι κεφαλαιακές μεταβιβάσεις από την ΕΕ περιλαμβάνουν κυρίως τις απολήψεις από τα Διαρθρωτικά Ταμεία πλην του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και από το Ταμείο Συνοχής βάσει των ΚΠΣ.

Η οικονομική πολιτική στις περισσότερες προηγμένες οικονομίες² το 2006, αν και κινήθηκε σε περιοριστική κατεύθυνση, εξακολούθησε να υποστηρίζει την άνοδο της οικονομικής δραστηριότητας σε περιβάλλον σταθερότητας των τιμών.

Το έλλειμμα του τομέα της γενικής κυβέρνησης των επτά μεγαλύτερων προηγμένων οικονομιών (G7) εκτιμάται από το ΔΝΤ ότι υποχώρησε περαιτέρω το 2006, παραμένοντας όμως σημαντικό (3,2% του ΑΕΠ, έναντι 3,6% το 2005 και 4,3% το 2004). Η βελτίωση αυτή προήλθε σχεδόν εξ ολοκλήρου από τη μείωση του διαρθρωτικού ελλείμματος των οικονομιών αυτών, το οποίο υποχώρησε στο 3,1% του δυνητικού ΑΕΠ,3 έναντι 3,4% το 2005.

Η δημοσιονομική βελτίωση ήταν μεγαλύτερη στις ΗΠΑ και την Ιαπωνία και μικρότερη στις τέσσερις ευρωπαϊκές οικονομίες που είναι μέλη του G7, ενώ η οικονομία του Καναδά εξακολουθεί να είναι η μόνη μεταξύ των G7 με

πλεονασματικό δημοσιονομικό ισοζύγιο. Στη ζώνη του ευρώ, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι περιορίστηκε στο 2,0% του ΑΕΠ το 2006 από 2,4% το 2005. Το δημόσιο χρέος της ζώνης του ευρώ σημείωσε υποχώρηση στο 69,4% του ΑΕΠ, από 70,6% το 2005.

Σχεδόν αμετάβλητο έναντι του προηγούμενου έτους εκτιμάται ότι παρέμεινε το δημόσιο χρέος των ΗΠΑ και της Ιαπωνίας το 2006, στο 62,5% και 181,8% αντιστοίχως.

Στον πίνακα 1.1 παρουσιάζονται οι ετήσιες προβλέψεις του ΔΝΤ (Σεπτέμβριος 2006) για τα βασικά μακροοικονομικά μεγέθη της παγκόσμιας οικονομίας, καθώς και οι προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ευρωζώνη (Νοέμβριος 2006).

Πίνακας 1.1 Μακροοικονομικές προβλέψεις			
	2005	2006	2007
Ρυθμός ανάπτυξης			
Αναπτυγμένες οικονομίες	2,6	3,1	2,7
Ευρωζώνη	1,4	2,6	2,1
ΗΠΑ	3,2	3,4	2,9
Ιαπωνία	2,6	2,7	2,1
Πληθωρισμός			
Αναπτυγμένες οικονομίες	2,3	2,6	2,3
Ευρωζώνη	2,2	2,2	2,1
ΗΠΑ	3,4	3,6	2,9
Ιαπωνία	-0,6	0,3	0,7
Ποσοστό ανεργίας			
Αναπτυγμένες οικονομίες	6,0	5,6	5,5
Ευρωζώνη	8,6	8,0	7,7
ΗΠΑ	5,1	4,8	4,9
Ιαπωνία	4,4	4,1	4,0
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (% ΑΕΠ)			

Αναπτυγμένες οικονομίες	-1,4	-1,6	-1,7
Ευρωζώνη	0,0	-0,1	0,1
ΗΠΑ	-6,4	-6,6	-6,9
Ιαπωνία	3,6	3,7	3,5
Ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)			
Αναπτυγμένες οικονομίες	-3,6	-3,2	-3,2
Ευρωζώνη	-2,4	-2,0	-1,5
ΗΠΑ	-3,7	-3,1	-3,2
Ιαπωνία	-5,6	-5,2	-4,9

Πηγή: Δ.Ν.Τ.(Σεπτ. 2006) , Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Νοε. 2006) για τα μεγέθη της Ευρωζώνης.

3.2 Οι Νομισματικές εξελίξεις

Οι διεθνείς νομισματικές συνθήκες συνέχισαν και το 2006 να είναι ευνοϊκές για την οικονομική ανάπτυξη, παρά το ότι η νομισματική πολιτική κινήθηκε προς περιοριστική κατεύθυνση. Στη ζώνη του ευρώ και την Ιαπωνία, τα πραγματικά βραχυπρόθεσμα επιτόκια εξακολουθούν να βρίσκονται σε σχεδόν μηδενικό επίπεδο, ενώ στις Η.Π.Α., αν και αυξήθηκαν, παραμένουν αρκετά χαμηλά. Τα μακροπρόθεσμα πραγματικά επιτόκια, αν και αυξήθηκαν κάπως το 2006, κινήθηκαν γενικά σε χαμηλά επίπεδα, περί το 1,5%.

Σε πολλές προηγμένες οικονομίες και στη ζώνη του ευρώ η νομισματική πολιτική το 2006 κινήθηκε προς περιοριστική κατεύθυνση. Ήδη διανύεται το τρίτο συνεχόμενο έτος κατά το οποίο ακολουθείται ατή η πολιτική σε σημαντικές χώρες εκτός της ζώνης του ευρώ. Η προηγηθείσα επεκτατική νομισματική πολιτική της περιόδου 2001-2003, κυρίως στις Η.Π.Α. και την Ιαπωνία, δημιούργησε σταδιακώς υψηλή ρευστότητα στο παγκόσμιο νομισματικό σύστημα.

Η πολιτική αυτή είχε ως στόχο την αποφυγή του κινδύνου της οικονομικής ύφεσης και του αποπληθωρισμού, αλλά και τον περιορισμό των επιπτώσεων στο εισόδημα και την δαπάνη από την παρατεταμένη διόρθωση των δεικτών στα διεθνή χρηματιστήρια,

Η πτώση των επιτοκίων, ονομαστικών και πραγματικών, σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα συνέβαλε πράγματι στην ισχυρή ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας, αλλά και στην ταυτόχρονη άνοδο των τιμών των μετοχών και ομολόγων, καθώς και στην ταχεία άνοδο των τιμών των ακινήτων σε πολλές προηγμένες οικονομίες.

Με την εδραίωση της οικονομικής ανάκαμψης, η εύλογη αντιστροφή της κατεύθυνσης της νομισματικής πολιτικής η οποία ξεκίνησε από το Ηνωμένο Βασίλειο και τις Η.Π.Α. το 2003/2004, έγινε επιτακτικότερη από τα τέλη του 2005. Κύριος παράγοντας στην εξέλιξη αυτή ήταν η ανάγκη περιορισμού των συνεπειών στον πληθωρισμό από τις υψηλές και αυξανόμενες διεθνείς τιμές του αργού πετρελαίου.

Αναλυτικότερα, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των Η.Π.Α., αφού αύξησε το βασικό της βραχυπρόθεσμο επιτόκιο 13 φορές το 2004 και 2005, από το 1,0% στο 4,25%, το πρώτο εξάμηνο του 2006 προχώρησε σε ακόμα 4 ισόποσες αυξήσεις, καθορίζοντας το επιτόκιο αυτό στο 5,25% στις 29 Ιουνίου 2006.

Η ΕΚΤ μεταξύ Δεκεμβρίου του 2005 και τέλη Οκτωβρίου του 2006 αύξησε το βασικό της επιτόκιο, από το ιστορικά χαμηλό επίπεδο του 2,0%, στο 3,25%. Η Τράπεζα της Αγγλίας έχοντας προβεί σε αυξήσεις του βασικού της επιτοκίου ήδη από την περίοδο Νοεμβρίου 2003/Αυγούστου 2004, τον Αύγουστο του 2006 το καθόρισε στο 4,75%.

Στην Ιαπωνία, όπου ο θετικός ρυθμός πληθωρισμού και η οικονομική ανάκαμψη είναι αρκετά πρόσφατες εξελίξεις, η Τράπεζα της Ιαπωνίας, στο πλαίσιο της σταδιακής αναπροσαρμογής της πολιτικής της, αύξησε το βασικό της επιτόκιο στο 0,40% στις 14.7.2006 από 0,10% που ίσχυε από τις 19.9.2001.

Σε κύκλο αύξησης των βασικών τους επιτοκίων από το 2005 και μετά βρίσκονται επίσης η Εθνική Τράπεζα της Ελβετίας, η κεντρική Τράπεζα της Σουηδίας, αλλά και η κεντρική τράπεζα της Κίνας.

3.3 Νομισματικές εξελίξεις στη ζώνη του ευρώ

Τα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ αυξήθηκαν πέντε φορές από το Δεκέμβριο του 2005, συνολικά κατά 125 μονάδες βάσης. Έτσι, το ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης έχει διαμορφωθεί στο 3,25%, το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης στο 4,25% και το επιτόκιο αποδοχής καταθέσεων στο 2,25%.

Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ για αύξηση των επιτοκίων στηρίχθηκαν στη διαπίστωση κινδύνων διατάραξης της σταθερότητας των τιμών μεσοπρόθεσμα, με βάση την αξιολόγηση των οικονομικών και νομισματικών συνθηκών στη ζώνη του ευρώ.

Η οικονομική ανάλυση στην οποία βασίστηκαν οι αυξήσεις των επιτοκίων δείχνει ότι το δεύτερο εξάμηνο του 2006, καθώς και το 2007, η οικονομική δραστηριότητα αναμένεται να αυξηθεί με ρυθμό που προσεγγίζει το ρυθμό ανόδου του δυνητικού προϊόντος στη ζώνη του ευρώ.

Ο ρυθμός πληθωρισμού (παρά την υποχώρηση που σημείωσε το δίμηνο Σεπτεμβρίου Οκτωβρίου) αναμένεται να διαμορφωθεί άνω του 2% κατά μέσο όρο τόσο το 2006 όσο και το 2007.

Επίσης, οι προβολές των εμπειρογνομόνων της ΕΚΤ και του ευρώ συστήματος για τον πληθωρισμό, ιδίως για το τρέχον έτος, αναθεωρήθηκαν επανειλημμένα προς τα πάνω λόγω των αυξήσεων της τιμής του πετρελαίου.

Επιπλέον κίνδυνοι για τη σταθερότητα των τιμών διαπιστώνονται από τη διατήρηση σε υψηλά επίπεδα του ρυθμού αύξησης της ποσότητας χρήματος M3 (8,2% το τρίτο τρίμηνο του 2006 έναντι 7,8% το τελευταίο τρίμηνο του 2005), παρά την επιβράδυνση που σημειώθηκε το δίμηνο Ιουνίου Ιουλίου, και από τη συνεχή επιτάχυνση της πιστωτικής επέκτασης προς τον ιδιωτικό τομέα

(σε 11,9% το τρίτο τρίμηνο του 2006 έναντι 9,4% το τελευταίο τρίμηνο του 2005), σε ένα περιβάλλον όπου υπήρχε ήδη υπερβάλλουσα ρευστότητα.

Η εξέλιξη αυτή οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι τα ονομαστικά και πραγματικά επιτόκια για όλες τις διάρκειες εξακολουθούν να βρίσκονται σε σχετικά χαμηλά επίπεδα, παρά τις αυξήσεις των βασικών επιτοκίων της ΕΚΤ.

Τα επιτόκια στην αγορά χρήματος της ζώνης του ευρώ παρέμειναν σταθερά σε χαμηλά επίπεδα το μεγαλύτερο μέρος του 2005 και αυξήθηκαν σταδιακά το τελευταίο τρίμηνο, καθώς διαμορφώνονταν προσδοκίες για άνοδο των βασικών επιτοκίων της ΕΚΤ.

Η αύξηση των επιτοκίων στην αγορά χρήματος της ζώνης του ευρώ συνεχίστηκε και κατά τη διάρκεια του 2006.

Το επιτόκιο EURIBOR 3 μηνών διαμορφώθηκε σε 3,34% το Σεπτέμβριο του 2006 έναντι 2,47% το Δεκέμβριο του 2005.

Την ίδια περίοδο άνοδο παρουσίασαν και οι αποδόσεις των μακροπρόθεσμων κρατικών ομολόγων με την απόδοση των 10ετών ομολόγων στη ζώνη του ευρώ να ανέρχεται σε 3,84% κατά μέσο όρο το Σεπτέμβριο του 2006 από 3,41% το Δεκέμβριο του 2005.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

4.1 Γενική επισκόπηση της ελληνικής οικονομίας

Το 2004 ήταν έτος καμπής για την εφαρμοζόμενη οικονομική πολιτική της χώρας. Η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας μέχρι το 2004 στηρίχθηκε στο πλαίσιο δημοσιονομική επέκταση ολυμπιακοί αγώνες κοινοτικά κονδύλια ιδιωτική κατανάλωση. Το αναπτυξιακό αυτό υπόδειγμα όχι μόνο δεν εξασφάλιζε διατηρήσιμους ρυθμούς ανάπτυξης μελλοντικά, αλλά οδήγησε σε δημοσιονομικό εκτροχιασμό και σε παράβαση των δημοσιονομικών κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο επαναπροσδιορισμός της αναπτυξιακής πολιτικής ήταν απολύτως απαραίτητος, καθώς με την ολοκλήρωση των ολυμπιακών αγώνων και την εκτίναξη των δημοσιονομικών ελλειμμάτων, οι προοπτικές για την ελληνική οικονομία ήταν δυσοίωνες.

Το μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα που τέθηκε άμεσα σε εφαρμογή από το 2004 στόχευε στην αξιοποίηση των συγκριτικών / ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της χώρας με την εφαρμογή ενός νέου αναπτυξιακού υποδείγματος, το οποίο στηρίζεται στο τρίπτυχο επιχειρηματικότητα εξωστρέφεια ανταγωνιστικότητα.

Το 2006 είναι το έτος όπου τα αποτελέσματα των μεταρρυθμιστικών πρωτοβουλιών των τελευταίων δύομισι ετών άρχισαν να γίνονται εμφανή.

Συγκεκριμένα:

- Η φορολογική μεταρρύθμιση με τη σταδιακή μείωση των φορολογικών συντελεστών των επιχειρήσεων ενίσχυσε την επιχειρηματικότητα, έδωσε κίνητρα για επενδύσεις και διευκόλυσε την προσέλκυση ξένων επενδύσεων.

- Ο νέος επενδυτικός νόμος έδωσε ισχυρά κίνητρα για επενδύσεις, ιδιαίτερα στην περιφέρεια, ενισχύοντας κυρίως τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Τα αποτελέσματα είναι ήδη σημαντικά, καθώς σε 17 μήνες από την εφαρμογή του νόμου έχουν εγκριθεί 1825 επενδυτικά σχέδια ύψους 2,86 δισ. ευρώ, τα οποία δημιουργούν άμεσα 9.100 νέες θέσεις εργασίας.
- Οι συμπράξεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα δημιουργούν νέο πλαίσιο για την ανάπτυξη υποδομών και τη βελτίωση των παρεχομένων υπηρεσιών του δημοσίου. Από τον Απρίλιο του 2006 η Διυπουργική Επιτροπή των Συμπράξεων Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα έχει εγκρίνει την υπαγωγή συμπράξεων στις διατάξεις του νόμου με ενδεικτικό προϋπολογισμό 919,00 εκατ. ευρώ σε διάφορους τομείς της οικονομίας όπως στην παιδεία, στη δικαιοσύνη, στη δημόσια διοίκηση και στον πολιτισμό.
- Η αντιμετώπιση του ασφαλιστικού προβλήματος των τραπεζών συνεισέφερε στην εύρυθμη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος και στη διασφάλιση της καταβολής των συντάξεων των εργαζομένων. Επίσης, επέτρεψε τη συνέχιση της απελευθέρωσης και την ενίσχυση του ανταγωνισμού στην τραπεζική αγορά (αποκρατικοποίηση της Εμπορικής Τράπεζας).
- Το νέο θεσμικό πλαίσιο για τις δημόσιες επιχειρήσεις ενισχύει την εξυγίανση και την εύρυθμη λειτουργία τους στο πλαίσιο του ανταγωνισμού.
- Η νέα εξαγωγική πολιτική με την αποτελεσματική προώθηση των εξαγωγών μέσω της γενικότερης βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών προϊόντων αποδίδει πλέον σημαντικούς καρπούς τους τελευταίους 20 μήνες.

Οι εξαγωγές αυξάνονται με υψηλότερους διψήφιους ρυθμούς συμβάλλοντας

έτσι στην υγιή ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας.

Ειδικότερα το 2005 η άνοδος των εξαγωγών αγαθών συνέβαλε κατά 20% στο ρυθμό ανάπτυξης, ενώ για εφέτος το ποσοστό εκτιμάται ότι θα ανέλθει στο 25,8%.

Το πρόγραμμα των μεταρρυθμίσεων και τα αποτελέσματά του έχουν ήδη θετικές επιδράσεις στην οικονομία, οι οποίες αποτυπώνονται:

- στην εξυγίανση των δημοσίων οικονομικών και στη μεγάλη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος (2,6% του ΑΕΠ το 2006 από 7,8% το 2004),
- στο ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας (4,1% το πρώτο εξάμηνο του 2006),
- στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας (άνοδος κατά 8 θέσεις βάσει της διεθνούς κατάταξης του Institute for Management Development IMD),
- στην αύξηση του κατά κεφαλήν ΑΕΠ σε μονάδες σταθερής αγοραστικής δύναμης (στο 77,2% του μέσου όρου της ΕΕ15 το 2005 έναντι 75,3% το 2004),
- στη μείωση της ανεργίας (8,8% το β' τρίμηνο του 2006 έναντι 11,3% το α' τρίμηνο του 2004),
- στην αύξηση των συνολικών επενδύσεων (10,4% το α' εξάμηνο του 2006 έναντι της αντίστοιχης περιόδου πέρυσι), καθώς και των άμεσων ξένων επενδύσεων κατά 305,6% την περίοδο Ιανουαρίου Αυγούστου 2006,
- στην αύξηση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών (μέσος ετήσιος ρυθμός αύξησης 4,3% τα τελευταία δύο έτη),
- στην αύξηση των εξαγωγών (13,1% το 2005 σε σχέση με το 2004 και κατά 19,7% το πρώτο οκτάμηνο του 2006),

- στο δείκτη οικονομικού κλίματος που καταρτίζει η ΕΕ και το ΙΟΒΕ, ο οποίος από τον Ιούνιο του 2005 και μετά ακολουθεί σταθερά ανοδική πορεία και
- στην επιτάχυνση της περιφερειακής σύγκλισης.

4.2 Αποκρατικοποιήσεις

Οι αποκρατικοποιήσεις και το άνοιγμα των αγορών μειώνουν τη συμμετοχή του δημόσιου τομέα στην παραγωγική διαδικασία και δίνουν νέα ώθηση στην οικονομική δραστηριότητα.

Οι εισπράξεις του προγράμματος στο 2005 ανήλθαν στα 2,1 δισ. ευρώ ξεπερνώντας κατά 30% το στόχο που είχε τεθεί. Το 2006 επίσης υπερκαλύφθηκε ο στόχος του προγράμματος (1,6 δισ. ευρώ) με εισπράξεις 1,74 δισ. ευρώ. Τα έσοδα αυτά βοηθούν στην αποκλιμάκωση του δημόσιου χρέους και στη μείωσή του ως ποσοστού του ΑΕΠ.

Το 2005, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ ανήλθε στο 3,7%, ενώ στο α' εξάμηνο του 2006 το ΑΕΠ αυξήθηκε με ρυθμό 4,1%, έναντι στόχου 3,8% (εισηγητική έκθεση προϋπολογισμού 2006 / Νοέμβριος 2005).

Οι προοπτικές για το β' εξάμηνο του 2006 παραμένουν θετικές. Ενισχυτικοί παράγοντες της ανάπτυξης είναι οι διαρθρωτικές παρεμβάσεις που έγιναν την προηγούμενη διετία και η προβλεπόμενη ενίσχυση της παγκόσμιας και ιδιαίτερως της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Ο παράγοντας που δημιουργεί την μεγαλύτερη αβεβαιότητα εξακολουθεί να είναι η διεθνής τιμή του πετρελαίου, που αν και το τελευταίο διάστημα σημειώνει πτώση, παραμένει ακόμη ιδιαίτερα υψηλή.

Από την άλλη πλευρά, η προβλεπόμενη ελαφρά άνοδος των επιτοκίων μπορεί

να αντισταθμιστεί από την αύξηση του ανταγωνισμού στον τραπεζικό κλάδο και έτσι να μην έχει αρνητικές επιπτώσεις στην αναπτυξιακή διαδικασία.

4.3 Οικονομική δραστηριότητα

Το 2006 ο ρυθμός αύξησης της οικονομικής δραστηριότητας στην Ελλάδα διαμορφώνεται σε ικανοποιητικά επίπεδα, παρά τη διατήρηση των υψηλών τιμών πετρελαίου.

Σύμφωνα με τους τριμηνιαίους εθνικούς λογαριασμούς, το ΑΕΠ σε σταθερές τιμές αυξήθηκε το πρώτο εξάμηνο κατά 4,1%, έναντι 3,6% το αντίστοιχο εξάμηνο του 2005.

Οι επενδύσεις και οι εξαγωγές αγαθών είχαν σημαντικότερη συμβολή στην επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης.

Η άνοδος των πραγματικών μισθών κατά 3% συνέβαλε στην επιτάχυνση του ρυθμού αύξησης του όγκου των λιανικών πωλήσεων, από 3,3% το α' οκτάμηνο του 2005 στο 7,5% την ίδια περίοδο φέτος, και την ενίσχυση της συνολικής ιδιωτικής κατανάλωσης η οποία αυξήθηκε κατά 3,8% το πρώτο εξάμηνο του έτους.

Επίσης η αύξηση των δαπανών του ΠΔΕ και η μεγάλη άνοδος των αδειών όγκου νέων οικοδομών (κατά 70% το β' εξάμηνο του 2005 και κατά 7% το α' οκτάμηνο του 2006) ενισχύουν τη δυναμική των επενδύσεων σε κατασκευές τόσο για το 2006 όσο και για το επόμενο έτος.

Η άνοδος της ιδιωτικής κατανάλωσης, το 2006, δεν είναι μόνο αποτέλεσμα των νομισματικών εξελίξεων, δηλαδή της καταναλωτικής πίστης και των επιτοκίων.

Στην άνοδο της ιδιωτικής κατανάλωσης έχουν σημαντική συμβολή και διαρθρωτικοί παράγοντες, όπως η σταδιακή βελτίωση του κατά κεφαλή εισοδήματος, η σταθερή αύξηση του πληθυσμού (κυρίως λόγω της μεγάλης εισροής οικονομικών μεταναστών), καθώς και η αλλαγή του καταναλωτικού προτύπου προς αγαθά και υπηρεσίες, όπως η αναψυχή, η εκπαίδευση και οι τηλεπικοινωνίες.

Το 2006 χαρακτηρίζεται επίσης, όπως ήδη αναφέρθηκε, από την μεγάλη άνοδο των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου. Συγκεκριμένα, ο ρυθμός αύξησης των επενδύσεων επιταχύνθηκε στο 10,4% το πρώτο εξάμηνο του 2006.

Η εκτίμηση για την αύξηση των επιχειρηματικών επενδύσεων υποστηρίζεται και από τις έρευνες συγκυρίας του IOBE, καθώς οι δείκτες επιχειρηματικών προσδοκιών στη βιομηχανία, τις κατασκευές, το λιανικό εμπόριο και τις υπηρεσίες, το δεκάμηνο του 2006, διαμορφώνονται σε πολύ υψηλότερα επίπεδα από την αντίστοιχη περίοδο του 2005.

Η επενδυτική δραστηριότητα επηρεάζεται και από τη ζήτηση για προϊόντα ορισμένων παραγωγικών κλάδων, όπως φαίνεται από τους νέους δείκτες που καταρτίζει η ΕΣΥΕ.

Σύμφωνα με αυτούς, οι νέες παραγγελίες στη βιομηχανία αυξήθηκαν με ετήσιο ρυθμό 14,3% στο επτάμηνο. Ειδικότερα, τη μεγαλύτερη άνοδο κατά 19,6% σημείωσαν οι νέες παραγγελίες βιομηχανικών προϊόντων από το εξωτερικό, εξέλιξη που αντανακλάται και στην αύξηση των εξαγωγών.

Οι επενδύσεις σε κατοικίες αυξάνονται επίσης σημαντικά, αφού ο όγκος αδειών νέων οικοδομών, από τον Ιούλιο του 2005 και μετά, σημειώνει εντυπωσιακή άνοδο. Αξιόλογη αύξηση σημείωσαν επίσης τους πρώτους οκτώ μήνες του 2006 και οι άμεσες ξένες επενδύσεις στην Ελλάδα, φθάνοντας τα 3,6 δισ. ευρώ. Τέλος και οι δημόσιες επενδύσεις σημειώνουν ανάκαμψη, αυξανόμενες με διψήφιο ρυθμό.

Στον εξωτερικό τομέα, οι εξαγωγές αγαθών σημείωσαν σημαντικότερη ανάκαμψη με άνοδο το α' οκτάμηνο του έτους κατά 19,7% έναντι 12,8% πέρυσι.

Οι εξαγωγές υπηρεσιών από μεταφορές περιορίζονται τους θερινούς μήνες, αλλά τα έσοδα από τουρισμό αυξάνονται με υψηλούς ρυθμούς, 12,3% κατά μέσο όρο, την περίοδο Ιουνίου Αυγούστου, έναντι 6,3% την ίδια περίοδο του 2005, με αποτέλεσμα την ενίσχυση των εσόδων κατά 6,9% το πρώτο οκτάμηνο του έτους.

Η έντονη συνολική ζήτηση και η άνοδος των τιμών του πετρελαίου συνέβαλε στην αύξηση των εισαγωγών αγαθών κατά 13,8% το α' οκτάμηνο του 2006, ενώ εκτός πετρελαιοειδών οι εισαγωγές αυξήθηκαν με χαμηλότερο ρυθμό (8,9%).

Άνοδο επίσης κατά 9,3% εμφανίζουν και οι εισαγωγές υπηρεσιών.

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος ακολουθεί σταθερή ανοδική πορεία, φθάνοντας τις 107,9 μονάδες τον Οκτώβριο (από 89,7 τον ίδιο μήνα του 2005), ενώ ανοδική τάση εμφανίζει και ο προπορευόμενος δείκτης οικονομικής συγκυρίας του ΟΟΣΑ, σηματοδοτώντας τη διατήρηση της δυναμικής της αναπτυξιακής διαδικασίας.

Με βάση τις εξελίξεις αυτές και τις τάσεις που έχουν διαμορφωθεί είναι πλέον βέβαιο ότι θα επιτευχθεί, και πιθανόν θα ξεπεραστεί, ο στόχος του Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΠΣΑ) για ρυθμό ανάπτυξης 3,8%. Ειδικότερα εκτιμάται ότι η ιδιωτική κατανάλωση θα αυξηθεί κατά 3,8% και η δημόσια κατά 2,0%. Οι συνολικές επενδύσεις θα αυξηθούν κατά 8,8% συμβάλλοντας κατά 2,28 μονάδες (ή κατά 59,4%) στο ρυθμό ανάπτυξης, ενώ ιδιαίτερα σημαντική εκτιμάται η άνοδος των ιδιωτικών επενδύσεων (9,6%), με συμμετοχή 2,15 εκατοστιαίων μονάδων στην ανάπτυξη. Μεγάλη επίσης άνοδο κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες (11,2% έναντι 8,2% το 2005), αναμένεται να σημειώσει ο ρυθμός αύξησης των εξαγωγών αγαθών συμβάλλοντας κατά 0,98 εκατ. μονάδες (ή 25,5%) στο ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ.

4.4 Απασχόληση - Ανεργία

Σύμφωνα με την έρευνα εργατικού δυναμικού της ΕΣΥΕ, το 2005, το ποσοστό απασχόλησης ξεπέρασε για πρώτη φορά το 60%, ενώ το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας περιορίστηκε στο 5,3% του εργατικού δυναμικού, από 5,8% το 2004.

Το 2006, λόγω της ισχυρής οικονομικής ανάπτυξης και των διαρθρωτικών παρεμβάσεων στην αγορά εργασίας, οι εξελίξεις εμφανίζονται θετικές.

Το β' τρίμηνο του 2006, η απασχόληση αυξήθηκε κατά 1,7%, το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε, για πρώτη φορά από το 1998 που διεξάγεται η έρευνα αυτή ανά τρίμηνο, κάτω του 9%, στο 8,8%.

Το α' εξάμηνο του 2006, ο αριθμός των ανέργων μειώθηκε κατά 34.400 άτομα

και ο αριθμός των απασχολουμένων αυξήθηκε κατά 73.200 άτομα, ενώ περαιτέρω υποχώρηση σημείωσαν, το β' τρίμηνο του 2006, τα ποσοστά ανεργίας των μακροχρονίως και νέων ανέργων, στο 5% και 24,5% αντιστοίχως, από 5,7% και 28,9% το α' τρίμηνο του 2004.

Συνολικά το 2006, η απασχόληση στο σύνολο της οικονομίας εκτιμάται ότι θα αυξηθεί κατά 1,7% και το ποσοστό ανεργίας θα περιοριστεί στο 9,2%.

4.5 Τιμές

Το 2006, παρά τη συνεχιζόμενη αύξηση της τιμής του πετρελαίου κατά 32,6% (σε ευρώ) στο πρώτο εξάμηνο του έτους, ο πληθωρισμός σημείωσε ελαφρά υποχώρηση στο 3,2%, περιορίζοντας τη διαφορά από το μέσο όρο της ευρω ζώνης στις 0,9 εκατοστιαίες μονάδες.

Ιδιαίτερα σημαντικό όμως είναι το γεγονός ότι ο πυρήνας του πληθωρισμού σημειώνει υποχώρηση και κατά μέσο όρο την περίοδο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου έπεσε στο 2,6% από 3,2%, την αντίστοιχη περίοδο πέρυσι.

Τον Ιούλιο, ο ρυθμός ανόδου του ΓΔΤΚ, λόγω των υψηλών αυξήσεων των τιμών των οπωροκηπευτικών και των καυσίμων, επιταχύνθηκε στο 3,8%.

Η μείωση της τιμής του πετρελαίου τους τελευταίους μήνες συμβάλλει στη πτώση του πληθωρισμού και έτσι, μετά από 17 μήνες, τον Σεπτέμβριο ο ΓΔΤΚ υποχώρησε κάτω από το 3%, στο 2,9%.

Σημειώνεται ότι το επίπεδο τιμών στην Ελλάδα, έναντι του ΕΕ15=100, διατηρείται σε σχετικά χαμηλά επίπεδα, αφού αποτελεί το δεύτερο χαμηλότερο επίπεδο μεταξύ των χωρών μελών της ΕΕ15.

Για ολόκληρο το 2006, ο αποπληθωριστής της ιδιωτικής κατανάλωσης

εκτιμάται ότι θα σημειώσει αύξηση 3,4%, έναντι 3,7% το 2005.

Πίνακας 1.2 Δείκτες Οικονομικής Συγκυρίας				
(% ετήσιες μεταβολές)				
	2005	2006	Περίοδος	Διαφορά
Α.Ε.Π. Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί (σταθερές τιμές '95)	3,6	4,1	6μηνο	0,5
I. Κατανάλωση				
Τελική κατανάλωση (Δημόσια και Ιδιωτική) (σταθ.τιμές '95)	3,7	3,6	6μηνο	-0,1
1. Όγκος Λιανικών Πωλήσεων	3,6	7,5	8μηνο	3,9
2. Επιβατικά Αυτοκίνητα Ι.Χ.	-1,4	0,4	8μηνο	1,8
3. Καταναλωτική Πίστη	32,8	24,7	Ιούλιος	-8,1
II. Επενδύσεις				
Επενδύσεις (σταθερές τιμές '95)	-2,4	10,4	6μηνο	12,8
1. Βιομηχανική Παραγωγή Κεφαλαιακών Αγαθών	-6,8	5,2	9μηνο	12,0
2. Ιδιωτική Οικοδομική Δραστηριότητα (άδειες όγκου οικοδομών)	4,6	7,0	8μηνο	2,4
	28,7	31,5	Ιούλιος	2,8
3. Χρηματοδότηση για Οικισμό	12,7	15,0	Ιούλιος	2,3
4. Χρηματοδότηση επιχειρήσεων	-31,6	10,4	9μηνο	42,0
5. Π.Δ.Ε. (εκταμιεύσεις, τρέχουσες τιμές)	880,0	3569	8μηνο	2689,0
6. Άμεσες ξένες επενδύσεις (σε εκατ. ευρώ)				
III. Εξωτερικές Συναλλαγές				
Εξαγωγές (σταθερές τιμές '95)	4,3	2,1	6μηνο	-2,2
1. Εξαγωγές Αγαθών (ΕΣΥΕ -τρέχουσες τιμές) με καύσιμα	12,8	19,7	8μηνο	6,9
2. Εξαγωγές Αγαθών (ΕΣΥΕ -τρέχουσες τιμές) εκτός καυσίμων	10,1	12,4	8μηνο	2,3
	4,4	2,7	8μηνο	-1,7
3. Εξαγωγές Υπηρεσιών (Εισπράξεις) (Τράπεζα της Ελλάδος)	5,3	6,9	8μηνο	1,6
^a 3. Τουριστικές εισπράξεις (Τράπεζα της Ελλάδος)				
Εισαγωγές (σταθερές τιμές '95)	-1,7	6,5	6μηνο	8,2
1.Εισαγωγές Αγαθών (ΕΣΥΕ - τρέχουσες τιμές)	4,4	13,8	8μηνο	9,4
2. Εισαγωγές Αγαθών (ΕΣΥΕ - τρέχ.τιμές) εκτός καυσίμων	-1,3	8,9	8μηνο	10,2

και πλοίων	5,5	9,3	8μηνο	3,8
3. Πληρωμές Υπηρεσιών (Τράπεζα της Ελλάδος)				
IV.Αγορά εργασίας				
1. Κατώτατες αποδοχές (ΕΓΣΣΕ)	5,9	6,3	9μηνο	0,4
2. Ποσοστό ανεργίας	10,0	9,2	6μηνο	-0,8
3 ^α . Αριθμός ανέργων ΕΣΥΕ (000 άτομα)	484,7	450,3	6μηνο	-34,4
3β.Αριθμός ανέργων ΟΑΕΔ (000 άτομα)	490,7	447,4	9μηνο	-43,3
V. Πληθωρισμός				
	3,4	3,3	9μηνο	-0,1
1. Γ.Δ.Τ.Κ.	3,2	2,6	9μηνο	-0,6
2. Πυρήνας Γ.Δ.Τ.Κ.	3,4	3,4	9μηνο	0,0
3. Εναρμονισμένος Δ.Τ.Κ.	2,1	2,3	9μηνο	0,2
4. Εν.Δ.Τ.Κ., Ε.Ε. -12				
Υπόμνημα				
Συνολική Χρηματοδότηση Ιδιωτικού Τομέα	19,5	21,2	Ιούλιος	1,7
Συνολική Χρηματοδότηση Ιδιωτικού Τομέα (Ευρωζώνη)	8,3	11,1	Ιούλιος	2,8
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος	89,7	107,9	Οκτ.	18,2
Δείκτης Οικονομικού κλίματος (Ευρωζώνη)	100,6	110,3	Οκτ.	9,7

Πηγή : ΕΣΥΕ, Τράπεζα Ελλάδος, Υπ. Οικονομίας & Οικονομικών, Ε.Ε.

4.6 Νομισματικές και πιστωτικές εξελίξεις στην Ελλάδα

Ο ετήσιος ρυθμός ανόδου του μεγέθους που αποτελεί την ελληνική συμβολή στο M34 της ζώνης του ευρώ (εκτός του νομίσματος σε κυκλοφορία) επιταχύνθηκε σταδιακά στο εννεάμηνο Ιανουαρίου Σεπτεμβρίου του τρέχοντος έτους και διαμορφώθηκε σε 11,8% το γ' τρίμηνο (δ' τρίμηνο 2005: 6,9%).

Η εξέλιξη αυτή συνδέεται με τη μετατόπιση κεφαλαίων από στοιχεία εκτός M3 (κυρίως μερίδια ομολογιακών αμοιβαίων κεφαλαίων) προς τοποθετήσεις που περιλαμβάνονται στο M3 (όπως καταθέσεις προθεσμίας διάρκειας έως δύο

ετών).

Επίσης συνδέεται με την επιτάχυνση του ετήσιου ρυθμού ανόδου της συνολικής χρηματοδότησης της οικονομίας, και είχε ως αποτέλεσμα ο ρυθμός ανόδου του ελληνικού M3 να κινείται από το δεύτερο τρίμηνο του 2006 σε υψηλότερο επίπεδο από ό,τι το αντίστοιχο μέγεθος στη ζώνη του ευρώ.

Στην ανωτέρω περίοδο σημειώθηκαν υψηλοί ρυθμοί αύξησης των καταθέσεων προθεσμίας έως δύο ετών, ενώ επιβραδύνθηκε σημαντικά ο ρυθμός ανόδου των καταθέσεων διάρκειας μίας ημέρας (καταθέσεων ταμειυτηρίου, όψεως και τρεχούμενων λογαριασμών).

Εξάλλου, συνεχίστηκαν (αν και ήταν μικρότερου μεγέθους) οι ρυθμοί μείωσης των τοποθετήσεων τόσο σε γeros όσο και σε μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων διαθεσίμων.

Αναλυτικότερα, ο ρυθμός ανόδου εκείνων των καταθέσεων, που κατά τον ορισμό της ΕΚΤ περιλαμβάνονται στο M3, περιορίστηκε σταδιακά το εννεάμηνο Ιανουαρίου Σεπτεμβρίου 2006 και διαμορφώθηκε σε 15,9% το γ' τρίμηνο (δ' τρίμηνο 2005: 20,7%).

Η εξέλιξη αυτή προήλθε κυρίως από την περαιτέρω επιβράδυνση του ρυθμού ανόδου των καταθέσεων ταμειυτηρίου (γ' τρίμηνο 2006: 2,0%, δ' τρίμηνο 2005: 6,3%), οι οποίες αποτελούν τη μεγαλύτερη κατηγορία των καταθέσεων διάρκειας μίας ημέρας, αλλά και των καταθέσεων όψεως και των τρεχούμενων λογαριασμών (γ' τρίμηνο 2006: 8,8%, δ' τρίμηνο 2006: 20,2%).

Εξάλλου, οι καταθέσεις προθεσμίας διάρκειας έως δύο ετών συνέχισαν να αυξάνονται με σχετικά πολύ υψηλούς ρυθμούς (γ' τρίμηνο 2006: 43,1%, δ' τρίμηνο 2005: 45,2%), δεδομένου ότι το επιτόκίό τους αυξήθηκε περισσότερο

την περίοδο αυτή από αυτό των καταθέσεων ταμειυτηρίου (κατά 64 μονάδες βάσης έναντι αύξησης κατά 12 μονάδες βάσης αντίστοιχα).

Από τις υπόλοιπες συνιστώσες του M3, οι τοποθετήσεις σε γeros μειώθηκαν περαιτέρω το εννεάμηνο Ιανουαρίου Σεπτεμβρίου 2006, ωστόσο ο ετήσιος ρυθμός μείωσής τους περιορίστηκε σταδιακά (γ' τρίμηνο 2006: 36,5%, δ' τρίμηνο 2005: 72,8%).

Τέλος, και οι τοποθετήσεις σε μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων διαθεσίμων παρουσίασαν αρνητικούς αλλά μικρότερους ρυθμούς μεταβολής την ίδια περίοδο (γ' τρίμηνο 2006: 35,0%, δ' τρίμηνο 2005: 51,8%).

Σημειώνεται σχετικά, ότι αυτή η κατηγορία τοποθετήσεων συνήθως προτιμάται από τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις ως ασφαλής αποταμειυτική επιλογή σε περιόδους οικονομικής και χρηματοπιστωτικής αβεβαιότητας.

Οι ευνοϊκές συνθήκες στη χρηματιστηριακή αγορά κατά το τρέχον έτος συνετέλεσαν ώστε οι επενδυτές να στραφούν προς τοποθετήσεις σε χρηματιστηριακούς τίτλους.

Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης της συνολικής χρηματοδότησης της οικονομίας από τα Νομισματικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα (NXI)⁵ εξακολούθησε να επιταχύνεται κατά τη διάρκεια του εννεαμήνου Ιανουαρίου Σεπτεμβρίου 2006, όπως και το προηγούμενο έτος, εμφανίζοντας ωστόσο ενδείξεις σταθεροποίησης στο τέλος της περιόδου. (γ' τρίμηνο 2006: 17,9%, δ' τρίμηνο 2005: 14,0%).

Παράλληλα, μικρή άνοδο εμφάνισε σε σχέση με το τέλος του 2005 και ο ρυθμός αύξησης της συνολικής χρηματοδότησης των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών (γ' τρίμηνο 2006: 21,7%, δ' τρίμηνο 2005: 20,1%).

Ειδικότερα, επιτάχυνση εμφάνισε κατά τη διάρκεια της περιόδου Ιανουαρίου Σεπτεμβρίου 2006 ο ετήσιος ρυθμός αύξησης της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων από τα εγχώρια NXI, ο οποίος ανήλθε σε 15,9% το τρίτο τρίμηνο του 2006, έναντι 12,7% το τελευταίο τρίμηνο του 2005.

Η εξέλιξη αυτή συνδέεται με την παρατηρούμενη βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών η οποία ευνοεί την ανάληψη επενδυτικών πρωτοβουλιών.

Εξάλλου, την ίδια περίοδο ενισχύθηκε περαιτέρω η σημασία της έκδοσης ομολογιακών δανείων ως μορφής τραπεζικής χρηματοδότησης των επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα στο τέλος της περιόδου τα ομόλογα να αντιπροσωπεύουν το 14,7% του συνόλου της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων από τα NXI, έναντι 12,0% το Δεκέμβριο του 2005.

Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης της τραπεζικής χρηματοδότησης των νοικοκυριών παρέμεινε σε υψηλό επίπεδο το εννεάμηνο Ιανουαρίου Σεπτεμβρίου 2006, παρουσιάζοντας ωστόσο μικρή επιβράδυνση σε σχέση με το τέλος του 2005 (γ' τρίμηνο 2006: 29,1%, δ' τρίμηνο 2005: 30,6%).

Μεταξύ των επιμέρους κατηγοριών δανείων προς τα νοικοκυριά, σημαντική επιβράδυνση σημειώθηκε στα καταναλωτικά δάνεια, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των οποίων περιορίστηκε το τρίτο τρίμηνο του 2006 σε 24,7% (δ' τρίμηνο 2005: 30,4%).

Αντίθετα, ο ρυθμός αύξησης των στεγαστικών δανείων ουσιαστικά διατηρήθηκε το τρίτο τρίμηνο του 2006 στο ίδιο, υψηλό, επίπεδο στο οποίο είχε διαμορφωθεί το τελευταίο τρίμηνο του 2005 (γ' τρίμηνο 2006: 31,4%, δ' τρίμηνο 2005: 31,5%).

Τα επιτόκια των τραπεζικών καταθέσεων και δανείων αυξήθηκαν σχεδόν σε όλες τις κατηγορίες στο εννεάμηνο Ιανουαρίου Σεπτεμβρίου 2006, καθώς συνεχίστηκε στην περίοδο αυτή η άνοδος των βασικών επιτοκίων της ΕΚΤ, η οποία είχε αρχίσει το Δεκέμβριο του 2005.

Όσον αφορά τα επιτόκια των τραπεζικών καταθέσεων και των *repos*, σημαντική ήταν η αύξηση του μέσου επιτοκίου των νέων καταθέσεων των νοικοκυριών με συμφωνημένη διάρκεια μέχρι ένα έτος (κατά 64 μονάδες βάσης) καθώς και του μέσου επιτοκίου των *repos* (κατά 67 μονάδες βάσης), τα οποία διαμορφώθηκαν τον Σεπτέμβριο σε 3,03% και 2,85% αντίστοιχα.

Μικρότερη αύξηση (κατά 14 μονάδες βάσης) σημείωσε το μέσο επιτόκιο των νέων καταθέσεων των νοικοκυριών διάρκειας μίας ημέρας.

Γενικά, αυξητικά κινήθηκαν και τα επιτόκια των τραπεζικών δανείων το ίδιο διάστημα. Αναλυτικότερα, όσον αφορά τα δάνεια προς τα νοικοκυριά, το μέσο επιτόκιο του συνόλου των νέων καταναλωτικών δανείων με καθορισμένη διάρκεια αυξήθηκε κατά 59 μονάδες βάσης ενώ το επιτόκιο των καταναλωτικών δανείων χωρίς καθορισμένη διάρκεια αυξήθηκε κατά 51 μονάδες βάσης.

Ελαφρά μεγαλύτερη αύξηση (κατά 63 μονάδες βάσης) σημείωσε το επιτόκιο του συνόλου των νέων στεγαστικών δανείων, το οποίο διαμορφώθηκε τον Σεπτέμβριο σε 4,54%.

Εξαιρέση από την αυξητική αυτή τάση αποτέλεσαν τα στεγαστικά δάνεια με επιτόκιο σταθερό άνω του ενός και έως πέντε έτη, στα οποία το επιτόκιο μειώθηκε κατά 50 μονάδες βάσης στην ανωτέρω περίοδο, προκαλώντας σταδιακή στροφή των νοικοκυριών προς αυτήν την κατηγορία δανείων.

Όσον αφορά τα δάνεια προς τις επιχειρήσεις, τη μεγαλύτερη άνοδο παρουσίασε το επιτόκιο των δανείων με διάρκεια μεγαλύτερη του ενός έτους και

ποσού άνω του ενός εκατ. ευρώ (κατά 79 μονάδες βάσης), ενώ μικρότερη ήταν η αύξηση στο επιτόκιο των δανείων με διάρκεια έως ένα έτος και ποσού έως ένα εκατ. ευρώ (κατά 50 μονάδες βάσης), τα οποία διαμορφώθηκαν το Σεπτέμβριο σε 4,72% και 5,91% αντίστοιχα.

4.7 Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών

Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών παρουσίασε έλλειμμα 14.869 εκατ. ευρώ την περίοδο Ιανουαρίου Αυγούστου 2006, το οποίο υπερέβαινε κατά 6.884 εκατ. ευρώ εκείνο της αντίστοιχης περιόδου του 2005.

Η διεύρυνση του ελλείμματος οφείλεται κυρίως στην επιβάρυνση του εμπορικού ισοζυγίου και, σε μικρότερο βαθμό, στη μείωση των πλεονασμάτων των ισοζυγίων υπηρεσιών και τρεχουσών μεταβιβάσεων, καθώς και στην αύξηση του ελλείμματος του ισοζυγίου των εισοδημάτων.

Η διεύρυνση του συνολικού ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου (συμπεριλαμβανομένων των καυσίμων και των πλοίων) κατά 5.505 εκατ. ευρώ οφείλεται στην αύξηση των καθαρών πληρωμών για αγορές πλοίων (κατά 2.076 εκατ. ευρώ), των καθαρών πληρωμών για εισαγωγές καυσίμων (κατά 1.984 εκατ. ευρώ) και του εμπορικού ελλείμματος εκτός καυσίμων και πλοίων (κατά 1.445 εκατ. ευρώ).

Επισημαίνεται ότι οι εισπράξεις από εξαγωγές αγαθών εκτός καυσίμων και πλοίων εμφάνισαν αξιόλογη άνοδο (κατά 815 εκατ. ευρώ ή 12,2%), αλλά η αύξηση των αντίστοιχων πληρωμών για εισαγωγές (κατά 2.260 εκατ. ευρώ ή 11,1%) ήταν μεγαλύτερη σε απόλυτο μέγεθος.

Σημειωτέον ότι στην αύξηση της δαπάνης για εισαγωγές συνετέλεσαν σχεδόν όλες οι κατηγορίες εισαγόμενων προϊόντων, ενώ όσον αφορά τις εξαγωγές, η μεγαλύτερη συμβολή στην αύξηση των εισπράξεων προήλθε από τα προϊόντα μεταλλουργίας.

Από πλευράς γεωγραφικής κατανομής, με βάση τα στοιχεία της ΕΣΥΕ, περιορίστηκε το μερίδιο των εισαγωγών από τις χώρες της ΕΕ25, όπως και αυτό των εξαγωγών προς τις χώρες αυτές, σε μικρότερη όμως έκταση. Αντίθετα, αξιοσημείωτη αύξηση παρουσίασε το μερίδιο των εισαγωγών από τις χώρες της Βόρειας Αφρικής και της Μέσης Ανατολής, κυρίως λόγω της ανόδου της τιμής του αργού πετρελαίου στις διεθνείς αγορές.

Το πλεόνασμα του ισοζυγίου των υπηρεσιών περιορίστηκε κατά 196 εκατ. ευρώ. Η εξέλιξη αυτή οφείλεται κυρίως στη μείωση των καθαρών εισπράξεων από μεταφορικές υπηρεσίες κατά 509 εκατ. ευρώ (οι εισπράξεις από μεταφορικές υπηρεσίες, κυρίως ναυτιλιακές, αυξήθηκαν μόνο κατά 38 εκατ. ευρώ ή 0,4%, ενώ οι πληρωμές για μεταφορικές υπηρεσίες αυξήθηκαν κατά 547 εκατ. ευρώ ή 13,6%) και δευτερευόντως στην αύξηση των καθαρών πληρωμών για «λοιπές» υπηρεσίες (κατά 318 εκατ. ευρώ).

Αντίθετα, οι καθαρές εισπράξεις από ταξιδιωτικές υπηρεσίες παρουσίασαν άνοδο κατά 631 εκατ. ευρώ (οι εισπράξεις από ταξιδιωτικές υπηρεσίες αυξήθηκαν κατά 535 εκατ. ευρώ ή 6,9%, ενώ οι πληρωμές μειώθηκαν κατά 96 εκατ. ευρώ ή 5,8%).

Πίνακας 1.3 Ισοζύγιο εξωτερικών συναλλαγών

(σε εκατ. ευρώ)

	Ιανουάριος- Αύγουστος		Αύγουστος			
	2004	2005	2006	2004	2005	2006
I. Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών (I.A+I.B+I.Γ+I.Δ)	-5.681,4	-7.984,3	-	1.011,1	384,2	-138,3
I.A Εμπορικό ισοζύγιο (I.A.1 - I.A.2)	-	-	-	-	-	-2.927,7
Ισοζύγιο καυσίμων	-3.019,2	-3.881,4	-5.865,7	-623,2	-630,8	-982,9
Εμπορικό ισοζύγιο χωρίς καύσιμα	-	-	-	-	-	-1.944,8
Ισοζύγιο πλοίων	495,3	-63,1	-2.139,4	-40,8	-62,2	-301,3
Εμπορικό ισοζύγιο χωρίς καύσιμα και πλοία	-	-	-	-	-	-1.643,5
Ι.A.1 Εξαγωγές αγαθών	8.118,2	9.127,5	10.764,6	963,7	1.295,3	1.330,0
Καύσιμα	935,7	1.374,4	2.187,6	133,1	296,3	307,6
Πλοία (εισπράξεις)	695,3	1.075,7	1.084,7	73,2	111,3	97,7
Λοιπά αγαθά	6.487,2	6.677,4	7.492,3	757,4	887,7	924,7
Ι.A.2 Εισαγωγές αγαθών	24.621,7	26.760,4	33.902,9	3.075,4	3.493,5	4.257,7
Καύσιμα	3.954,9	5.255,8	8.053,3	756,3	927,1	1.290,5
Πλοία (πληρωμές)	200,0	1.138,8	3.224,1	114,0	173,5	399,0
Λοιπά αγαθά	20.466,8	20.365,8	22.625,5	2.205,1	2.392,9	2.568,2
I.B Ισοζύγιο υπηρεσιών (I.B.1 - I.B.2)	10.882,8	11.280,7	11.084,4	3.093,5	2.926,1	3.138,4
I.B.1 Εισπράξεις	18.202,1	18.999,0	19.517,9	4.027,0	3.935,9	4.179,5
Ταξιδιωτικό	7.411,0	7.800,5	8.335,4	2.596,0	2.510,0	2.680,0
Μεταφορές	8.756,3	9.459,9	9.497,8	1.096,7	1.212,0	1.304,6
Λοιπές υπηρεσίες	2.034,8	1.738,6	1.684,7	334,4	213,9	194,9
I.B.2 Πληρωμές	7.319,3	7.718,3	8.433,5	933,5	1.009,8	1.041,0
Ταξιδιωτικό	1.440,5	1.645,7	1.550,0	230,0	238,0	220,0
Μεταφορές	3.752,1	4.023,3	4.570,4	454,9	537,9	582,5
Λοιπές υπηρεσίες	2.126,7	2.049,3	2.313,1	248,6	233,8	238,5
I.Γ Ισοζύγιο εισοδημάτων	-3.064,0	-3.758,9	-4.852,6	-431,6	-431,5	-558,4

(Ι.Γ.1 - Ι.Γ.2)						
Ι.Γ.1 Εισπράξεις	1.805,9	2.121,0	2.228,1	224,5	266,4	285,7
Αμοιβές, μισθοί	191,5	185,4	206,4	22,8	24,8	25,1
Τόκοι, μερίσματα, κέρδη	1.614,5	1.935,6	2.021,7	201,7	241,6	260,6
Ι.Γ.2 Πληρωμές	4.869,9	5.879,9	7.080,7	656,0	697,9	844,1
Αμοιβές, μισθοί	119,7	137,9	185,0	15,6	16,6	24,4
Τόκοι, μερίσματα, κέρδη	4.750,2	5.742,0	6.895,7	640,4	681,3	819,7
Ι.Δ Ισοζύγιο τρεχουσών μεταβιβάσεων (Ι.Δ.1 - Ι.Δ.2)	3.003,4	2.126,9	2.037,8	460,8	87,7	209,4
Ι.Δ.1 Εισπράξεις	4.723,4	4.784,2	4.391,5	648,0	361,7	522,7
Γενική κυβέρνηση (κυρίως μεταβιβάσεις από ΕΕ)	3.143,3	3.324,2	2.791,4	477,4	149,8	309,4
Λοιποί τομείς (μεταναστευτικά εμβάσματα, κλπ)	1.580,1	1.460,0	1.600,1	170,6	211,8	213,3
Ι.Δ.2 Πληρωμές	1.719,9	2.657,4	2.353,7	187,2	273,9	313,3
Γενική κυβέρνηση (κυρίως πληρωμές προς ΕΕ)	1.398,4	2.063,2	1.751,4	148,5	142,8	181,4
Λοιποί τομείς	321,5	594,1	602,3	38,6	131,1	131,9
II. Ισοζύγιο κεφαλαιακών μεταβιβάσεων (II.1-II.2)	1.443,5	1.082,6	2.004,8	104,9	57,2	1,9
II.1 Εισπράξεις	1.605,9	1.265,5	2.185,9	119,8	75,3	26,6
Γενική κυβέρνηση (κυρίως μεταβιβάσεις από ΕΕ)	1.507,6	1.145,2	2.061,6	107,5	60,6	11,4
Λοιποί τομείς (μεταναστευτικά εμβάσματα, κλπ)	98,3	120,3	124,3	12,3	14,8	15,2
II.2 Πληρωμές	162,4	182,9	181,1	14,9	18,2	24,7
Γενική κυβέρνηση (κυρίως πληρωμές προς ΕΕ)	63,4	13,2	24,2	1,5	1,6	6,0
Λοιποί τομείς	98,9	169,7	156,9	13,3	16,6	18,7
III. Ισοζύγιο κεφαλαιακών συναλλαγών και κεφαλαιακών μεταβιβάσεων (I + II)	-4.237,8	-6.901,7	-	1.116,0	441,3	-136,4
			12.864,0			

IV. Ισοζύγιο	4444,9	7207,6	12649,5	-	-163,8	-98,4
χρηματοοικον. συν/γών				1053,6		
(IV.A+IV.B+IV.Γ+IV.Δ)						
IV.A Άμεσες επενδύσεις *	776,4	52,2	810,8	187,0	37,2	-158,7
Κατοίκων στο εξωτερικό	-550,8	-827,8	-2758,2	-40,4	-36,5	-2263,7
Μη κατοίκων στην Ελλάδα	1327,2	880,0	3569,0	227,5	73,7	2105,0
IV.B Επενδύσεις χαρτοφυλακίου*	10760,9	7302,4	3790,3	3915,2	-847,0	1248,6
Απαιτήσεις	-6496,0	-12560,5	-5456,8	324,8	-	740,3
Υποχρεώσεις	17256,9	19862,9	9247,2	3590,3	859,4	508,3
IV.Γ Λοιπές επενδύσεις*	-8408,4	-211,0	8376,4	-	680,0	-1099,3
Απαιτήσεις	-10648,7	-13087,4	-7262,2	-	496,2	-3191,4
Υποχρεώσεις	2240,3	12876,4	15638,6	-	183,8	2092,1
(Δάνεια γενικής κυβέρνησης)	-650,2	471,8	-181,2	-278,1	-216,5	-33,0
IV.Δ Μεταβολή συναλλαγματικών διαθεσίμων **	1316,0	64,0	-328,0	185,0	-34,0	-89,0
V. Τακτοποιητέα στοιχεία	-207,0	-305,9	214,4	-62,4	-277,5	234,8
(I+II+ IV+V=0)						
Ύψος συναλλαγματικών διαθεσίμων (τέλος περιόδ.Ο.Υ.)***				3289,0	1930,0	2273,0

* (+) καθαρή εισροή ( ) καθαρή εκροή

** (+) μείωση ( ) αύξηση

*** Τα συναλλαγματικά διαθέσιμα, σύμφωνα με τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, περιλαμβάνουν μόνο το νομισματικό χρυσό, τη «συναλλαγματική θέση» στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, τα «ειδικά

τραβηκτικά δικαιώματα» και τις απαιτήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος σε ξένο νόμισμα έναντι κατοίκων χωρών εκτός της ζώνης του ευρώ.

Αντίθετα, δεν περιλαμβάνουν τις απαιτήσεις σε ευρώ έναντι κατοίκων χωρών εκτός της ζώνης του ευρώ, τις απαιτήσεις σε συνάλλαγμα και σε ευρώ έναντι κατοίκων χωρών της ζώνης του ευρώ, και τη συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στο κεφάλαιο και στα συναλλαγματικά διαθέσιμα της ΕΚΤ.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

Οι αυξημένες καθαρές πληρωμές για τόκους, μερίσματα και κέρδη κατά το οκτάμηνο Ιανουαρίου Αυγούστου 2006 οδήγησαν σε άνοδο του ελλείμματος του ισοζυγίου των εισοδημάτων κατά 1.094 εκατ. ευρώ (η άνοδος των καθαρών πληρωμών για τόκους αντανάκλα την αύξηση του ποσού παλαιών και νέων ομολογιακών εκδόσεων του Δημοσίου το οποίο διακρατείται από μη κατοίκους).

Το πλεόνασμα του ισοζυγίου των τρεχουσών μεταβιβάσεων περιορίστηκε κατά 89 εκατ. ευρώ κατά την περίοδο Ιανουαρίου Αυγούστου 2006 σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2005, λόγω της μείωσης των καθαρών τρεχουσών μεταβιβάσεων προς τον τομέα της γενικής κυβέρνησης (κυρίως από την ΕΕ).

Συγκεκριμένα, ενώ οι αποδόσεις προς την ΕΕ μειώθηκαν κατά το υπό εξέταση διάστημα, μειώθηκαν επίσης και οι τρέχουσες απολήψεις οι οποίες περιλαμβάνουν κυρίως τις απολήψεις από το Τμήμα Εγγυήσεων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ) στο πλαίσιο της λειτουργίας της ΚΑΠ.

4.8 Ισοζύγιο κεφαλαιακών μεταβιβάσεων

Το πλεόνασμα του ισοζυγίου κεφαλαιακών μεταβιβάσεων το οκτάμηνο Ιανουαρίου Αυγούστου 2006 διαμορφώθηκε σε 2.005 εκατ. ευρώ έναντι 1.083 εκατ. ευρώ το αντίστοιχο διάστημα του 2005.

Η εξέλιξη αυτή αντανακλά την αύξηση των μεταβιβάσεων κεφαλαίου από την ΕΕ9 σε 2.061 εκατ. ευρώ (από 1.145 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2005) και προέρχεται από την επιτάχυνση του ρυθμού απορρόφησης των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων βάσει του Γ' ΚΠΣ.

Για την περαιτέρω επιτάχυνση του ρυθμού απορρόφησης λαμβάνονται μέτρα για την άμεση υλοποίηση των επιχειρησιακών προγραμμάτων, ενώ αναμένεται να ολοκληρωθούν οι διαβουλεύσεις με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τις προτάσεις αναθεώρησης του Γ' ΚΠΣ.

4.9 Ισοζύγιο χρηματοοικονομικών συναλλαγών

Το οκτάμηνο Ιανουαρίου Αυγούστου 2006 οι άμεσες επενδύσεις εμφάνισαν καθαρή εισροή ύψους 811 εκατ. ευρώ (έναντι καθαρής εισροής μόνο 52 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους).

Ειδικότερα, η καθαρή εισροή κεφαλαίων μη κατοίκων για άμεσες επενδύσεις στην Ελλάδα έφθασε τα 3.569 εκατ. ευρώ, ενώ η καθαρή εκροή κεφαλαίων κατοίκων για άμεσες επενδύσεις στο εξωτερικό ανήλθε σε 2.758 εκατ. ευρώ.

Την ίδια περίοδο σημειώθηκε καθαρή εισροή ύψους 3.790 εκατ. ευρώ στην κατηγορία των επενδύσεων χαρτοφυλακίου, δεδομένου ότι η εισροή κεφαλαίων

μη κατοίκων για τοποθετήσεις στην Ελλάδα (κυρίως σε ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου και μετοχές ελληνικών επιχειρήσεων, ύψους 8,1 και 3,3 δισ. ευρώ, αντίστοιχα) υπεραντιστάθμισε την εξόφληση βραχυπρόθεσμων τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου και την εκροή κεφαλαίων κατοίκων για τοποθετήσεις σε ομόλογα, μετοχές και έντοκα γραμμάτια του εξωτερικού.

Τέλος, στην κατηγορία των «λοιπών» επενδύσεων η καθαρή εισροή 8.376 εκατ. ευρώ αντανάκλα το γεγονός ότι η εισροή κεφαλαίων (ύψους 15.639 εκατ. ευρώ), κυρίως για τοποθετήσεις μη κατοίκων σε καταθέσεις και repos στην Ελλάδα, ήταν υπερδιπλάσια της εκροής κεφαλαίων (ύψους 7.262 εκατ. ευρώ), κυρίως για αντίστοιχες τοποθετήσεις στο εξωτερικό από κατοίκους.

Στο τέλος Αυγούστου 2006 τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της χώρας διαμορφώθηκαν σε 2,3 δισ. ευρώ. Υπενθυμίζεται ότι από την ένταξη της Ελλάδος στη ζώνη του ευρώ τον Ιανουάριο του 2001 τα συναλλαγματικά διαθέσιμα, σύμφωνα με τον ορισμό της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, περιλαμβάνουν μόνο το νομισματικό χρυσό, τη "συναλλαγματική θέση" στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, τα «ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα» και τις απαιτήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος σε ξένο νόμισμα έναντι κατοίκων χωρών εκτός της ζώνης του ευρώ.

Αντίθετα, δεν περιλαμβάνουν τις απαιτήσεις σε ευρώ έναντι κατοίκων χωρών εκτός της ζώνης του ευρώ, τις απαιτήσεις σε συνάλλαγμα και σε ευρώ έναντι κατοίκων χωρών της ζώνης του ευρώ, και τη συμμετοχή της Τράπεζας της Ελλάδος στο κεφάλαιο και στα συναλλαγματικά διαθέσιμα της ΕΚΤ.

Οι προοπτικές για την ελληνική οικονομία διατηρούνται ευνοϊκές και το 2007. Ο ρυθμός ανάπτυξης εκτιμάται ότι θα κινηθεί στο πλαίσιο των προβλέψεων του

ΠΣΑ του 2005 (3,8%), με βασικό ενισχυτικό παράγοντα, από πλευράς εγχώριας ζήτησης, τις επενδύσεις.

Σε σταθερές τιμές, προβλέπεται η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης να διατηρηθεί στο 3,8% και των επενδύσεων στο 7,4%.

Οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών θα αυξηθούν κατά 6,5% και οι εισαγωγές κατά 7%.

Ειδικότερα, η αύξηση των εξαγωγών αγαθών εκτιμάται στο 9,5% και των εισαγωγών στο 6,9%. Έτσι, κατά μέσο όρο την τριετία 200507, οι εξαγωγές αγαθών θα συνεισφέρουν το 22,5% (0,9 εκατ. μονάδες) στον ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, έναντι μόλις 3,8% (0,15 εκατ. μονάδες) τη περίοδο 1996-2004.

**Πίνακας 1.4 Βασικά μεγέθη της ελληνικής οικονομίας
(% ετήσιες μεταβολές, σταθερές τιμές)**

	2005	2006	2007
1. Ιδιωτική κατανάλωση	3,7	3,8	3,8
2. Δημόσια κατανάλωση	3,1	2,0	1,1
3. Επενδύσεις	-1,4	8,8	7,4
4. Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	3,0	5,3	6,5
εκ των οποίων αγαθά	8,2	11,2	9,5
5. Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	-1,2	6,6	7,0
εκ των οποίων αγαθά	-0,1	6,3	6,9
6. ΑΕΠ	3,7	3,8	3,8
7. Αποπληθωριστής ιδιωτικής κατανάλωσης	3,7	3,4	3,0
8. Πραγματικός μέσος μισθός	2,9	3,0	3,0
9. Ποσοστό ανεργίας (εθνικολογιστική βάση)	10,4	9,2	8,2

Πηγή : ΕΣΥΕ, Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών

Η ισχυρή οικονομική δραστηριότητα εκτιμάται ότι θα ενισχύσει περαιτέρω την απασχόληση και θα περιορίσει σημαντικά την ανεργία στο 8,2%. Η αύξηση της απασχόλησης στο σύνολο της οικονομίας εκτιμάται στο 1,7%. Η άνοδος της παραγωγικότητας της εργασίας προβλέπεται να διατηρηθεί σε υψηλά επίπεδα.

Στο βαθμό που δε θα υπάρξει κάποια νέα απρόσμενη εξέλιξη στις διεθνείς τιμές των καυσίμων, ο πληθωρισμός εκτιμάται ότι θα επιβραδυνθεί το 2007 σε επίπεδα χαμηλότερα από αυτά του 2006. Η αύξηση του αποπληθωριστή της ιδιωτικής κατανάλωσης εκτιμάται στο 3% και ο μέσος πραγματικός ακαθάριστος μισθός στο σύνολο της οικονομίας θα αυξηθεί το 2007 κατά 3%, βελτιώνοντας περαιτέρω την πραγματική θέση των μισθωτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΙΤΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΕΣΟΔΩΝ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Αναφορικά με υποτιθέμενη τιτλοποίηση των ληξιπρόθεσμων δημοσίων εσόδων του Ελληνικού Δημοσίου, παρατίθεται κατωτέρω ένας κατάλογος ερωτήσεων που πρέπει να εξεταστούν από το Υπουργείο των Οικονομικών, για την υποβοήθηση της διάρθρωσης της συναλλαγής.

1. Πώς αναγνωρίζονται και αντιμετωπίζονται τα ποσά (είτε διακριτές απαιτήσεις είτε μερίδια σε απαιτήσεις οι οποίες ανήκουν στο Δημόσιο) που οφείλονται σε φορείς πέραν του Δημοσίου;
  - Διαχωρίζονται από τις εισπράξεις των ποσών που οφείλονται στο Δημόσιο;
  - Κατά πόσο οι προσαυξήσεις εκπρόθεσμου καταβολής που βαρύνουν τα ποσά αυτά αποδίδονται στους ανωτέρω φορείς ή ανήκουν και κρατούνται από το Δημόσιο.
  - Απαριθμήσετε αυτού του είδους τις απαιτήσεις, τα πρόσωπα που δικαιούνται μερίδιο στις απαιτήσεις αυτές, το μερίδιό τους ανά είδος απαίτησης και τις σχετικές νομικές διατάξεις.
  - Περιγράψετε τη διαδικασία και το χρόνο της πληρωμής σε τέτοιου είδους τρίτα πρόσωπα.
  - Περιγράψετε τη λογιστική μεταχείριση στα βιβλία των Δ.Ο.Υ. τέτοιου είδους απαιτήσεων που οφείλονται σε τρίτα πρόσωπα.

2. Πώς θα αναγνωρίζονται και θα αντιμετωπίζονται οι απαιτήσεις που δεν έχουν τιτλοποιηθεί, κατά τη διαδικασία είσπραξης;
3. Διατηρεί κάθε Δ.Ο.Υ. έγγραφα αρχεία για καθένα οφειλέτη και / ή κάθε απαίτηση; Είναι κάθε Δ.Ο.Υ. απαραίτητη για την είσπραξη όλων των απαιτήσεων, δηλαδή μπορεί η διαχείριση και η είσπραξη των απαιτήσεων να γίνει κεντρικά; π.χ. είσπραξη μικρών απαιτήσεων μέσω του τραπεζικού συστήματος.
4. Ποια είναι η οργανωτική δομή του Υπουργείου των Οικονομικών αναφορικά με την επίβλεψη / λογιστικό έλεγχο των Δ.Ο.Υ.;
5. Πώς τηρείται ο Χρηματικός Κατάλογος (σε έντυπα αντίγραφα και / ή ηλεκτρονικά);
6. Ποιες είναι οι λεπτομέρειες κάθε εγγραφής στο Χρηματικό Κατάλογο;
  - Σε περίπτωση που οφειλή βασίζεται σε φορολογική δήλωση, αναφέρεται και ο τύπος της δήλωσης: αρχική, συμπληρωματική, με επιφύλαξη; Διατίθενται οι πληροφορίες αυτές κεντρικά και συνολικά;
  - Ποιο τμήμα της Δ.Ο.Υ. είναι υπεύθυνο για την τήρηση του Χρηματικού Καταλόγου;
  - Βάσει ποιας διοικητικής πράξης γίνονται οι εγγραφές στο Χρηματικό Κατάλογο;
  - Ποιοι κωδικοί αριθμοί χρησιμοποιούνται για την αναγνώριση κάθε απαίτησης και / ή κάθε οφειλέτη;

7. Ποια είναι τα έγγραφα (εάν υφίστανται) τα οποία επιδεικνύουν συνήθως οι φορολογικές αρχές προκειμένου να αποδείξουν τη νομική υπόσταση μιας απαίτησης; Ποια άλλα έγγραφα τηρούνται από τις Δ.Ο.Υ. ως αποδεικτικά της ύπαρξης κάθε απαίτησης;
8. Υπάρχει κάποια υποχρέωση (νομική ή άλλη) οι φορολογικές αρχές να ελέγχονται λογιστικά;
9. Ποιες διαδικασίες υπάρχουν για την πρόληψη ή τον εντοπισμό απάτης από δημόσιο υπάλληλο της εφορίας;
  - Τι συμβαίνει στην πράξη όταν τυχόν διαπιστωθεί τέτοια απάτη;
10. Πώς μπορούν οι συντονιστές (arrangers) να είναι σίγουροι ότι το Δημόσιο πουλάει μόνο απαιτήσεις οι οποίες πραγματικά υφίστανται;
11. Μπορούν τα συστήματα των φορολογικών υπηρεσιών να εντοπίσουν ξεχωριστά περισσότερες από μια απαιτήσεις που εκκρεμούν ταυτόχρονα εναντίον ενός και μόνο οφειλέτη;
12. Μπορούν να χορηγηθούν συγκεκριμένα στοιχεία για κάποιον οφειλέτη / απαίτηση με τρόπο που να μην αποκαλύπτεται η ταυτότητα του οφειλέτη;
  - Συμβαδίζει κάτι τέτοιο με το φορολογικό απόρρητο και τους νόμους περί προστασίας δεδομένων;

13. Υπάρχει δυνατότητα χορήγησης στατιστικής ανάλυσης της ομάδας απαιτήσεων που να παρουσιάζει την ονομαστική αξία κάθε κατηγορίας απαίτησης;
14. Μπορεί κανείς να διαπιστώσει από τις πληροφορίες κάθε Δ.Ο.Υ. κατά πόσο ένας συγκεκριμένος οφειλέτης είναι φυσικό ή μη φυσικό πρόσωπο;
- Εάν ναι, υπάρχουν στατιστικές πληροφορίες που να δείχνουν το ποσοστό κάθε κατηγορίας απαίτησης που οφείλεται από φυσικό ή μη φυσικό πρόσωπο;
  - Με τον όρο «πτωχοί» εννοούνται (α) οφειλέτες οι οποίοι έχουν ήδη κηρυχθεί ως τέτοιοι ή (β) οφειλέτες των οποίων τα περιουσιακά στοιχεία έχουν εξαντληθεί (και γι' αυτό δεν είναι σε θέση να πληρώσουν τις υποχρεώσεις τους), ανεξαρτήτως από το εάν έχουν νομικά κηρυχθεί σε πτώχευση ή όχι;
15. Πώς ορίζονται και πώς εισπράττονται στην πράξη οι πληρωμές με δόσεις;
16. Από πρακτικής πλευράς, η φορολογική αρχή μεταχειρίζεται κάθε απαίτηση έναντι μεμονωμένου οφειλέτη ως ξεχωριστή απαίτηση ή διαχειρίζεται το σύνολο αυτών των απαιτήσεων ως ενιαία απαίτηση; Οι προβλεπόμενες από το νόμο δόσεις για την πληρωμή εισπρακτέου φόρου (ή άλλου) αντιμετωπίζονται ως ξεχωριστές απαιτήσεις ή ως τμήματα μιας μόνο απαίτησης;

17. Αναφορικά με τις απαιτήσεις που πληρώνονται σε δόσεις θα είναι όλες οι δόσεις στα πλαίσια μιας απαίτησης που θα τιτλοποιηθεί ληξιπρόθεσμες ή υπάρχει περίπτωση να είναι ορισμένες δόσεις ληξιπρόθεσμες και κάποιες άλλες όχι;

- Θα τιτλοποιηθούν μόνο οι ληξιπρόθεσμες δόσεις ή όλες οι δόσεις της απαίτησης (όπου μια ή περισσότερες δόσεις είναι ληξιπρόθεσμες);
- Σε περίπτωση που οι τρέχουσες (μη-ληξιπρόθεσμες) δόσεις δεν τιτλοποιηθούν, πώς, θα κατανεμηθούν στην πράξη οι πληρωμές για την ίδια απαίτηση ανάμεσα στις δόσεις οι οποίες έγιναν ληξιπρόθεσμες πριν από την εκχώρηση (οι οποίες θα οφείλονται στην εταιρία ειδικού σκοπού) και στις δόσεις οι οποίες οφείλονται στο Δημόσιο;
- Πώς, θα αναγνωριστούν στην πράξη οι δόσεις ως προς το αν είναι ληξιπρόθεσμες ή όχι;

18. Πόσες Δ.Ο.Υ. ή άλλες υπηρεσίες είσπραξης υπάρχουν και πού βρίσκονται;

19. Πόσες Δ.Ο.Υ. περιλαμβάνονται στο ηλεκτρονικό σύστημα TAXIS και σε τι ποσοστό των φορολογικών εσόδων αντιστοιχούν;

20. Με ποιο τρόπο προσδιορίζονται τα συνυπόχρεα για την καταβολή φορολογικών εσόδων πρόσωπα; Πρόκειται για αυτόματη διαδικασία (μέσω TAXIS) ή απαιτεί φυσικές εγγραφές (δηλ. με το χέρι) από τα αρμόδια τμήματα της Δ.Ο.Υ.; Πώς μπορούν οι συντονιστές (arrangers) να

διασφαλίσουν ότι κάθε απαίτηση για την οποία υφίστανται συνυπόχρεα πρόσωπα έχει καταχωρηθεί στα πρόσωπα αυτά;

21. Ποια είναι τα πρακτικά βήματα για την καταχώρηση (stricto sensu βεβαίωση, ταμειακή βεβαίωση) μιας απαίτησης στο Δημόσιο Ταμείο / Τμήμα Εσόδων.

22. Τι στοιχεία ή έγγραφα τηρούνται στα αρχεία των Δ.Ο.Υ. που αποδεικνύουν την έκδοση και παραλαβή από τον οφειλέτη Ατομικής Ειδοποίησης για τρέχουσες (μη-ληξιπρόθεσμες) και ληξιπρόθεσμες οφειλές.

- Αυτά τα στοιχεία είναι σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή (ή και τα δυο);
- Υπάρχει κάποιος αριθμός αναγνώρισης, μοναδικός για κάθε Ατομική Ειδοποίηση;
- Παραδείγματα τέτοιων ειδοποιήσεων;

23. Ποια είναι η διαδικασία είσπραξης για κάθε είδος εισπρακτέας οφειλής η οποία θα τιτλοποιηθεί, συμπεριλαμβανομένου:

- Του τρόπου είσπραξης (επιταγή, μετρητά, ηλεκτρονικό τραπεζικό έμβασμα κτλ).
- Το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της έγερσης της απαίτησης μέχρι την πληρωμή για κάθε διαδικασία είσπραξης.
- Σε ποιους λογαριασμούς καταβάλλεται η πληρωμή;
- Πόσους τραπεζικούς λογαριασμούς διατηρεί κάθε Δ.Ο.Υ. (μόνο στην Τράπεζα της Ελλάδος ή και σε άλλες τράπεζες);
- Σε τι επακόλουθους λογαριασμούς πληρώνονται τα κεφάλαια αυτά;
- Ποιος είναι ο προτεινόμενος λογιστικός διαχωρισμός των τιτλοποιημένων απαιτήσεων και / ή απαιτήσεων οι οποίες

εισπράττονται από το Δημόσιο για λογαριασμό τρίτων προσώπων και / ή απαιτήσεων οι οποίες ανήκουν στο Δημόσιο και κάποιο μερίδιο από τις οποίες πρέπει να αποδοθεί σε τρίτα πρόσωπα;

- Πώς παρακολουθούνται και αποδίδονται οι εισπράξεις;
- Πώς αναγνωρίζονται και κατανέμονται οι εισπράξεις σε κάποια συγκεκριμένη εκκρεμή απαίτηση, ποιο είναι το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την εισπραξη των χρημάτων μέχρι την καταχώρηση της καταβολής στο αρχείο;
- Το μέσο κόστος και δαπάνες εισπραξης κάθε μεθόδου εισπραξης.
- Τι συμβαίνει σε περίπτωση διαπίστωσης ασυμφωνίας ανάμεσα στο νόμιμο τίτλο και την ταμειακή βεβαίωση απαίτησης;
- Πώς αντιμετωπίζονται οι επιστροφές;
- Τι συμβαίνει στην περίπτωση που η πληρωμή γίνει για λανθασμένο ποσό ή με λανθασμένες / ανεπαρκείς λεπτομέρειες ή το ποσό πιστωθεί στο χρέος κάποιου άλλου φορολογούμενου;
- Συμβαίνει να γίνονται πληρωμές με ακάλυπτες επιταγές;
- Είναι δυνατόν να υπολογιστεί το ποσό ή το ποσοστό των εισπράξεων σε μηνιαία βάση;
- Ποια πρόσωπα ή τμήματα συμμετέχουν στη λήψη των εισπράξεων και κάνουν μεταγενέστερες μεταβιβάσεις υπολοίπων λογαριασμών;

24. Ποια είναι η διαδικασία προ βεβαίωσης φόρων στην περίπτωση άσκησης προσφυγής;

- Ποιο το ποσοστό των απαιτήσεων που προ βεβαιώθηκαν τα τελευταία δέκα [10] χρόνια;

- Ποιο το ποσοστό των απαιτήσεων που προ βεβαιώθηκαν οι οποίες προσβλήθηκαν τα τελευταία δέκα [10] χρόνια;
- Ποιο το ποσοστό των απαιτήσεων με προ βεβαίωση οι οποίες εισπράχθηκαν επιτυχώς τα τελευταία δέκα [10] χρόνια;
- Τι παραστατικά τηρούνται στο φάκελο κάθε απαίτησης για να δείχνουν το status κάθε προ βεβαιωμένης οφειλής και / ή το αποτέλεσμα κάθε τυχόν αμφισβήτησης τέτοιας προ βεβαίωσης;
- Δείγματα τέτοιων αποδεικτικών
- Σε περίπτωση που το Δημόσιο επιτύχει την έκδοση δικαστικής απόφασης για ποσό μεγαλύτερο από αυτό της προ βεβαίωσης, κατά πόσο (α) γίνεται κάποια συμπληρωματική βεβαίωση για το επιπρόσθετο ποσό ή (β) γίνεται νέα βεβαίωση για το συνολικό ποσό που επιδικάστηκε και ανακαλείται η βεβαίωση για το ποσό της προ βεβαίωσης.

25. Ποια είναι η νομική διάταξη στην οποία ερείδονται οι απαιτήσεις, εκτός από φόρους και φορολογικά πρόστιμα.

26. Τι συμβαίνει στην περίπτωση πληρωμών που δεν γίνονται με μετρητά οι οποίες λαμβάνονται ως πληρωμές φόρου κληρονομιάς.

- Υπάρχουν στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό και την ονομαστική αξία απαιτήσεων οι οποίες διευθετήθηκαν μέσω πληρωμής σε είδος σε καθένα από τα τελευταία δέκα (10) χρόνια;

27. Σε πόσες περιπτώσεις έχουν παραγραφεί φορολογικές και μη-φορολογικές απαιτήσεις;

- Για ποιους λόγους αφέθηκαν να παραγραφούν οι ανωτέρω απαιτήσεις;
- Υφίστανται αυτοί οι λόγοι σε σχέση με τις απαιτήσεις που αναμένεται να τιτλοποιηθούν;

28. Τι έγγραφα τηρούνται από τη Δ.Ο.Υ. ως νομικές αποδείξεις της διακοπής της παραγραφής και σε ποιες νομικές διατάξεις υπόκεινται. Υπάρχουν δείγματα των εγγράφων αυτών;

- Τι είδους αρχεία τηρεί η κάθε Δ.Ο.Υ. όσον αφορά τις απαιτήσεις οι οποίες έχουν παραγραφεί; υπάρχουν δείγματα των αρχείων αυτών και στατιστικά στοιχεία αναφορικά με (α) τον αριθμό απαιτήσεων τέτοιου είδους (β) το ποσό που απορρέει από τις απαιτήσεις αυτές (γ) το σχετικό ποσοστό των απαιτήσεων οι οποίες παραγράφηκαν για καθένα από τα τελευταία δέκα (10) χρόνια;
- Υπάρχουν στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό των περιπτώσεων και τα ονομαστικά ποσά των απαιτήσεων αναφορικά με το τι ενέργειες έγιναν για την αποφυγή εκπνοής των προθεσμιών παραγραφής για καθένα από τα τελευταία δέκα (10) χρόνια

29. Υπάρχουν στατιστικά στοιχεία σχετικά με τα ποσά και την προέλευση των προ-βεβαιωμένων και άλλων ταμειακώς βεβαιωμένων απαιτήσεων για τις οποίες έχει χορηγηθεί δικαστική αναστολή σύμφωνα με τα αρ. 205 και 228 Κ.Δ.Δ. τα τελευταία δέκα (10) χρόνια;

30. Υπάρχουν στατιστικά στοιχεία σχετικά με τα ποσά και την προέλευση των ταμειακώς βεβαιωμένων απαιτήσεων, οι οποίες υπήχθησαν στη διαδικασία των άρθρων 44-49, του Νόμου 1892/1990, κατά τα τελευταία δέκα χρόνια. Οι σχετικές διαγραφές χρεών έχουν καταγραφεί καταλλήλως από τις αρμόδιες Δ.Ο.Υ.;

31. Όσον αφορά τις καταχωρήσεις οι οποίες έχουν γίνει κατόπιν δικαστικής απόφασης, υπάρχουν διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία σχετικά με τα ποσά που προκύπτουν από τις αποφάσεις στις οποίες μπορεί να ασκηθεί ένδικο μέσο και από αποφάσεις οι οποίες είναι αμετάκλητες, για τα τελευταία δέκα χρόνια;

32. Υπάρχει πολιτική είσπραξης;

- Με ποιο τρόπο αποφασίζει η κάθε Δ.Ο.Υ. ποιους οφειλέτες ή απαιτήσεις να αναζητήσει και ποιος τρόπος εκτέλεσης πρέπει να εφαρμοστεί;
- Υπάρχει διαδικασία (κεντρική ή περιφερική) παρακολούθησης και / ή ελέγχου για την άμεση εφαρμογή των κατάλληλων μέσων εκτέλεσης από τις Δ.Ο.Υ.

33. Ποιο είναι το ποσοστό επιτυχίας για τις Δ.Ο.Υ. σχετικά με τις απαιτήσεις οι οποίες προσβλήθηκαν ενώπιον του δικαστηρίου;

- Υπάρχουν στατιστικά στοιχεία σχετικά με το ποσοστό επιτυχίας με ανάλυση για κάθε κατηγορία απαίτησης και συγκεκριμένα αναφορικά με

απαιτήσεις που δεν αφορούν φόρους (π.χ. δάνεια / εγγυήσεις, διοικητικά πρόστιμα και ποινές κτλ).

34. Ποιο είναι το ποσοστό επιτυχίας για φορολογικές δηλώσεις οι οποίες υπεβλήθησαν υπό επιφύλαξη;

- Υπάρχουν στατιστικά στοιχεία, αναφορικά με το ποσοστό αποδοχής επιφυλάξεων από τα Δικαστήρια.

35. Πόσο συχνά διώκονται ποινικά οι οφειλέτες σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής των απαιτήσεων ;

- Η άσκηση ποινικής δίωξης είναι η συνήθης διαδικασία ή συμβαίνει μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις;
- Πόσο συχνά καταλήγει η άσκηση μιας τέτοιας δίωξης σε πληρωμή της εκκρεμούσας απαίτησης;

36. Πόσο συχνά κατάσχει το Δημόσιο περιουσιακά στοιχεία για την ικανοποίηση μιας εκκρεμούς απαίτησης;

- Σε τι ποσοστό οι κατασχέσεις αφορούν ακίνητα και σε τι ποσοστό άλλα περιουσιακά στοιχεία;
- Υπάρχουν στατιστικά στοιχεία σχετικά με το ποσοστό των εισπράξεων που γίνονται ως αποτέλεσμα της εκτέλεσης η οποία έχει επισπευσθεί από το Δημόσιο, καθώς και το ποσοστό των εισπράξεων που γίνονται ως αποτέλεσμα εκτέλεσης η οποία έχει επισπευσθεί από τρίτους, όπου το Δημόσιο έχει απλώς αναγγείλει την απαίτησή του.

- 37.** Ποια είναι τα πρακτικά βήματα που γίνονται (και από ποιόν) για την εγγραφή υποθήκης στην ακίνητη περιουσία κάποιου οφειλέτη;
- 38.** Πόσους μήνες εκπρόθεσμη πρέπει να είναι μια απαίτηση για να μπορέσει να τιλοποιηθεί;
- Υπάρχει στατιστική ανάλυση σχετικά με τον αριθμό των απαιτήσεων οι οποίες είναι τόσους ή και περισσότερους μήνες ληξιπρόθεσμες και αναφορικά με εκείνες που είναι ληξιπρόθεσμες επί μικρότερο χρονικό διάστημα;
  - Πώς μπορεί κανείς να διαπιστώσει από τον σχετικό νόμιμο τίτλο ή άλλα έγγραφα κατά πόσο μια απαίτηση είναι ληξιπρόθεσμη επί χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των μηνών αυτών;
- 39.** Υπάρχουν στατιστικά στοιχεία σχετικά με τον αριθμό κατά τον οποίον έχουν μειωθεί ή εξαλειφθεί απαιτήσεις λόγω συμψηφισμού ή / και διαγραφής για καθένα από τα τελευταία [10] χρόνια καθώς και σχετικά με τον αριθμό των απαιτήσεων αυτών (που μειώθηκαν οι εξαλείφθηκαν);
- 40.** Γενικά, όσον αφορά τον κάθε τύπο εισπρακτικής διαδικασίας, τι ποσοστό απαιτήσεων αμφισβητείται;
- Τι ποσοστό των αμφισβητήσεων αυτών φτάνει στο δικαστήριο;
  - Ποιο είναι το συνολικό ποσοστό επιτυχίας του Δημοσίου (για κάθε τύπο εισπρακτικής διαδικασίας);
  - Ποιο είναι το συνολικό ποσοστό πληρωμών (για κάθε τύπο εισπρακτικής διαδικασίας);

41. Πόσο συχνά εγείρονται αγωγές εναντίον του Ελληνικού Δημοσίου για μη εκπλήρωση συμβατικών υποχρεώσεων;
42. Πώς αντιδρά το Ελληνικό Δημόσιο στις δικαστικές αποφάσεις εναντίον του;
43. Υπάρχει περίπτωση να προτείνει το Υπουργείο Οικονομικών το άνοιγμα ξεχωριστού λογαριασμού εισπράξεων για την τιτλοποίηση; Εάν ναι, οι εισπράξεις θα κατατίθενται απευθείας εκεί ή θα είναι ένας λογαριασμός στον οποίο θα συγκεντρώνονται οι εισπράξεις από άλλους λογαριασμούς;
44. Ποια είναι η συνολική εικόνα της δομής της εν ευρεία έννοια (lato sensu) βεβαίωσης και των λειτουργιών είσπραξης / εκτέλεσης του Ελληνικού Δημοσίου οι οποίες αφορούν τη γένεση και την είσπραξη των απαιτήσεων προς τιτλοποίηση. Με πληροφορίες σχετικά με:
- τη νομική διάθρωση
  - τις διαδικασίες αναφοράς / παρακολούθησης
  - τις δραστηριότητες / ενέργειες
  - τυχόν ρυθμιστικό πλαίσιο στο οποίο υπόκεινται οι δραστηριότητες / ενέργειες τέτοιων λειτουργιών
  - την οργανωτική δομή (συμπεριλαμβανομένου και διαγράμματος ή γραφικής παράστασης)
  - τον αριθμό των εργαζομένων
  - τον κύκλο εργασιών εργαζομένων
  - την εκπαίδευση των εργαζομένων
  - τους εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης έναντι των εργαζομένων μερικής απασχόλησης

- τα μέτρα απόδοσης
- άλλες διαθέσιμες «δεξαμενές» για την ενίσχυση εκτέλεσης των λειτουργιών
- οικονομική ενημέρωση

45. Υπάρχουν πληροφορίες για τα πληροφοριακά συστήματα καθώς και άλλα συστήματα όπως:

- διάγραμμα που παρουσιάζει τη ροή πληροφοριών, τόσο εσωτερικά όσο και σε σχέση με εξωτερικά μέρη
- συστήματα διαχείρισης πληροφοριών
- ικανότητα παροχής εβδομαδιαίων και / ή μηνιαίων αναφορών
- ικανότητα αντιμετώπισης επέκτασης
- προγραμματισμένες ή αναμενόμενες αναβαθμίσεις και / ή συστήματα αντικατάστασης
- διαδικασίες αποκατάστασης καταστροφών και συστήματα (επιτόπου και σε άλλους χώρους)
- διασύνδεση συστημάτων (εσωτερικά και εξωτερικά)
- αναφορές και πληροφορίες οι οποίες λαμβάνονται από τη διοίκηση και από το Υπουργείο Οικονομικών (συμπεριλαμβανομένης και λίστας των παραληπτών)
- μέτρα ασφαλείας και περιορισμοί πρόσβασης

46. Πληροφορίες χαρτοφυλακίου, συμπεριλαμβανομένου:

- Του αρχικού ποσού του χαρτοφυλακίου για ένα συγκεκριμένο έτος – συνολική αξία όλων των απαιτήσεων οι οποίες χαρακτηρίζονται ως

«ληξιπρόθεσμες / καθυστερούμενες απαιτήσεις» για κάθε είδους φόρο / οφειλέτη εντός του ορισμένου έτους, ανεξάρτητα από το εάν οι εισπράξεις τέτοιων απαιτήσεων έχουν γίνει τα επόμενα χρόνια.

- Ληξιπρόθεσμο ποσό (για κάθε έτος) = Αρχικό Ποσό – Εισπράξεις Κεφαλαίου – Ακυρώσεις / Διαγραφές.
- Ετήσιες εισπράξεις κεφαλαίου κάθε έτους ανά τύπο φόρου / απαίτησης.
- Ετήσιες ακυρώσεις / διαγραφές (δηλ. ποσά που δεν εισπράττονται) που καταγράφονται κάθε έτος.
- Ποσό προσαύξησης εκπρόθεσμου καταβολής και κυρώσεις το οποίο εισπράττεται από το σύνολο των ληξιπροθέσμων απαιτήσεων εντός συγκεκριμένου έτους.
- Ποσοστό προσαύξησης εκπρόθεσμου καταβολής εφαρμοστέο για κάθε έτος.
- Ανάλυση χαρτοφυλακίου ανά τμήμα της αγοράς (συμπεριλαμβανομένων και των αυτοαπασχολούμενων και των φυσικών προσώπων).
- Γεωγραφική ανάλυση χαρτοφυλακίου.
- Ανάλυση χαρτοφυλακίου ανά κατηγορίες ύψους απαιτήσεων.
- Τους πρώτους 50 οφειλέτες με όλα τα οφειλόμενα ποσά ανά οφειλέτη (π.χ. διαφορετικά είδη φόρων /απαιτήσεων κτλ) τα οποία συσσωρεύονται για να σχηματίσουν την έκθεση σε ρίσκο (σε ανώνυμη βάση).
  - ❖ Ποσό
  - ❖ Επιχείρηση, μεμονωμένο άτομο, αυτοαπασχολούμενος- Σε περίπτωση επιχείρησης, αναφέρατε τον κλάδο

⊗ Κατάσταση (π.χ. εντοπισμένα / κατασχεθέντα περιουσιακά στοιχεία, πτώχευση, αναξιόχρεος)

- Αριθμός και ποσό των αμφισβητούμενων απαιτήσεων.
- Αριθμός δικαστικών υποθέσεων που κερδήθηκαν έναντι αριθμού υποθέσεων που εκδικάστηκαν τα τελευταία τρία χρόνια.
- Ποσοστό εισπράξεων προερχόμενων από κατάσχεση ακινήτων περιουσιακών στοιχείων.
- Ποσό από διαγραφή προσαυξήσεων εκπρόθεσμου καταβολής, εάν υπάρχει, των τελευταίων τριών ετών.
- Ποσό απαιτήσεων για τις οποίες έγινε συμβιβασμός σε ποσό μικρότερο της ονομαστικής τους αξίας τα τελευταία τρία χρόνια.

Τα παραπάνω ερωτήματα απαντώνται στα κεφάλαια που ακολουθούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

6.1.- ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

6.1.1 ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

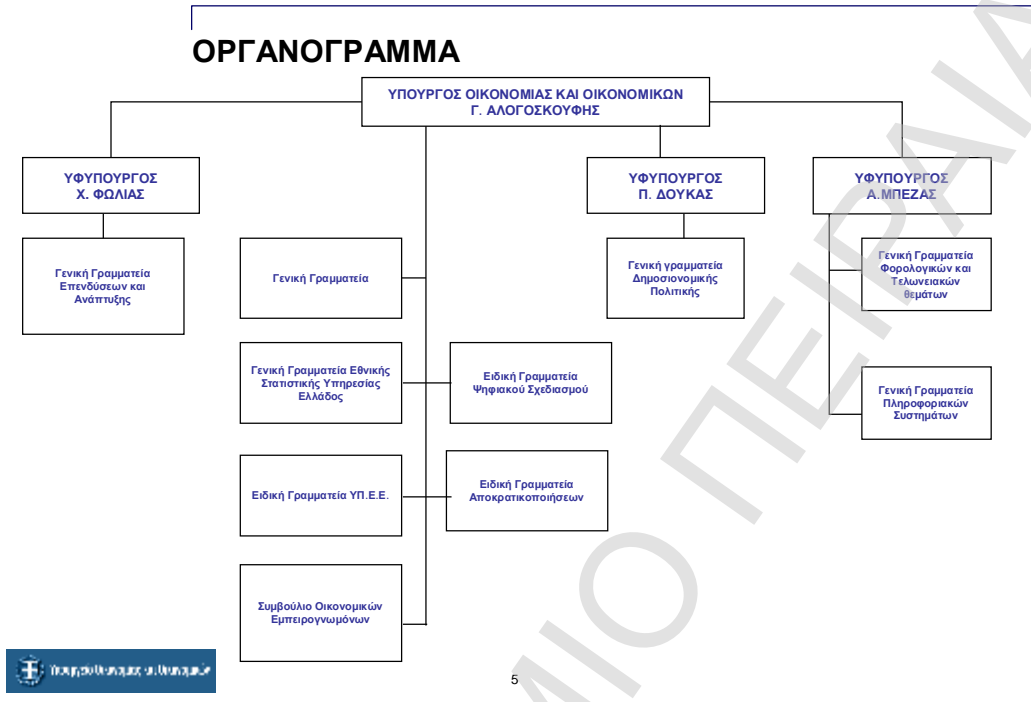
Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών της Ελλάδος είναι υπεύθυνο για την εφαρμογή και τον έλεγχο της οικονομικής πολιτικής, όπως αυτή έχει καθορισθεί από το Ελληνικό Κράτος.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

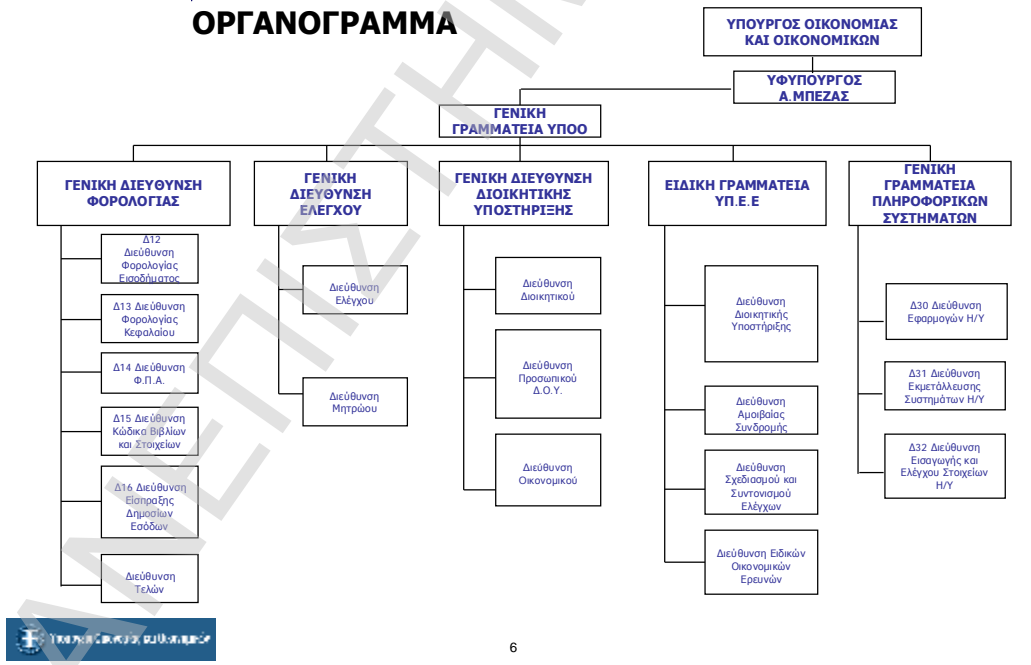
Οργανόγραμμα ΥΠ.Ο.Ο.

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ

5

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ

6

Στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών υπάρχουν 5 Γενικές Διευθύνσεις οι οποίες είναι άμεσα υπεύθυνες για την φορολογία και την είσπραξη των φόρων:

- Γενική Διεύθυνση Φορολογίας
- Γενική Διεύθυνση Ελέγχου
- Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης
- Γενική Διεύθυνση Πληροφοριακών Συστημάτων

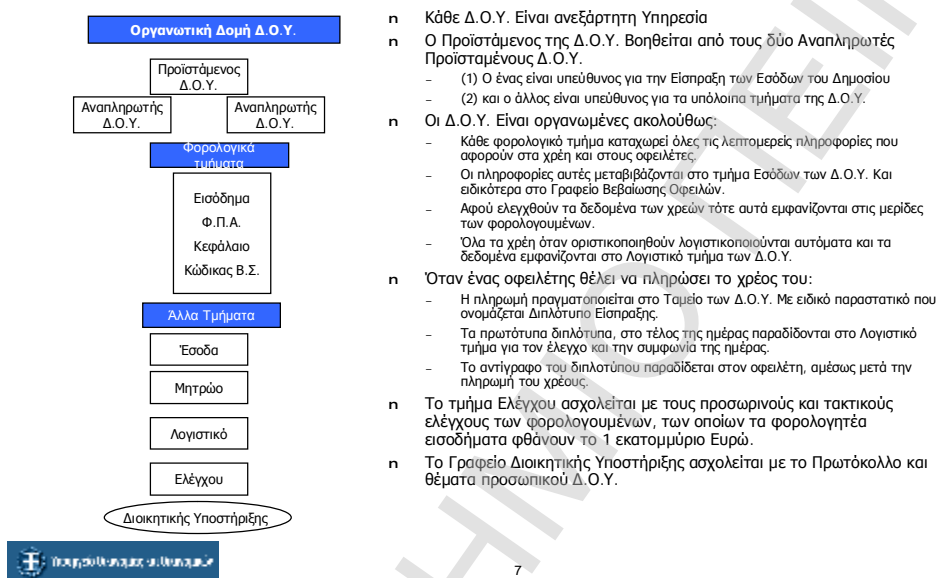
Όλες οι παραπάνω Γενικές Διευθύνσεις επιβλέπονται από τον Υφυπουργό Οικονομίας και Οικονομικών.

6.1.2 ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Σε όλη την επικράτεια υπάρχουν 287 Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.). Οι υπηρεσίες αυτές είναι περιφερειακές και αρμόδιες για την βεβαίωση φόρων εις βάρος των φορολογουμένων και την είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων. Κάθε φορολογούμενος στην Ελλάδα υπάγεται στην αρμόδια Δ.Ο.Υ., βάσει της διεύθυνσεως κατοικίας του ή βάσει της διεύθυνσεως της έδρας που ασκεί το αντικείμενο της εργασίας του.

Οργανόγραμμα Δ.Ο.Υ.

ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ (Δ.Ο.Υ.)

- n Κάθε Δ.Ο.Υ. Είναι ανεξάρτητη Υπηρεσία
- n Ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. Βοηθείται από τους δύο Αναπληρωτές Προϊσταμένους Δ.Ο.Υ.
  - (1) Ο ένας είναι υπεύθυνος για την Είσπραξη των Εσόδων του Δημοσίου
  - (2) και ο άλλος είναι υπεύθυνος για τα υπόλοιπα τμήματα της Δ.Ο.Υ.
- n Οι Δ.Ο.Υ. Είναι οργανωμένες ακολούθως:
  - Κάθε φορολογικό τμήμα καταχωρεί όλες τις λεπτομερείς πληροφορίες που αφορούν στα χρέη και στους οφειλτές
  - Οι πληροφορίες αυτές μεταβιβάζονται στο τμήμα Εσόδων των Δ.Ο.Υ. Και ειδικότερα στο Γραφείο Βεβαίωσης Οφειλών.
  - Αφού ελεγχθούν τα δεδομένα των χρεών τότε αυτά εμφανίζονται στις μερίδες των φορολογουμένων.
  - Όλα τα χρέη όταν οριστικοποιθούν λογιστικοποιούνται αυτόματα και τα δεδομένα εμφανίζονται στο Λογιστικό τμήμα των Δ.Ο.Υ.
- n Όταν ένας οφειλτής θέλει να πληρώσει το χρέος του:
  - Η πληρωμή πραγματοποιείται στο Ταμείο των Δ.Ο.Υ. Με ειδικό παραστατικό που ονομάζεται Διπλότυπο Είσπραξης.
  - Τα πρωτότυπα διπλότυπα, στο τέλος της ημέρας παραδίδονται στο Λογιστικό τμήμα για τον έλεγχο και την συμφωνία της ημέρας.
  - Το αντίγραφο του διπλότυπου παραδίδεται στον οφειλτή, αμέσως μετά την πληρωμή του χρέους.
- n Το τμήμα Ελέγχου ασχολείται με τους προσωρινούς και τακτικούς ελέγχους των φορολογουμένων, των οποίων τα φορολογητέα εισοδήματα φθάνουν το 1 εκατομμύριο Ευρώ.
- n Το Γραφείο Διοικητικής Υποστήριξης ασχολείται με το Πρωτόκολλο και θέματα προσωπικού Δ.Ο.Υ.

Τα τμήματα των Δ.Ο.Υ. και σύντομη περιγραφή του αντικειμένου κάθε τμήματος:

ΜΗΤΡΩΟ: Το αντικείμενο Μητρώου αφορά στις διαδικασίες με τις οποίες αποδίδονται Α.Φ.Μ. σε φυσικά και μη φυσικά πρόσωπα, την καταχώρηση των μεταβολών σε στοιχεία φορολογουμένων, ενάρξεις, διακοπές δραστηριότητας κλπ., τόσο σε τοπικό επίπεδο όσο και σε κεντρικό .

Οι φορολογούμενοι προσέρχονται στο τμήμα του Μητρώου της αρμόδιας για την φορολογία Δ.Ο.Υ. τους, όταν θέλουν να κάνουν έναρξη εργασιών, όταν θέλουν να μεταβάλλουν κάποια προσωπικά δεδομένα τους, όπως γάμο,

διαζύγιο, αλλαγή διεύθυνσης κατοικίας ή αλλαγή διεύθυνσης της έδρας που ασκούν το επάγγελμά τους.

Επίσης σε περιπτώσεις νομικών προσώπων πρέπει να δηλώσουν τις τυχόν μεταβολές της νομικής μορφής της εταιρίας, όπως αλλαγή προσώπων που εκπροσωπούν την εταιρεία απέναντι στο Δημόσιο κλπ.

ΕΣΟΔΑ-ΒΕΒΑΙΩΣΗ: Το αντικείμενο του τμήματος Εσόδων αφορά στις διαδικασίες με τις οποίες βεβαιώνονται οφειλές σε βάρος των φορολογουμένων, υπέρ του Δημοσίου και υπέρ Τρίτων.

Οι βεβαιώσεις οφειλών προέρχονται από τις φορολογικές περιοχές της Δ.Ο.Υ.(όπως Φ.Π.Α., Εισόδημα, Κ.Β.Σ., Κεφάλαιο κλπ), ή άλλων Δ.Ο.Υ. και από βεβαιωτικές αρχές εκτός Δ.Ο.Υ. (όπως οι Κεντρικές Υπηρεσίες του ΥΠ.Ο.Ο., τα Τελωνεία, το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, το Ελεγκτικό Συνέδριο, Λιμεναρχεία, Δασαρχεία, Νοσοκομεία του Δημοσίου, Πολεοδομίες, Δημοτικές και Κοινοτικές υπηρεσίες κλπ).

Από το γραφείο Βεβαιώσεων του τμήματος Εσόδων πραγματοποιούνται οι αποστολές των ειδοποιήσεων χρεών προς τους φορολογούμενους.

ΕΣΟΔΑ-ΔΙΑΓΡΑΦΕΣ: Στο τμήμα Εσόδων υπάρχει το γραφείο Διαγραφών – Επιστροφών το οποίο έχει σαν αρμοδιότητα τις διαδικασίες εκείνες τις οποίες μειώνονται βεβαιωμένες οφειλές φορολογουμένων, διαγράφονται οφειλές μερικώς ή ολικώς πραγματοποιούνται επιστροφές προς τους φορολογούμενους και τακτοποιούνται εκπτώσεις και παραγραφές.

Από το γραφείο Διαγραφών του τμήματος Εσόδων πραγματοποιούνται οι αποστολές των ειδοποιήσεων επιστροφής χρημάτων, προς τους φορολογούμενους.

Οι επιστροφές αυτές μπορεί να είναι από την εκκαθάριση του Φόρου εισοδήματος, Φ.Π.Α. σε περίπτωση πιστωτικού υπολοίπου, επιστροφή φόρων κεφαλαίου σε περίπτωση ακύρωσης συμβολαίων μεταβίβασης ακινήτων και τέλος τυχόν επιστροφές φόρων που επιδικάζονται από τα Δικαστήρια.

ΕΣΟΔΑ-ΕΙΣΠΡΑΞΗ: Το αντικείμενο του γραφείου Είσπραξης που ανήκει και αυτό στο τμήμα Εσόδων της Δ.Ο.Υ. περιλαμβάνει τις διαδικασίες με τις οποίες πραγματοποιούνται όλων των ειδών οι εισπράξεις και οι πιστώσεις των οφειλών των φορολογούμενων ίδιας ή άλλης Δ.Ο.Υ. καθώς και με τις λειτουργίες που αφορούν στην χορήγηση ή μη αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας.

Καθώς επίσης και τις διαδικασίες πληρωμής χρεών από τους φορολογούμενους δηλώσεων και βεβαιωμένων χρεών με την χρήση εναλλακτικών τρόπων πληρωμής των φόρων τους internet, phone-banking, e-banking, μέσω Α.Τ.Μ .κλπ.

Οι φορολογούμενοι στο γραφείο είσπραξης του τμήματος Εσόδων των Δ.Ο.Υ. μπορούν να ενημερωθούν με την εξέλιξη της πορείας είσπραξης των χρεών τους είτε αυτά είναι ατομικά, είτε χρέη συνυποχρέωσης (περιπτώσεις εγγυητών και κληρονόμων), είτε χρέη συνυπευθυνότητας (χρέη που ο πρωτοφειλέτης είναι εταιρεία).

Επίσης μπορούν να ενημερωθούν με τις δυνατότητες αποπληρωμής που παρέχει η ισχύουσα Νομοθεσία.

Ο φορολογούμενος έχει τη δυνατότητα να πληρώσει το χρέος του, σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ..

ΕΣΟΔΑ-ΤΑΜΕΙΟ: Σε κάθε Δ.Ο.Υ. υπάρχει το Ταμείο που αντικείμενο του είναι η υποστήριξη όλων των τρόπων είσπραξης των φόρων π.χ μέσω πιστωτικών καρτών, επιταγών, μετρητών, ή πληρωμής επιστροφών προς τους φορολογούμενους μέσω επιταγών από τις Δ.Ο.Υ.

Επιπλέον από το Ταμείο των Δ.Ο.Υ. οι φορολογούμενοι μπορούν να προμηθευτούν κινητά παράβολα του Δημοσίου, Αγωγόσημα, κλπ.

ΕΣΟΔΑ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ: Το αντικείμενο του τμήματος Λογιστικής Εσόδων περιλαμβάνει τις διαδικασίες οι οποίες υποστηρίζουν την λογιστική ενημέρωση των βιβλίων των Δ.Ο.Υ., όσον αφορά τις Βεβαιώσεις, τις Διαγραφές και τις Είσπραξεις, τις ενημερώσεις των λογαριασμών ως προς την Χρέωση και την Πίστωση, καθώς και την αποστολή Λογιστικών Στοιχείων και Καταστάσεων τόσο σε Διευθύνσεις του Υπουργείου, όσο και στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

ΕΞΟΔΑ-ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ: Το αντικείμενο του τμήματος Εξόδων αφορά στις διαδικασίες με τις οποίες πραγματοποιούνται οι πληρωμές των Τίτλων (ΧΕΠ, Μισθοδοτικές Καταστάσεις, Γραμμάτια Τρίτων, Χρηματικά Γραμμάτια) καθώς και οι διαδικασίες που αφορούν στην λογιστική απεικόνιση των παραπάνω κινήσεων , ενημέρωση των λογαριασμών ως προς την Χρέωση

και την Πίστωση καθώς και την αποστολή Λογιστικών Στοιχείων και Καταστάσεων τόσο σε Διευθύνσεις του Υπουργείου , όσο και στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Οι φορολογούμενοι προσέρχονται στο τμήμα Εξόδων των Δ.Ο.Υ., μετά από ειδοποίηση που τους αποστέλλεται και προσκομίζοντας τα απαραίτητα δικαιολογητικά, εισπράττουν τα ποσά που δικαιούνται.

Στο τμήμα Εξόδων πραγματοποιούνται όλες οι απαραίτητες διαδικασίες για την πληρωμή του τίτλου και η είσπραξη του χρηματικού ποσού που δικαιούται ο φορολογούμενος ολοκληρώνεται στο Ταμείο της Δ.Ο.Υ..

ΔΙΚΑΣΤΙΚΟ: Το αντικείμενο του Δικαστικού τμήματος της Δ.Ο.Υ. περιλαμβάνει τις διαδικασίες τις οποίες παρακολουθούνται οι ληξιπρόθεσμες οφειλές των φορολογουμένων καθώς και οι διαδικασίες με τις οποίες λαμβάνονται αναγκαστικά και εξασφαλιστικά μέτρα εις βάρος των οφειλετών του Δημοσίου.

Στο τμήμα αυτό απευθύνονται οι φορολογούμενοι που έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές και αιτούνται ρυθμίσεων ή διευκολύνσεων τμηματικής καταβολής.

Το Δικαστικό τμήμα των Δ.Ο.Υ. συνεργάζεται με δικαστικούς επιμελητές προκειμένου να συλλέξει πληροφορίες επί των οικονομικών δεδομένων των φορολογουμένων που έχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές.

Υπάλληλοι που εργάζονται στο Δικαστικό τμήμα συχνά εκπροσωπούν το Δημόσιο στα Φορολογικά Δικαστήρια.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ Φ.Π.: Το αντικείμενο εργασιών του τμήματος Φορολογίας Εισοδήματος αποτελείται από διαδικασίες με τις οποίες

παραλαμβάνονται και εκκαθαρίζονται τα στοιχεία των δηλώσεων των Φυσικών Προσώπων αρχικών, τροποποιητικών, εμπροθέσμων και εκπροθέσμων, καθώς και η τελική διαχείρισή τους από το αντίστοιχο τμήμα. Φορολογούμενοι υπόχρεη σε υποβολή δήλωσης φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων είναι όσοι αποκτούν εισοδήματα στην Ελλάδα. Η εκκαθάριση της υποβληθείσας δήλωσης μπορεί να έχει σαν αποτέλεσμα : χρεωστικό ποσό, να έχει μηδενικό αποτέλεσμα ή να έχει πιστωτικό ποσό προς επιστροφή.

Οι έγγαμοι υποβάλλουν κοινή φορολογική δήλωση, η εκκαθάριση όμως γίνεται ξεχωριστά και το τυχόν χρεωστικό ποσό βεβαιώνεται εις βάρος του συζύγου.

Κάθε χρόνο ανακοινώνεται από την Δ12 (Διεύθυνση Εισοδήματος) η φορολογική κλίμακα και τα αφορολόγητα ποσά ανά κατηγορία φορολογουμένου. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης επιβάλλεται αυτοτελές πρόστιμο εκπροθέσμου. Το χρεωστικό ποσό που προκύπτει από την εκκαθάριση μιας δήλωσης μπορεί να πληρωθεί σε οποιαδήποτε Δ.Ο.Υ. καθώς και στις Τράπεζες.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ Ν.Π.: Το αντικείμενο εργασιών του τμήματος Φορολογίας Εισοδήματος αποτελείται από διαδικασίες με τις οποίες παραλαμβάνονται και εκκαθαρίζονται τα στοιχεία των δηλώσεων των Νομικών Προσώπων αρχικών, τροποποιητικών, εμπροθέσμων και εκπροθέσμων, καθώς και η τελική διαχείρισή τους από το αντίστοιχο τμήμα. Το τυχόν χρεωστικό ποσό που προκύπτει βεβαιώνεται προς είσπραξη σε 8 μηνιαίες δόσεις, εκ των οποίων η πρώτη πρέπει να καταβληθεί κατά την

υποβολή της δήλωσης. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής της δήλωσης επιβάλλεται αυτοτελής πρόστιμο εκπροθέσμου.

Το χρεωστικό ποσό που βεβαιώνεται εις βάρος της εταιρείας, βαρύνει ταυτόχρονα και τους νόμιμους εκπροσώπους της.

Για παράδειγμα στην Ο.Ε. όλοι οι ομόρρυθμοι εταίροι είναι υπόχρεοι σε όλο το ποσό ασχέτως του ποσοστού συμμετοχής τους στην εταιρεία, στην Ε.Π.Ε. υπόχρεος είναι ο Διαχειριστής και στην Α.Ε. ο Διευθύνων Σύμβουλος.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΟΧΗΜΑΤΩΝ: Το αντικείμενο του συγκεκριμένου γραφείου αφορά σε διαδικασίες σχετικές με την παρακολούθηση πληρωμής των τελών κυκλοφορίας των ιδιωτικών και δημοσίας χρήσης οχημάτων, καθώς και στις λειτουργίες βεβαίωσης και παρακολούθησης πληρωμών των μηχανημάτων έργου, τις μεταβιβάσεις ιδιοκτησιών και βεβαίωση των σχετικών τελών.

Τα τέλη αυτά πληρώνονται ετησίως από τους κατόχους των οχημάτων και ειδικά για τους κατόχους αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και διαφόρων κατηγοριών φορτηγών οχημάτων παρέχεται ειδικό σήμα, το οποίο οι ιδιοκτήτες είναι υποχρεωμένοι να έχουν σε εμφανές σημείο στο όχημά τους.

ΔΙΑΣΤΑΥΡΩΣΕΙΣ: Οι Διασταυρώσεις ανήκουν στο τμήμα Ελέγχου των Δ.Ο.Υ. και περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες ενέργειες που θα χρησιμοποιηθούν για την διασταύρωση φορολογικών δεδομένων των φορολογουμένων, είτε αυτά προέρχονται από πηγές του ίδιου του Υπουργείου, είτε από εξωτερικές πηγές, με σκοπό τον εντοπισμό περιπτώσεων που χρήζουν φορολογικού ελέγχου.

ΕΛΕΓΧΟΣ: Το τμήμα Ελέγχου της Δ.Ο.Υ. ασχολείται με εργασίες που αφορούν στον έλεγχο των φορολογουμένων, προσωρινό, οριστικό, τακτικό και έκτακτο, καθώς και με εργασίες που αφορούν στην παρακολούθηση της πορείας ενός ελέγχου και τις διαδικασίες διαχείρισης των βεβαιώσεων των φόρων και προστίμων που προκύπτουν από τις τον έλεγχο.

Κ.Β.Σ.: Το τμήμα Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων της Δ.Ο.Υ. έχει ως αντικείμενο τις διαδικασίες με τις οποίες πραγματοποιούνται οι θεωρήσεις των βιβλίων και στοιχείων των επιτηδευματιών, παρακολούθηση και βεβαίωση των προστίμων Κ.Β.Σ., παραλαβή και επεξεργασία των καταστάσεων τιμολογίων προμηθευτών και πελατών καθώς και η παρακολούθηση των αθεώρητων στοιχείων.

Για να μπορέσει να προβεί σε θεώρηση Βιβλίων(Αγορών, Εσόδων-Εξόδων) και Στοιχείων (τιμολόγια αγορών, τιμολόγια πωλήσεων, δελτίων παροχής υπηρεσιών κλπ), θα πρέπει να είναι ενήμερος προς τα χρέη του και να έχει υποβάλλει τις δηλώσεις που υποχρεούται μέχρι την ημέρα που θα πραγματοποιηθεί η θεώρηση. Οι κανόνες τήρησης των Βιβλίων και στοιχείων του Κώδικα αναφέρονται κυρίως στο Προεδρικό Διάταγμα 186/1992 .

Φ.Π.Α: Το αντικείμενο του τμήματος Φ.Π.Α. περιλαμβάνει τις διαδικασίες με τις οποίες παραλαμβάνονται , εκκαθαρίζονται αρχικές, τροποποιητικές, εκκαθαριστικές, ειδικού καθεστώτος, εμπρόθεσμες και εκπρόθεσμες δηλώσεις ΦΠΑ, καθώς και η διαχείριση των επιστροφών από ΦΠΑ.

Φορολογούμενοι υπόχρεοι σε Φ.Π.Α. είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο επιτηδευματίας, δηλαδή κάποιος που ασκεί δραστηριότητα, είτε αυτή είναι παροχή υπηρεσιών, είτε είναι εμπόριο.

Οι συντελεστές του Φ.Π.Α. από τον Απρίλιο 2005 και μετά είναι 19%, 9% για τρόφιμα, ηλεκτρισμό και φυσικό αέριο και 4% για τις εκδόσεις βιβλίων. Μειωμένους συντελεστές απόδοσης Φ.Π.Α. έχουν οι παραμεθόριες περιοχές της επικράτειας.

Εξαιρούνται κατηγορίες επιτηδευματιών που το αντικείμενο της εργασίας τους έχει σχέση με την εκπαίδευση, υγεία και δικηγορία.

Ανάλογα με την κατηγορία βιβλίων που έχουν οι επιτηδευματίες φορολογούμενοι υπαγόμενοι σε Φ.Π.Α., πρέπει να πληρώνουν το φόρο μηνιαία, κάθε τρίμηνο και σε ειδικές περιπτώσεις ετησίως.

Η πληρωμή περιοδικής δήλωσης Φ.Π.Α. μπορεί να πραγματοποιηθεί στην αρμόδια για φορολογία Δ.Ο.Υ. του υπόχρεου, ή εναλλακτικά μέσω Internet.

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ: Το τμήμα του Κεφαλαίου ασχολείται με τις νέες διαδικασίες με τις οποίες παραλαμβάνονται και εκκαθαρίζονται οι δηλώσεις κληρονομιών, γονικών παροχών και δωρεών εμπροθέσμων και εκπροθέσμων, οι δηλώσεις μεταβιβάσεων κινητών και ακινήτων καθώς και οι λειτουργίες διαχείρισης βεβαιώσεων των φόρων που προκύπτουν και οι τυχόν μειώσεις.

Επίσης ασχολείται με τον Α.Π.Α.Α. βάσει του οποίου προσδιορίζεται η αντικειμενική αξία ενός ακινήτου οικοπέδου, αγροτεμαχίου ή κτίσματος, σύμφωνα με τις οριζόμενες κατά περιοχή αντικειμενικές τιμές και τις παραμέτρους θέσης και κατασκευής του ακινήτου.

Τέλος ασχολείται με τον προσδιορισμό του Φ.Μ.Α.Π. παραλαμβάνοντας και εκκαθαρίζοντας δηλώσεις φόρου μεγάλης ακίνητης περιουσίας αρχικές, συμπληρωματικές, τροποποιητικές, εμπρόθεσμες και εκπρόθεσμες καθώς και οι λειτουργίες διαχείρισης βεβαιώσεων των φόρων που προκύπτουν και οι τυχόν μειώσεις.

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ: Το γραφείο του Πρωτοκόλλου της Δ.Ο.Υ. έχει ως αντικείμενο την καταχώρηση της αλληλογραφίας της Δ.Ο.Υ., σαν εισερχόμενη και εξερχόμενη, παρακολουθεί τις επιδόσεις, τις αποφάσεις του Προϊστάμενου της Δ.Ο.Υ., τηρεί το εμπιστευτικό πρωτόκολλο και την κατανομή του προσωπικού της υπηρεσίας ανά τμήμα.

6.2.- ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ

ΣΦΑΙΡΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ

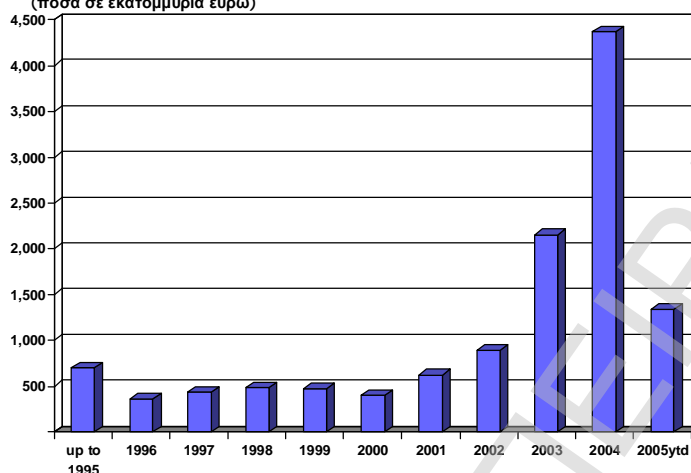
- Το ελάχιστο ποσό κεφαλαίου των ληξιπροθέσμων χρεών που θα συμμετέχουν στο προσωρινό χαρτοφυλάκιο (με εξαίρεση του ποσού των προσαυξήσεων) θα είναι περίπου χχ δις ευρώ.
- Τα ληξιπρόθεσμα χρέη αυτά θα προέρχονται από 157 διαφορετικές Δ.Ο.Υ., που βρίσκονται σε όλη την επικράτεια και που αντιπροσωπεύουν το 97,08% των συνολικών ληξιπροθέσμων οφειλών του Δημοσίου. Το υπόλοιπο ποσοστό αφορά σε ληξιπρόθεσμες οφειλές μικρών Δ.Ο.Υ. . Από το χαρτοφυλάκιο έχουν εξαιρεθεί οι ανεπίδευκτες είσπραξης

ληξιπρόθεσμες οφειλές που προέρχονται από χρέη των Δ.Ε.Κ.Ο. και των επιχειρήσεων που έχουν κηρύξει πτώχευση.

- Το χαρτοφυλάκιο θα περιλαμβάνει ληξιπρόθεσμες οφειλές που εισπράττονται από τις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων. (Κ.Ε.Δ.Ε.). Τα έσοδα αυτά χωρίζονται σε φορολογικά και μη φορολογικά έσοδα.
- Τα κυριότερα είδη φόρων προέρχονται από:
  - Ø Φόρο Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)
  - Ø Φόρο Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων
  - Ø Τέλη Χαρτοσήμου
  - Ø Φόρο Κληρονομιάς, Γονικής Παροχής και Δωρεάς
  - Ø Τέλη Κυκλοφορίας Οχημάτων
  - Ø Φόρο Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας
  - Ø Φόρο Μεταβίβασης Ακινήτων
  - Ø Πρόστιμα του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ

η Κατανομή των ληξιπρόθεσμων οφειλών σε σχέση με το έτος δημιουργίας τους (πρωτά σε εκατομμύρια ευρώ)

6.3 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΧΡΕΩΝ

Υπάρχουν 3 κατηγορίες βεβαίωσης χρεών:

- 1. οίκοθεν :** πραγματοποιείται από τα τμήματα Εσόδων των Δ.Ο.Υ., δημιουργείται αυτόματα κατά την είσπραξη, και αφορά κυρίως παράβολα, συνεισπραπτόμενα, κρατήσεις εξόδων κλπ. Οι συγκεκριμένες βεβαιώσεις δεν αφήνουν υπόλοιπο προς είσπραξη μετά την βεβαίωσή τους, οπότε δεν έχουμε ποτέ ληξιπρόθεσμα χρέη από αυτές.
- 2. δηλώσεων :** πραγματοποιείται από τις φορολογικές περιοχές των Δ.Ο.Υ. όπως Τμήμα Φ.Π.Α., Εισοδήματος, Κεφαλαίου κλπ. και ολοκληρώνεται η λογιστικοποίηση της βεβαίωσης, από το Τμήμα Εσόδων των Δ.Ο.Υ. Υπάρχουν δηλώσεις οι οποίες εξοφλούνται ολικά,

κατά την υποβολή τους και δηλώσεις που πληρώνονται σε δόσεις. Για τις συγκεκριμένες δηλώσεις που πληρώνονται σε δόσεις δημιουργούνται αυτόματα βεβαιωμένα χρέη, για τις υπόλοιπες δόσεις πλην της προκαταβολής, που καταβάλλεται κατά την υποβολή της δήλωσης. Από αυτές τις βεβαιώσεις μπορεί να προκύψουν ληξιπρόθεσμες οφειλές. (όταν δεν πληρωθούν οι υπόλοιπες δόσεις πλην της προκαταβολής μέχρι την ημερομηνία λήξης τους.)

3. βεβαιωμένων : Η βεβαίωση βεβαιωμένων χρεών πραγματοποιείται από το γραφείο βεβαίωσης του τμήματος Εσόδων των Δ.Ο.Υ. Τα βεβαιωμένα χρέη προέρχονται:

- από τις φορολογικές περιοχές της ίδιας Δ.Ο.Υ.
- από τις φορολογικές περιοχές άλλων Δ.Ο.Υ.
- από Τελωνεία
- από Διευθύνσεις του ΥΠ.Ο.Ο.
- από το Ελεγκτικό Συνέδριο
- και από τρίτους που έχουν συνάψει Σύμβαση με το ΥΠ.Ο.Ο, ώστε να πραγματοποιείται η είσπραξη μέσω Δ.Ο.Υ. για λογαριασμό τους. (Πολεοδομίες, Δασαρχεία, Λιμεναρχεία, Νοσοκομεία, Δήμοι, Κοινότητες κλπ).

Από αυτές τις βεβαιώσεις μπορεί να προκύψουν ληξιπρόθεσμες οφειλές, ακόμη και να είναι ανοικτό ληξιπρόθεσμο υπόλοιπο όλο το ποσό της αρχικής βεβαίωσης.

Καθεστώς δόσεων βεβαιωμένων χρεών

Κατά την βεβαίωση ενός χρέους ορίζεται και το καθεστώς δόσεων, βάσει του οποίου θα πραγματοποιηθεί η είσπραξη:

- Ø Εφάπαξ χωρίς έκπτωση
- Ø Εφάπαξ με έκπτωση
- Ø Σε μηνιαίες δόσεις
- Ø Σε δίμηνες δόσεις
- Ø Σε τρίμηνες δόσεις έντοκες και άτοκες
- Ø Σε εξαμηνιαίες δόσεις έντοκες και άτοκες
- Ø Σε ετήσιες δόσεις

Το πλήθος των δόσεων εξαρτάται από το ύψος του χρέους, το είδος του φόρου, συνδυασμό των δύο και καθορίζεται από τις διατάξεις της κάθε φορολογίας.

Από τις ίδιες διατάξεις καθορίζεται αν το χρέος θα έχει ελάχιστο ποσό δόσης, ή δεν θα έχει, καθώς και αν οι δόσεις θα είναι ισόποσες, ή όχι.

Τέλος η ημερομηνία λήξης της κάθε δόσης μπορεί να είναι η τελευταία εργάσιμη ημέρα του ημερολογιακού μήνα, ή μπορεί να είναι μια άλλη ημερομηνία εκτός της τελευταίας εργάσιμης. (Η ημερομηνία λήξης τότε ονομάζεται τακτή. Οι περιπτώσεις τέτοιων βεβαιώσεων παρουσιάζονται σε ποσοστό μικρότερο του 1%).

Βεβαίωση συνεισπραττομένων

Σε ορισμένες κατηγορίες χρεών (συνήθως παλαιές βεβαιώσεις), κατά την είσπραξή τους πρέπει να εισπραχθούν και τόκοι. Τα ποσά των τόκων αυτών βεβαιώνονται αυτόματα από το σύστημα στο τέλος κάθε ημέρας.

Σε όλα τα ληξιπρόθεσμα χρέη κατά την διαδικασία της είσπραξης, συνεισπράττονται προσαυξήσεις εκπροθέσμου καταβολής, οι οποίες υπολογίζονται πάντα επί του κεφαλαίου και στις περιπτώσεις έντοκων χρεών, τότε οι προσαυξήσεις υπολογίζονται και επί των αντίστοιχων στο κεφάλαιο τόκων.

Επί συγκεκριμένων ειδών φόρων (όπως οι βεβαιώσεις από πρόστιμα του Κ.Β.Σ.) κατά την διαδικασία της είσπραξης συνεισπράττονται τέλη χαρτοσήμου 2,4% ή 3,6% . Στην περίπτωση που αυτά τα χρέη γίνουν ληξιπρόθεσμα, τότε οι προσαυξήσεις υπολογίζονται μόνο επί του κεφαλαίου. Τα ποσά των τελών και των προσαυξήσεων βεβαιώνονται αυτόματα από το σύστημα στο τέλος κάθε ημέρας.

6.4 ΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ - ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ

6.4.1.-ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ

Διάγραμμα ροής της διαδικασίας της Βεβαίωσης

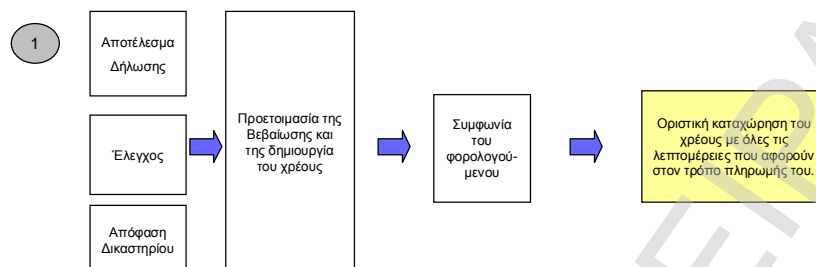
Ένα χρέος μπορεί να δημιουργηθεί με τους παρακάτω τρόπους:

- § Να βεβαιωθεί εξ αιτίας του ίδιου του φορολογούμενου. Σε αυτή την περίπτωση υπάγονται όλα τα χρέη που βεβαιώνονται βάσει δήλωσης του φορολογούμενου, όπως η δήλωση φόρου εισοδήματος, περιοδική δήλωση Φ.Π.Α. κλπ.
- § Ένα χρέος μπορεί να βεβαιωθεί εις βάρος του φορολογούμενου μετά από προσωρινό ή τακτικό έλεγχο που πραγματοποιηθεί στα βιβλία του
- § Τέλος ένα χρέος μπορεί να βεβαιωθεί μετά από Δικαστική απόφαση.

Παρακάτω παρατίθεται διάγραμμα ροής της διαδικασίας βεβαίωσης για τις περιπτώσεις που ο φορολογούμενος συμφωνεί με το προς βεβαίωση ποσό.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΡΟΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ (1)

n Περίπτωση κατά την οποία ο φορολογούμενος συμφωνεί με το προς βεβαίωση ποσό.

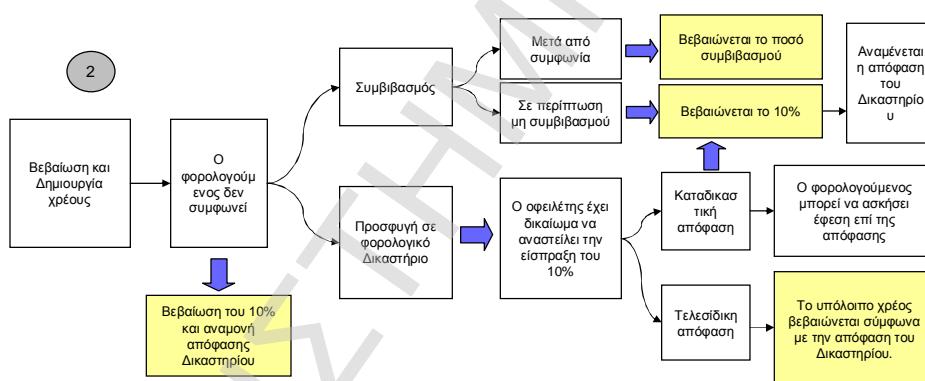
Βέβαια υπάρχουν και οι περιπτώσεις που οι φορολογούμενοι δεν συμφωνούν με το προς βεβαίωση ποσό. Αυτές τις περιπτώσεις τις διαχωρίζουμε σε δύο κατηγορίες:

- § Σε αυτές που πραγματοποιείται συμβιβασμός (μείωση του προς βεβαίωση ποσού κατά μέγιστο 33%) με ειδική απόφαση του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ., το δε υπόλοιπο ποσό βεβαιώνεται εις βάρος του φορολογούμενου.
- § Και σε αυτές τις περιπτώσεις που ο φορολογούμενος αρνείται τον συμβιβασμό και προσφεύγει στα Φορολογικά Δικαστήρια. Όταν ο φορολογούμενος ασκήσει Προσφυγή, τότε βεβαιώνεται το 10% του αρχικού προς βεβαίωση ποσού εις βάρος του φορολογούμενου και αναμένεται η Δικαστική απόφαση. Σε περίπτωση που το Δικαστήριο δικαιώσει τον φορολογούμενο, τότε διαγράφεται και το 10% που έχει ήδη

βεβαιωθεί. Εάν το Δικαστήριο δικαιώσει το Δημόσιο, τότε βεβαιώνεται επιπλέον του ήδη βεβαιωμένου ποσού 10%, το ποσό που θα ορισθεί από την απόφαση του Δικαστηρίου.

Παρακάτω παρατίθεται διάγραμμα ροής της διαδικασίας βεβαίωσης για τις περιπτώσεις που ο φορολογούμενος είτε συμβιβάζεται είτε προσφεύγει σε φορολογικό Δικαστήριο:

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΡΟΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ (2)

§ Ένα χρέος που προέρχεται από έλεγχο δεν οριστικοποιείται με την δημιουργία του.

- § Ειδοποιείται ο φορολογούμενος για το προς βεβαίωση ποσό και έχει 60 ημέρες προθεσμία ή να το αποδεχθεί και να συμβιβαστεί, ή να προσφύγει σε φορολογικό Δικαστήριο.
- § Στην περίπτωση που συμφωνεί ζητάει συμβιβαστική απόφαση από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. και συνήθως επιτυγχάνει μείωση του αρχικού προς βεβαίωση ποσού κατά το 1/3.
- § Σε περίπτωση που διαφωνεί ή με τον συμβιβασμό ή με το αρχικό προς βεβαίωση ποσό και ασκήσει προσφυγή, τότε βεβαιώνεται το 10% του αρχικού προς βεβαίωση ποσού και για το υπόλοιπο ποσό αναμένεται η απόφαση του Δικαστηρίου.
- § Σε περίπτωση προσφυγής, συνήθως ο φορολογούμενος ζητάει και αναστολή της είσπραξης του 10% που ήδη έχει βεβαιωθεί εις βάρος του.
- § Σε όλες τις περιπτώσεις, α) βεβαίωσης όλου του αρχικού ποσού (όταν περάσουν οι 60 ημέρες αναμονής), β) βεβαίωσης του ποσού που συμβιβάζεται ο φορολογούμενος, γ) βεβαίωσης του 10% επί του αρχικού προς βεβαίωση ποσού, και δ) βεβαίωσης του ποσού που εκδικάζει το φορολογικό Δικαστήριο, αποστέλλονται ειδοποιήσεις στον φορολογούμενο.

6.4.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ

Αντίστοιχα υπάρχουν οι παρακάτω 3 κατηγορίες είσπραξης:

1. **Οίκοθεν είσπραξη:** πραγματοποιείται από τα τμήματα Εσόδων των Δ.Ο.Υ., και αφορά κυρίως παράβολα, συνεισπραττόμενα, κρατήσεις εξόδων κλπ.

2. δηλώσεων : πραγματοποιείται από τις φορολογικές περιοχές των Δ.Ο.Υ. όπως Τμήμα Φ.Π.Α., Εισοδήματος, Κεφαλαίου κλπ. και ολοκληρώνεται η λογιστικοποίηση της είσπραξης από το Τμήμα Εσόδων των Δ.Ο.Υ., στο τέλος της ημέρας. Ειδικά για τις περιοδικές δηλώσεις Φ.Π.Α. που έχουν χρεωστικό αποτέλεσμα, η πληρωμή των αντίστοιχων ποσών μπορεί να γίνει εναλλακτικά μέσω τραπεζών – Internet.

3. είσπραξη έναντι βεβαιωμένων χρεών:

- **α) με διπλότυπο έναντι βεβαιωμένων:** Η είσπραξη πραγματοποιείται στην Δ.Ο.Υ. που υπάρχουν τα χρέη του φορολογούμενου, υπολογίζοντας αυτόματα κατά την διαδικασία της είσπραξης τυχόν συνεισπραττόμενα, τα οποία λογιστικοποιούνται κατά το τέλος της ημέρας, με την προϋπόθεση ότι έχουν εισπραχθεί και επικυρωθεί από τον ταμία.
- **β) με διπλότυπο έναντι βεβαιωμένων χρεών τα οποία έχουν ρυθμιστεί:** Η είσπραξη πραγματοποιείται στην Δ.Ο.Υ. που υπάρχουν τα ρυθμισμένα χρέη του φορολογούμενου, υπολογίζοντας αυτόματα κατά την διαδικασία της είσπραξης τυχόν συνεισπραττόμενα, τα οποία λογιστικοποιούνται κατά το τέλος της ημέρας, με την προϋπόθεση ότι έχουν εισπραχθεί και επικυρωθεί από τον ταμία.
- **γ) με γραμμάτιο συμψηφισμού για βεβαιωμένα χρέη :** Η είσπραξη πραγματοποιείται σε οποιαδήποτε άλλη Δ.Ο.Υ. εκτός της Δ.Ο.Υ. που υπάρχουν τα χρέη του φορολογούμενου. Η χρηματορροή εμφανίζεται στη Δ.Ο.Υ. που πραγματοποιήθηκε η έκδοση του γραμματίου συμψηφισμού, ενώ η πίστωση της εικόνας

του οφειλέτη πραγματοποιείται στην Δ.Ο.Υ. που υπάρχουν τα βεβαιωμένα χρέη του.

- **δ) με γραμμάτιο συμψηφισμού για βεβαιωμένα χρέη που έχουν ρυθμιστεί:** Η είσπραξη των ρυθμισμένων χρεών πραγματοποιείται σε οποιαδήποτε άλλη Δ.Ο.Υ. εκτός της Δ.Ο.Υ. που υπάρχουν τα χρέη του φορολογούμενου. Η χρηματορροή εμφανίζεται στη Δ.Ο.Υ. που πραγματοποιήθηκε η έκδοση του γραμματίου συμψηφισμού, ενώ η πίστωση της εικόνας του οφειλέτη πραγματοποιείται στην Δ.Ο.Υ. που υπάρχουν τα ρυθμισμένα χρέη του.
- **ε) συμψηφιστική είσπραξη βεβαιωμένων χρεών ή χρεών που έχουν ρυθμιστεί:** Η συμψηφιστική είσπραξη πραγματοποιείται με αιτία έκδοσης ΑΦΕΚ (επιστροφής) ή Γραμμάτιο Τρίτων, όπου κατά την διαδικασία αυτή εξοφλείται συμψηφιστικά ο τίτλος με τα χρέη του οφειλέτη.
- **στ) πίστωση χρεών οφειλέτη από κατάσταση συνταξιούχων:** Η πίστωση των χρεών του οφειλέτη γίνεται με την εξόφληση της κατάστασης συνταξιούχων, η οποία έχει εκδοθεί μετά από παρακράτηση ποσού από τις αποδοχές του οφειλέτη.
- **ζ) πίστωση χρεών οφειλέτη από πληρωμές που έχουν πραγματοποιηθεί μέσω τραπεζών:** Αφορούν εισπράξεις Φόρου εισοδήματος Φ.Π. τρέχοντος οικονομικού έτους, που πραγματοποιούνται (εναλλακτικά) σε συμβεβλημένες με το ΥΠ.Ο.Ο. Τράπεζες. Η πίστωσή τους πραγματοποιείται στις εικόνες των οφειλετών στις Δ.Ο.Υ, μετά από αποστολή

μαγνητικών αρχείων που έχει επεξεργασθεί η Γ.Γ.Π.Σ.(Γενική Γραμματεία Πληροφορικών Συστημάτων).

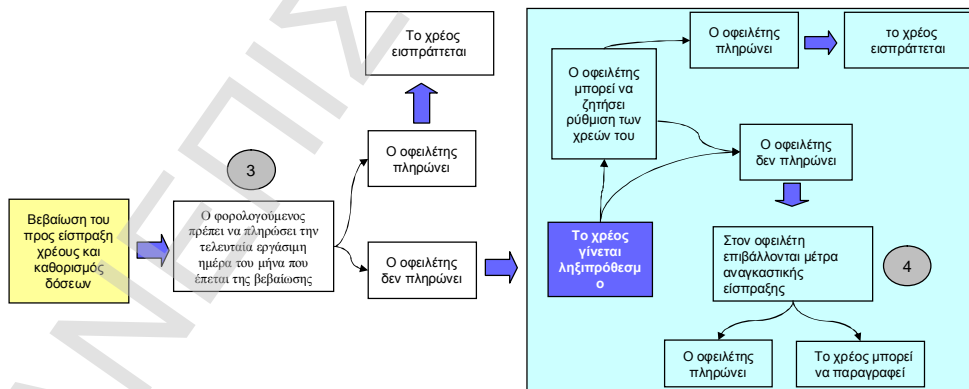
Τρόποι καταβολής χρεών:

- Ø με μετρητά
- Ø με προσωπικές ή τραπεζικές επιταγές
- Ø με πιστωτική κάρτα
- Ø μέσω τραπεζών
- Ø σε είδος (εκχώρηση ακινήτου)

Παρακάτω εμφανίζεται διάγραμμα ροής της είσπραξης ληξιπρόθεσμων χρεών και της διαδικασίας αναγκαστικής είσπραξης.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΡΟΗΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΩΝ

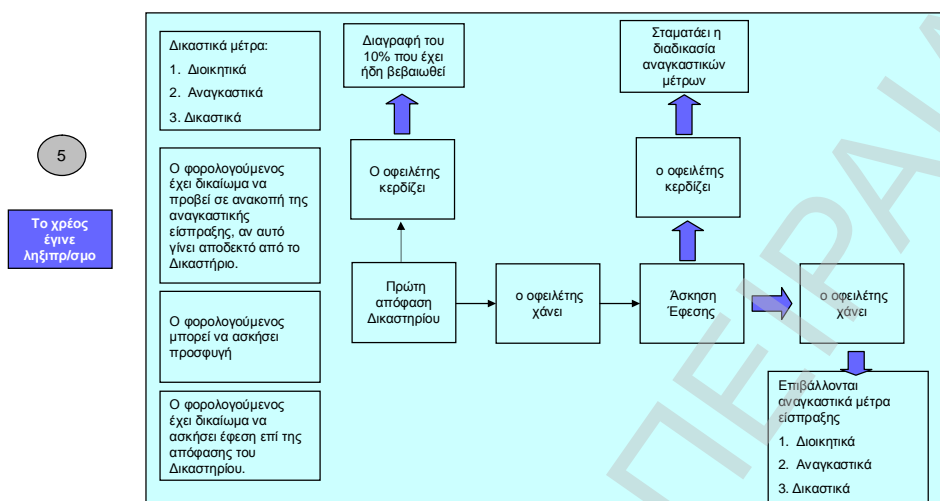
- n Από την στιγμή που ένα χρέος βεβαιωθεί ακολουθείται η παρακάτω διαδικασία είσπραξης
- n Ένα χρέος βεβαιωμένο συγκαταλέγεται στα ληξιπρόθεσμα από την στιγμή που έχει παρέλθει η ημερομηνία πληρωμής της δόσης του.
  - Τις περισσότερες φορές η ημερομηνία λήξης κάποιας δόσης χρέους είναι η τελευταία εργάσιμη ημέρα του μήνα
  - Ο φορολογούμενος ενημερώνεται για τις ημερομηνίες λήξης των δόσεων του χρέους με ειδοποίηση

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΡΟΗΣ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ

n Όταν ένα χρέος καταστεί ληξιπρόθεσμο και ο οφειλέτης έχει χάσει τις προθεσμίες καταβολής δόσεων, τότε από το Δικαστικό τμήμα της Δ.Ο.Υ. επιβάλλονται μέτρα

Το πρώτο μέτρο που εφαρμόζεται άμεσα στον φορολογούμενο που έχει ληξιπρόθεσμες οφειλές είναι, η μη έγκριση παροχής Αποδεικτικού Φορολογικής ενημερότητας.

Η φορολογική ενημερότητα είναι απαραίτητη στον φορολογούμενο για να μπορέσει να πραγματοποιήσει τις παρακάτω διαδικασίες:

§ **Είσπραξη χρημάτων από το Δημόσιο** (σε περίπτωση που είναι επιτηδευματίας προμηθευτής του Δημοσίου). Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας πρέπει να έχει ο φορολογούμενος και όταν θέλει να εισπράξει χρήματα από τράπεζες (πχ. Δάνειο στεγαστικό, καταναλωτικό ή επαγγελματικό)

§ **Μεταβίβαση ακίνητης περιουσίας** , προσκομίζεται από αυτόν που μεταβιβάζει ακίνητο, με πώληση, με δωρεά και με γονική παροχή.

- § Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας απαιτείται από αυτόν που μεταβιβάζει **μεταχειρισμένο αυτοκίνητο**, θαλάσσιο σκάφος, ελικόπτερο κλπ.
- § Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας απαιτείται από τον **παρέχοντα εμπράγματο δικαίωμα επί ακινήτου**
- § Φορολογική ενημερότητα απαιτείται για την **συμμετοχή σε μειοδοτικούς διαγωνισμούς** έργων του Δημοσίου, όταν αυτό προβλέπεται από τις οικείες διατάξεις.
- § Τέλος αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας απαιτείται για την θεώρηση Βιβλίων και Στοιχείων του Κώδικα, στις Δ.Ο.Υ.

Τα υπόλοιπα μέτρα αναγκαστικής είσπραξης είναι:

- § παραγγελία κατάσχεσης
- § Φάκελος κατάσχεσης
- § Πρόγραμμα πλειστηριασμού
- § Κατάσχεση εις χείρας τρίτου
- § Υποθήκη ακίνητης περιουσίας
- § Αφαίρεση πινακίδων κυκλοφορίας οχημάτων
- § Απαγόρευση αποδημίας
- § Προσωποκράτηση
- § Ποινική Δίωξη

6.4.3.-ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΧΡΕΩΝ

Γενικά τα ληξιπρόθεσμα χρέη αποτελούνται:

- Από το αρχικό ποσό Βεβαίωσης (κεφάλαιο)
- Από προσαυξήσεις εκπροθέσμου καταβολής φόρων, τόκους, τέλη και πρόστιμα.
- Έξοδα Διοικητικής Εκτέλεσης (έξοδα που επιβαρύνεται το Δημόσιο και σε συνέχεια ο φορολογούμενος, για την επιβολή αναγκαστικών μέτρων εις βάρος των οφειλετών).

Οι προσαυξήσεις εκπροθέσμου καταβολής χρεών δεν κεφαλαιοποιούνται.

Το ποσοστό των προσαυξήσεων εκπροθέσμου καταβολής χρεών καθορίζεται από τον Νόμο.

Οι προσαυξήσεις δημιουργούνται (υπολογίζονται) αυτόματα κατά την είσπραξη του φόρου χωρίς να μπορεί να επέμβει ο εφοριακός υπάλληλος της Δ.Ο.Υ.

Για όλα τα βεβαιωμένα χρέη ισχύει μέχρι σήμερα (από τον Μάρτιο 2005) μηνιαίο ποσοστό προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής 1% και το μέγιστο ποσοστό προσαυξήσεων μπορεί να φθάσει το ποσοστό του 200% επί του αρχικού βεβαιωθέντος κεφαλαίου.

Πριν από τον Μάρτιο 2005 τα ποσοστά των προσαυξήσεων ήταν από 1,5% μέχρι και 3%.

Ομοίως το μέγιστο ποσοστό προσαυξήσεων, πριν τον Μάρτιο 2005 μπορούσε να φθάσει μέχρι το 300% και σε κάποιες χρονικές περιόδους,

όπως φαίνεται αναλυτικά στον ακόλουθο πίνακα, δεν υπήρχε μέγιστο ποσοστό προσαυξήσεων.

ΠΟΣΟΣΤΑ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΩΝ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΗΣ	ΜΕΓΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΩΝ
ΙΑΝ. 1970	1,5%	50%
ΙΑΝ. 1980	2,0%	75%
ΑΠΡ. 1990	3,0%	120%
ΙΟΥΝ.1992	3,0%	ΧΩΡΙΣ ΟΡΙΟ
ΦΕΒ. 1996	2,0%	ΧΩΡΙΣ ΟΡΙΟ
ΣΕΠ. 1997	2,0%	300%
ΟΚΤ. 1999	1,5%	300%
ΟΚΤ. 2003	1,5%	200%
ΜΑΡ. 2005	1,0%	200%

Μηχανισμός Είσπραξης

- ❌ Ο οφειλέτης μπορεί να είναι φορολογούμενος φυσικό ή νομικό πρόσωπο, εις βάρος του οποίου έχει βεβαιωθεί η οφειλή. Οι εγγραφές των χρεών καταχωρούνται κάτω από τον Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.).
- ❌ Το οφειλόμενο ποσό μπορεί να πληρωθεί από τον ίδιο τον οφειλέτη ή από κάποιον τρίτο.
- ❌ Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος έχει περισσότερα του ενός χρέη αυτά εισπράττονται με ειδική προτεραιότητα, η οποία καθορίζεται στον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.).
  1. Κατά προτεραιότητα εισπράττονται τα Έξοδα Διοικητικής Εκτέλεσης.
  2. Ακολουθεί η είσπραξη του φόρου Εισοδήματος τρέχοντος έτους.
  3. Ακολουθούν τα υπόλοιπα χρέη με προτεραιότητα το παλαιότερο (μέθοδος FIFO).
  4. Τέλος εξαίρεση στον παραπάνω κανόνα αποτελούν τα χρέη προς παραγραφή. Σε περίπτωση που κάποιο από τα προς είσπραξη χρέη βρίσκεται πλησίον της ημερομηνίας παραγραφής του, τότε προηγείται των υπολοίπων χρεών.
- ❌ Ο οφειλέτης μπορεί να πληρώσει μέρος του χρέους του (χωρίς να το εξοφλήσει – πληρωμή έναντι του συνολικά οφειλόμενου χρέους). Σε αυτή την περίπτωση το ποσό που πληρώνει ο οφειλέτης επιμερίζεται

αναλογικά σε κεφάλαιο και στις αντίστοιχες προσαυξήσεις που του αναλογούν. (pro rate basis).

- ∅ Σε περίπτωση που φορολογούμενος έχει κάποια επιστροφή χρημάτων (επιστροφή από την εκκαθάριση του Φόρου Εισοδήματος, ή κάποια επιστροφή Φ.Π.Α., ή οποιαδήποτε άλλη επιστροφή), και ταυτόχρονα οφείλει ληξιπρόθεσμα χρέη, τότε πραγματοποιείται συμφηφιστική κίνηση του ποσού προς επιστροφή με το οφειλόμενο ληξιπρόθεσμο χρέος. Οι προσαυξήσεις των ληξιπροθέσμων χρεών που θα συμφηφιστούν υπολογίζονται με την ημερομηνία της δημιουργίας της αξίωσης κατά του Δημοσίου, δηλαδή την ημερομηνία του τίτλου επιστροφής.
- ∅ Ένας φορολογούμενος μπορεί να οφείλει ποσό σαν συνυπόχρεος στο χρέος κάποιου πρωτοφειλέτη (περιπτώσεις εγγυητών, καθώς και κληρονόμων). Εκτός από τις περιπτώσεις συνυποχρέωσης έχουμε και τις περιπτώσεις συνυπευθυνότητας, περιπτώσεις που ένας φορολογούμενος βαρύνεται με τα χρέη εταιρίας που συμμετέχει (Διαχειριστής σε Ε.Π.Ε. , Ομόρρυθμο μέλος σε Ο.Ε., Διευθύνων Σύμβουλος σε Α.Ε. κλπ).

Παρακάτω παραθέτονται παραδείγματα είσπραξης ληξιπροθέσμων χρεών:

1. Παράδειγμα είσπραξης ενός χρέους, το χρέος είναι σε κανονική κατάσταση, χωρίς να βρίσκεται κάτω από ειδικό καθεστώς ρύθμισης.

2. Παράδειγμα είσπραξης δύο χρεών, τα χρέη είναι σε κανονική κατάσταση, χωρίς να βρίσκονται κάτω από ειδικό καθεστώς ρύθμισης.
3. Παράδειγμα είσπραξης, χρέους που βρίσκεται κάτω από ειδικό καθεστώς ρύθμισης.
4. Παράδειγμα είσπραξης δύο χρεών, που βρίσκονται κάτω από ειδικό καθεστώς ρύθμισης.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1^ο :

Για τους σκοπούς του παραδείγματος θεωρούμε ότι ισχύουν οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- § Συνολικό Ληξιπρόθεσμο κεφάλαιο ποσού: 10.000 ευρώ
- § Συνολικό ποσό προσαυξήσεων ληξιπροθέσμου: 9.750 ευρώ
- § Μηνιαίο ποσοστό προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής: 1%
- § Πλήθος αρχικών μηνιαίων δόσεων χρέους: 5
- § Το χρέος στο συγκεκριμένο παράδειγμα δεν είναι σε κατάσταση ρύθμισης.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΕΝΟΣ ΧΡΕΟΥΣ ΜΗ ΡΥΘΜΙΣΜΕΝΟΥ

ΜΗΝΑΣ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΕΝΕΣ ΣΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΤΡΕΧΟΝ ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΡΟΣΑΥΞ.	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΔΟΣΗΣ
1	2.000	$2.000 \cdot (9.750/10.000) = 1.950$	$2.000 \cdot (1\% \cdot 1) = 20$	3.950
2	2.000	$2.000 \cdot (9.750/10.000) = 1.950$	$2.000 \cdot (1\% \cdot 2) = 40$	3.990
3	2.000	$2.000 \cdot (9.750/10.000) = 1.950$	$2.000 \cdot (1\% \cdot 3) = 60$	4.010
4	2.000	$2.000 \cdot (9.750/10.000) = 1.950$	$2.000 \cdot (1\% \cdot 4) = 80$	4.030
5	2.000	$2.000 \cdot (9.750/10.000) = 1.950$	$2.000 \cdot (1\% \cdot 5) = 100$	4.050
ΣΥΝΟΛΟ	10.000	9.750	300	20.050

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2°:

Για τους σκοπούς του παραδείγματος θεωρούμε ότι ισχύουν οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- § Αρχικό ληξιπρόθεσμο κεφάλαιο από το έτος 2000: 10.000 ευρώ
- § Συνολικό ποσό προσαυξήσεων από το έτος 2000: 9.750 ευρώ
- § Ληξιπρόθεσμο κεφάλαιο από το έτος 2003: 5.000 ευρώ
- § Συνολικό ποσό προσαυξήσεων από το έτος 2003: 2.500 ευρώ
- § Μηνιαίο ποσοστό προσαυξήσεων: 1%
- § Πλήθος μηνιαίων ισόποσων δόσεων: 5
- § Τα δύο χρέη αυτά δεν είναι ρυθμισμένα

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΔΥΟ ΧΡΕΩΝ ΜΗ ΡΥΘΟΜΙΣΜΕΝΩΝ

ΜΗΝΑΣ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΑΝΟΙΚΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΓΙΑ ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΤΟΥ 2000	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΕΝΕΣ ΣΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΤΡΕΧΟΝ ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΡΟΣΑΥΞ.	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΔΟΣΗΣ
1	3.000	7.000	$3.000 * (9.750 / 10.000) = 2.925$	$3.000 * (1\% * 1) = 30$	3.970
2	3.000	4.000	$3.000 * (9.750 / 10.000) = 2.925$	$3.000 * (1\% * 2) = 60$	5.985
3	3.000	1.000	$3.000 * (9.750 / 10.000) = 2.925$	$3.000 * (1\% * 3) = 90$	6.015
4	1.000	0	$1.000 * (9.750 / 10.000) = 975$	$1.000 * (1\% * 4) = 40$	2.015
5	0	0	-	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	10.000	0	9.750	220	19.970

ΜΗΝΑΣ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΑΝΟΙΚΤΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΓΙΑ ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΤΟΥ 2003	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΕΝΕΣ ΣΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΤΡΕΧΟΝ ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΡΟΣΑΥΞ.	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΔΟΣΗΣ
1	0	5.000	-	0	0
2	0	5.000	-	0	0
3	0	5.000	-	0	0
4	2.000	3.000	$2.000 * (2.500 / 5.000) = 1.000$	$2.000 * (1\% * 4) = 80$	3.080
5	3.000	0	$3.000 * (2.500 / 5.000) = 1.500$	$2.000 * (1\% * 5) = 150$	4.650
ΣΥΝΟΛΟ	5.000		2.500	230	7.730

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 3^ο :

Για τους σκοπούς του παραδείγματος θεωρούμε ότι ισχύουν οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- § Συνολικό ληξιπρόθεσμο κεφάλαιο: 10.000 ευρώ
- § Συνολικό ποσό προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής: 9.500 ευρώ
- § Ποσοστό έκπτωσης επί των προσαυξήσεων, λόγω της ρύθμισης: 50%
- § Πλήθος μηνιαίων δόσεων ρύθμισης: 5
- § Συνεχής (μηνιαία) πληρωμή των δόσεων ρύθμισης
- § Συνολικό ποσό προσαυξήσεων εκπρόθεσμης καταβολής, μετά την έκπτωση λόγω της ρύθμισης: 4.750 ευρώ
- § Συνολικά οφειλόμενο ποσό (κεφάλαιο + προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής μετά την έκπτωση λόγω της ρύθμισης) : 14.750 ευρώ
- § Συνολικά οφειλόμενο ποσό ανά μηνιαία δόση ρύθμισης: 2.950 ευρώ
- § Στην συγκεκριμένη ρύθμιση το χρέος δεν επιβαρύνεται με επιπλέον πρόστιμο σε περίπτωση καθυστέρησης κάποιας δόσης ρύθμισης. Σημειωτέον ότι υπάρχουν άλλες ρυθμίσεις χρεών, κυρίως Νομοθετικές, στις οποίες ο φορολογούμενος επιβαρύνεται με ένα επιπλέον ποσοστό επί του ρυθμισμένου ποσού, σε περίπτωση που καθυστερήσει την πληρωμή κάποιας δόσης. Τέλος αν αφήσει απλήρωτες πάνω από δύο συνεχόμενες δόσεις απλήρωτες, τότε χάνει τα ευεργετήματα που του παρέχει η ρύθμιση.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΕΝΟΣ ΧΡΕΟΥΣ ΡΥΘΜΙΣΜΕΝΟΥ

ΜΗΝΑΣ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΕΝΕΣ ΣΕ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΟΣΟ ΔΟΣΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ
1	2.000	$2.000 * (4.750 / 10.000) = 950$	2.950
2	2.000	$2.000 * (4.750 / 10.000) = 950$	2.950
3	2.000	$2.000 * (4.750 / 10.000) = 950$	2.950
4	2.000	$2.000 * (4.750 / 10.000) = 950$	2.950
5	2.000	$2.000 * (4.750 / 10.000) = 950$	2.950
ΣΥΝΟΛΟ	10.000	4.750	14.750

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 4^ο:

Για τους σκοπούς του παραδείγματος θεωρούμε ότι ισχύουν οι παρακάτω προϋποθέσεις:

§ Συνολικό ληξιπρόθεσμο κεφάλαιο χρέους που δημιουργήθηκε το έτος 2000 : 10.000 ευρώ.

§ Συνολικές προσαυξήσεις του χρέους που δημιουργήθηκε το έτος 2000 : 9.500 ευρώ.

§ Συνολικό ληξιπρόθεσμο κεφάλαιο χρέους που δημιουργήθηκε το έτος 2003 : 5.000 ευρώ.

- § Συνολικές προσαυξήσεις του χρέους που δημιουργήθηκε το έτος 2003 : 2.500 ευρώ.
- § Ποσοστό έκπτωσης επί των προσαυξήσεων, λόγω της ρύθμισης: 50%
- § Πλήθος μηνιαίων δόσεων ρύθμισης: 5
- § Συνεχής (μηνιαία) πληρωμή των δόσεων ρύθμισης.
- § Συνολικά οφειλόμενο ποσό (κεφάλαιο + προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής μετά την έκπτωση λόγω της ρύθμισης) για το χρέος του 2000 : 14.750 ευρώ
- § Συνολικά οφειλόμενο ποσό (κεφάλαιο + προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής μετά την έκπτωση λόγω της ρύθμισης) για το χρέος του 2003 : 6.250 ευρώ
- § Συνολικά οφειλόμενο ποσό ανά μηνιαία δόση ρύθμισης: 2.950 ευρώ
(14.750+6.250)/5= 4.200 ευρώ.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΔΥΟ ΡΥΘΜΙΣΜΕΝΩΝ ΧΡΕΩΝ

ΜΗΝΑΣ	ΔΟΣΗ ΧΡΕΟΣ	ΕΞΟΦΛΗΘΕΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΧΡΕΟΥΣ 2000	ΕΞΟΦΛ. ΠΡΟΣΑΥΞ. ΧΡΕΟΥΣ 2000	ΠΡΟΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΧΡΕΟΣ 2000
1	4.200	$4.200 \cdot (10.000/14.750) = 2.847,5$	$4.200 \cdot (4.750/14.750) = 1.352,5$	10.550
2	4.200	$4.200 \cdot (10.000/14.750) = 2.847,5$	$4.200 \cdot (4.750/14.750) = 1.352,5$	6.350
3	4.200	$4.200 \cdot (10.000/14.750) = 2.847,5$	$4.200 \cdot (4.750/14.750) = 1.352,5$	2.150
4	2.150	$2.150 \cdot (10.000/14.750) = 1.457,5$	$2.150 \cdot (4.750/14.750) = 692,5$	0
5	0	0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	14.750	10.000	4.750	

ΜΗΝΑΣ	ΔΟΣΗ ΧΡΕΟΥΣ	ΕΞΟΦΛΗΘΕΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΧΡΕΟΥΣ 2003	ΕΞΟΦΛ. ΠΡΟΣΑΥΞ. ΧΡΕΟΥΣ 2003	ΠΡΟΣ ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΧΡΕΟΣ 2003
1	0	0	0	6.250
2	0	0	0	6.250
3	0	0	0	6.250
4	2.050	$2.150 \cdot (5.000/6.250) = 1.640$	$2.050 \cdot (1.250/6.250) = 410$	4.200
5	4.200	$4.200 \cdot (5.000/6.250) = 3.360$	$4.200 \cdot (1.250/6.250) = 840$	0
ΣΥΝ.	6.250	10.000	1.250	

6.4.4 ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Χρέος / Οφειλή: Καθορίζεται το ποσό το οποίο είναι ικανό προς είσπραξη από το Ελληνικό Δημόσιο κάτω από τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε. – Προεδρικό Διάταγμα 356/1974).

Οι κυριότεροι νόμοι που καλύπτουν την βεβαίωση και είσπραξη των φόρων στην Ελλάδα είναι:

§ Για τα χρέη που αφορούν στην βεβαίωση και είσπραξη φόρου **Εισοδήματος** ο ν.2238/1994 και όλες οι μετέπειτα αλλαγές των άρθρων του.

§ Για τα χρέη που αφορούν στην βεβαίωση και είσπραξη φόρου **Προστιθέμενης Αξίας** (Φ.Π.Α.) ο ν. 2859 /2000 και όλες οι μετέπειτα αλλαγές των άρθρων του.

§ Για τα χρέη που αφορούν στην βεβαίωση και είσπραξη φόρου **Μεταβίβασης ακινήτων** ο ν. 1587 /1950 και όλες οι μετέπειτα αλλαγές των άρθρων του.

§ Για τα χρέη που αφορούν στην βεβαίωση και είσπραξη φόρου **Δωρεών, Κληρονομιών και Γονικών Παροχών** ο ν.2961/2001 και όλες οι μετέπειτα αλλαγές των άρθρων του.

§ Για τα χρέη που αφορούν στην βεβαίωση και είσπραξη φόρου **Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας** ο ν. 2459/1997 και όλες οι μετέπειτα αλλαγές των άρθρων του.

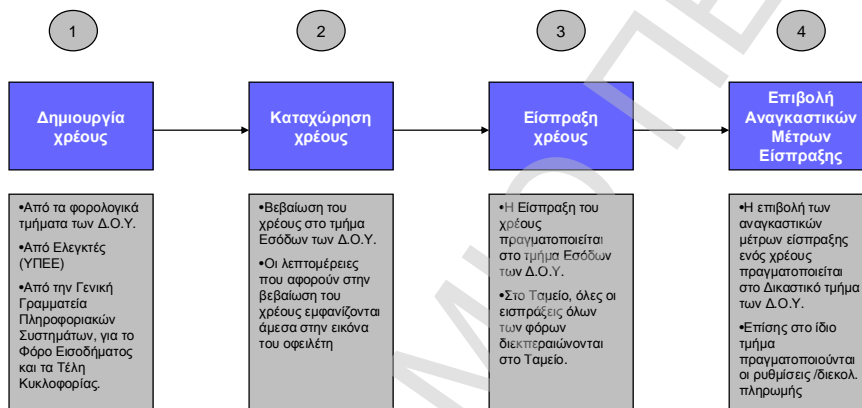
§ Για τα χρέη που αφορούν στην βεβαίωση και είσπραξη **Τελών Κυκλοφορίας Οχημάτων** ο ν. 2948/2001 και όλες οι μετέπειτα αλλαγές των άρθρων του.

Κάθε χρέος περιλαμβάνει και όλα τα πρόσθετα ποσά που συνεισπράττονται, όπως προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής, τόκους, τέλη κλπ.

Παρακάτω εμφανίζεται σε διάγραμμα η ροή της δημιουργίας και είσπραξης ενός χρέους:

ΡΟΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΧΡΕΟΥΣ

n Κατά την είσπραξη ενός χρέους εμπλέκονται διάφορα τμήματα της Δ.Ο.Υ. Και άλλων υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών.

6.4.5 ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ

6.4.5.1 Επαλήθευση στοιχείων βεβαίωσης

Η διαδικασία της βεβαίωσης πραγματοποιείται καθημερινά στις Δ.Ο.Υ. και ελέγχεται σε επίπεδο ημέρας, εβδομάδας, μήνα και έτους.

Οι εργασίες που πραγματοποιούνται με την υποστήριξη προγραμμάτων του υποσυστήματος Εσόδων/TAXIS, για την ολοκλήρωση της διαδικασίας της βεβαίωσης είναι κατά σειρά οι παρακάτω:

- § **Παραλαβή του τίτλου** (χρηματικού καταλόγου) από το γραφείο βεβαίωσης. Όταν ο Χ.Κ. προέρχεται από εξωτερική πηγή ή άλλη Δ.Ο.Υ. πρωτοκολλείται από το αρμόδιο γραφείο της Δ.Ο.Υ. (Ηλεκτρονικό πρωτόκολλο).
- § **Έλεγχος των οφειλετών** που περιλαμβάνονται στον Χ.Κ., ότι είναι φορολογικής αρμοδιότητας της Δ.Ο.Υ.. Σε περίπτωση που ανήκουν σε άλλη Δ.Ο.Υ., δημιουργείται αυτόματα από το σύστημα «απόσπασμα», προς τη Δ.Ο.Υ. που ανήκει ο φορολογούμενος.
- § **Καταχώρηση των συγκεντρωτικών στοιχείων** του Χ.Κ. (περιληπτική Χ.Κ.). Συνολικά ποσά προς βεβαίωση ανά ΚΑΕ.
- § **Καταχώρηση των αναλυτικών γραμμών** του Χ.Κ. (στοιχεία χρέους ανά οφειλέτη). Περιλαμβάνει καθεστώς πληρωμής δόσεων, στοιχεία έκπτωσης, ποσά ανά δόση, ημερομηνία λήξης προθεσμίας πληρωμής της κάθε δόσης, ΑΦΜ, ονοματεπώνυμο ή επωνυμία, είδος φόρου και

στοιχεία ΚΑΕ εντός και εκτός Προϋπολογισμού, για την λογιστικοποίηση της βεβαίωσης.

§ **Καταχώρηση επιπλέον στοιχείων** ανά γραμμή Χ.Κ, (χρηματικού καταλόγου). Τα στοιχεία αυτά μπορεί να είναι πληροφοριακά (πχ αριθμός Απόφασης Δικαστηρίου, αριθμός φακέλου για φόρους κεφαλαίου κλπ). Επίσης καταχωρούνται τυχόν στοιχεία που αφορούν αριθμούς κυκλοφορίας αυτοκινήτων, καθώς και στοιχεία συνυπόχρεων (κληρονόμοι, εγγυητές κλπ), με το ποσοστό συμμετοχής του κάθε συνυπόχρεου στο χρέος του πρωτοφειλέτη, ώστε η παρακολούθηση των εισπράξεων, λήψη μέτρων κλπ να είναι εφικτή και σε επίπεδο συνυπόχρεου.

§ **Επικύρωση περιληπτικής και γραμμών Χ.Κ.** Μετά από τελικό έλεγχο του στοιχείων του Χ.Κ. που πραγματοποιείται από τον Προϊστάμενο Εσόδων, επικυρώνεται και δημιουργεί αυτόματα τις εγγραφές: Ενημέρωση των Εισπρακτέων βιβλίων της Δ.Ο.Υ. (ανά ΚΑΕ- Κωδικού Αριθμού Εσόδων) ως προς την βεβαίωση και ενημέρωση των μερίδων των οφειλετών με τα νέα χρέη που βεβαιώθηκαν.

§ **Έλεγχοι που πραγματοποιούνται** Σε τακτά χρονικά διαστήματα, το αργότερο σε εβδομαδιαίο επίπεδο πραγματοποιείται έλεγχος συμφωνίας μεταξύ των τίτλων που βεβαιώθηκαν και των εισπρακτέων βιβλίων της Δ.Ο.Υ. που περιλαμβάνουν την βεβαίωση ανά ΚΑΕ.(διασταυρώνοντας στοιχεία αντίστοιχων εκτυπώσεων που εκδίδονται από το υποσύστημα Εσόδων). Τελικός έλεγχος πραγματοποιείται οπωσδήποτε στο τέλος κάθε μήνα και οι τίτλοι που βεβαιώθηκαν αποστέλλονται με τα λογιστικά στοιχεία του μήνα στο Ελεγκτικό Συνέδριο για περαιτέρω έλεγχο.

Έκτακτους ελέγχους και ετήσιο τακτικό έλεγχο σε επίπεδο Δ.Ο.Υ. πραγματοποιεί και ο αρμόδιος Επιθεωρητής.

6.4.5.2. Επαλήθευση στοιχείων εισπραξης

Η διαδικασία της εισπραξης πραγματοποιείται καθημερινά στις Δ.Ο.Υ. και ελέγχεται σε επίπεδο ημέρας, εβδομάδας, μήνα και έτους.

Οι εργασίες που πραγματοποιούνται με την υποστήριξη προγραμμάτων του υποσυστήματος Εσόδων/TAXIS, για την ολοκλήρωση της διαδικασίας της εισπραξης είναι κατά σειρά οι παρακάτω:

- § Έκδοση διπλοτύπου / γραμματίου συμψηφισμού. Τα διπλότυπα (οίκοθεν και βεβαιωμένα) εκδίδονται από τους εκδότες του τμήματος Εσόδων και τα διπλότυπα των δηλώσεων από τα αντίστοιχα φορολογικά τμήματα της Δ.Ο.Υ.. Κάθε διπλότυπο που εκδίδεται καταχωρείται στο αρχείο του εκδότη που το εξέδωσε.
- § Επικύρωση διπλοτύπων / γραμματίων συμψηφισμού . Η επικύρωση των εκδοθέντων διπλοτύπων γίνεται από τον / τους ταμίες των Δ.Ο.Υ., αφού εισπραχθεί το αντίστοιχο ποσό. Η πληρωμή στο ταμείο μπορεί να γίνει με μετρητά, επιταγή, και πιστωτική κάρτα. Επίσης στο ταμείο επικυρώνονται και οι συμψηφιστικές εισπράξεις (ΑΦΕΚ και Γραμμάτια Τρίτων).
- § Έλεγχος εισπράξεων. Μετά το τέλος της συναλλαγής με το κοινό οι εισπράξεις που έχουν πραγματοποιηθεί κατά την διάρκεια της ημέρας, είτε με διπλότυπα είτε με γραμμάτια συμψηφισμού, εκτυπώνονται σε

καταστάσεις ανά εκδότη και το σύνολό τους συμφωνεί με την κατάσταση πραγματοποιηθέντων εισπράξεων του ταμία, την οποία εκτυπώνει για να μετρήσει τα χρήματά του (μετρητά, επιταγές, αποδείξεις πιστωτικών καρτών). Τυχόν παραστατικά είσπραξης που έχουν εκδοθεί και δεν φέρουν την σφραγίδα του ταμία (δεν έχουν επικυρωθεί από τον ταμία), εκτυπώνονται σε χωριστή κατάσταση, η οποία ελέγχεται από τον Προϊστάμενο Εσόδων της Δ.Ο.Υ. αφού συγκεντρώσει τα «άκυρα» παραστατικά. Τα ελεγμένα «άκυρα» παραστατικά αρχειοθετούνται για περαιτέρω έλεγχο από τον αρμόδιο Επιθεωρητή της Δ.Ο.Υ..

Οι κινήσεις των εισπράξεων / πιστώσεων της Δ.Ο.Υ. ενημερώνουν αυτόματα σε επίπεδο ημέρας τους αντίστοιχους Λογαριασμούς Χρηματικής Διαχείρισης (ημερολόγια εισπράξεων και πληρωμών) και τα εισπρακτέα βιβλία της Δ.Ο.Υ. (παρακολούθηση των εισπράξεων ανά ΚΑΕ- Κωδικού αριθμού Εσόδων).

Καθημερινά πραγματοποιείται συμφωνία της λογιστικής ενημέρωσης με τις καταστάσεις των εκδοτών και τις καταστάσεις του ταμία, προκειμένου να οριστικοποιηθεί / συμφωνηθεί η κατάθεση των εισπραχθέντων χρημάτων της Δ.Ο.Υ. στην Τράπεζα Ελλάδος.

Τυχόν διαφορές στην κατάθεση των χρημάτων εμφανίζονται λογιστικά σαν « Χρηματικό Υπόλοιπο » της Δ.Ο.Υ., το οποίο ελέγχεται καθημερινά από τον υπεύθυνο του Λογιστικού τμήματος της Δ.Ο.Υ., τον Υπόλογο της Δ.Ο.Υ. (Προϊστάμενος Εσόδων ή Προϊστάμενο Δ.Ο.Υ.), τον αρμόδιο Επιθεωρητή και τέλος από το Ελεγκτικό Συνέδριο με την αποστολή των μηνιαίων λογιστικών στοιχείων.

6.4.5.3 ΑΜΝΗΣΤΙΕΣ – ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΟΦΕΙΛΩΝ

Οι κυριότερες αμνηστίες – ρυθμίσεις (Νομοθετικές)

§ Ρύθμιση Πυροπαθών Επικράτειας (ΠΟΛ 1052/2001)

Παράμετροι Ρύθμισης:

Κεφάλαιο με τόκους χωρίς προσαυξήσεις

24 Μηνιαίες Δόσεις

Με ελάχιστο ποσό δόσης: 88,04 ευρώ

Επιβάρυνση 1%

Απώλεια Ρύθμισης 3 συνεχόμενες δόσεις

§ Ρύθμιση Γουνοποιών (Ν.2733/1999)

Παράμετροι Ρύθμισης:

Κεφάλαιο χωρίς προσαυξήσεις

20 Εξαμηνιαίες Δόσεις

Με ελάχιστο ποσό δόσης: χωρίς

Επιβάρυνση 1%

Απώλεια Ρύθμισης 3 συνεχόμενες δόσεις

§ Ρύθμιση Πυροπαθών Σάμου (ΠΟΛ 1276)

Παράμετροι Ρύθμισης:

Κεφάλαιο με τόκους χωρίς προσαυξήσεις

24 Μηνιαίες Δόσεις

Με ελάχιστο ποσό δόσης: 88,04 ευρώ

Επιβάρυνση 1%

Απώλεια Ρύθμισης 3 συνεχόμενες δόσεις

§ **Ρύθμιση Πλημμυροπαθών Αθηνών-Πειραιά (ΠΟΛ 1226)**

Παράμετροι Ρύθμισης:

Κεφάλαιο με τόκους χωρίς προσαυξήσεις

24 Μηνιαίες Δόσεις

Με ελάχιστο ποσό δόσης :100 ευρώ

Επιβάρυνση 1%

Απώλεια Ρύθμισης 3 συνεχόμενες δόσεις

§ **Ρύθμιση Σεισμοπαθών Ηλείας-Ζακύνθου (ΠΟΛ 1008)**

Παράμετροι Ρύθμισης:

Κεφάλαιο με τόκους χωρίς προσαυξήσεις

24 Μηνιαίες Δόσεις

Με ελάχιστο ποσό δόσης 100 ευρώ

Επιβάρυνση 1%

Απώλεια Ρύθμισης 3 συνεχόμενες δόσεις

§ **Ρύθμιση Σεισμοπαθών Λευκάδας (ΠΟΛ 1104/2003)**

Παράμετροι Ρύθμισης:

Κεφάλαιο με τόκους χωρίς προσαυξήσεις

24 Μηνιαίες Δόσεις

Με ελάχιστο ποσό δόσης 100 ευρώ

Επιβάρυνση 1%

Απώλεια Ρύθμισης 3 συνεχόμενες δόσεις

§ **Ρύθμιση ΥΠΕΧΩΔΕ (N 9726/2004)**

Παράμετροι Ρύθμισης:

Κεφάλαιο χωρίς προσαυξήσεις

36 Μηνιαίες Δόσεις

Με ελάχιστο ποσό δόσης 50 ευρώ

Επιβάρυνση 1%

Απώλεια Ρύθμισης 3 συνεχόμενες δόσεις

§ **Ρύθμιση Νομοθετική (N3259/2004)**

Παράμετροι Ρύθμισης:

Κεφάλαιο με προσαυξήσεις σε πάγια ημερομηνία 2/6/2004

Από 1-60 δόσεις

Με ελάχιστο ποσό δόσης 150 ευρώ

Επιβάρυνση 1%

Απώλεια Ρύθμισης 2 συνεχόμενες δόσεις

Απαλλαγή προσαυξήσεων από 80% - 50%

§ **Αναβίωση Ρύθμισης ΕΟΜΜΕΧ (N 3259/2004)**

Παράμετροι Ρύθμισης:

Κεφάλαιο χωρίς προσαυξήσεις

1 δόση Χωρίς ελάχιστο ποσό δόσης

Επιβάρυνση όχι

Απώλεια Ρύθμισης 1 δόση

Διαγραφή βεβαιωμένων Τόκων

§ **Αναβίωση Ρύθμισης ΕΚΤΕ (N 3259/2004)**

Παράμετροι Ρύθμισης:

Κεφάλαιο χωρίς προσαυξήσεις

1 Δόση

Χωρίς ελάχιστο ποσό δόσης

Επιβάρυνση όχι

Απώλεια Ρύθμισης 1 δόση

Έκπτωση 40% επί του κεφαλαίου

§ **Ρύθμιση χρεών ΠΑΕ-ΚΑΕ (N 3262/2004)**

Παράμετροι Ρύθμισης:

Κεφάλαιο με προσαυξήσεις σε πάγια ημερομηνία 31/8/2004

Σε 120 Μηνιαίες δόσεις

Με ελάχιστο ποσό δόσης 500 ευρώ

Επιβάρυνση 1%

Απώλεια Ρύθμισης 2 συνεχόμενες δόσεις

Απαλλαγή προσαυξήσεων 80% .

6.4.6 ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ – ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ

6.4.6.1 ΓΕΝΙΚΑ

Τα υποσυστήματα TAXIS που λειτουργούν στις Δ.Ο.Υ. σήμερα είναι:

- § Μητρώο
- § Έσοδα – Λογιστική εσόδων
- § Έξοδα – Λογιστική εξόδων
- § Δικαστικό
- § Εισόδημα
- § Φ.Π.Α
- § Κ.Β.Σ.
- § Οχήματα
- § Άλλοι Φόροι
- § Κεφάλαιο
- § Φ.Μ.Α.Π
- § Πρωτόκολλο
- § Έλεγχος Επιθεώρηση Δ.Ο.Υ.
- § Σύστημα ασφάλειας εφαρμογών

Για κάθε υποσύστημα υπάρχει ειδικός κωδικός πρόσβασης, που επιτρέπει στον κάθε χρήστη υποσυστήματος, να χρησιμοποιεί μόνο τα προγράμματα του αντικειμένου του. Οι κωδικοί πρόσβασης στο κάθε υποσύστημα TAXIS, έχουν καθοριστεί κεντρικά και ισχύουν για όλες τις Δ.Ο.Υ. TAXIS.

Εκτός από τον ειδικό κωδικό πρόσβασης στο υποσύστημα, ο κάθε χρήστης πρέπει να χρησιμοποιεί και τον προσωπικό του κωδικό (password).

Ο κωδικός αυτός είναι κρυπτογραφημένος και διαχειρίσιμος αποκλειστικά από τον χρήστη και υπάρχει η δυνατότητα αλλαγής του password , μόνο από τον ίδιο τον χρήστη οποιαδήποτε στιγμή.

Όλες οι κινήσεις των χρηστών στο κάθε υποσύστημα καταγράφονται και τηρείται ιστορικό αρχείο με όλες τις κινήσεις που έχουν πραγματοποιηθεί, από την ημερομηνία ένταξης της κάθε Δ.Ο.Υ. στο TAXIS, μέχρι σήμερα.

Κατά την ένταξη της κάθε Δ.Ο.Υ., με ημερήσια διαταγή του Προϊσταμένου, αποδόθηκαν στους χρήστες οι προσβάσεις στο υποσύστημα του αντικείμενου τους, από τεχνικούς της Γ.Γ.Π.Σ.

Έκτοτε όταν κάποιος χρήστης αλλάξει αντικείμενο, με ημερήσια διαταγή του Προϊσταμένου του τμήματος και του Προϊσταμένου της Δ.Ο.Υ. , απενεργοποιείται ο ειδικός κωδικός πρόσβασης που είχε ο χρήστης στο παλαιό υποσύστημα και του δίνεται νέος κωδικός πρόσβασης για το νέο του αντικείμενο. Τις αλλαγές αυτές πραγματοποιεί ειδικά εκπαιδευμένος χρήστης της Δ.Ο.Υ. (τεχνικός διαχειριστής).

Από ειδικό πρόγραμμα εκτυπώνονται καταστάσεις (κατάσταση μεταβολών και κατάσταση χρηστών) που εμφανίζουν τις προσβάσεις του κάθε χρήστη στα υποσυστήματα του TAXIS, οι οποίες ελέγχονται κατά διαστήματα από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. και από τον αρμόδιο Επιθεωρητή.

6.4.6.2 ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΤΑ ΥΠΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΣΟΔΩΝ - ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΥ

Ειδικά για το υποσύστημα Εσόδων – Λογιστική Εσόδων, έχουν δημιουργηθεί οι παρακάτω ρόλοι περιορισμένης πρόσβασης στα αντικείμενα που έχουν σχέση με τα Έσοδα:

- Ø **Ταμίας-Διαχειριστής:** Ο συγκεκριμένος ρόλος δίνει πρόσβαση στο χρήστη που τον χρησιμοποιεί μόνο στα προγράμματα που έχουν σχέση με την είσπραξη παραστατικών, την πληρωμή των τίτλων, την πώληση αξιών και των συναφών εκτυπώσεων.
- Ø **Εκδότης:** Ο συγκεκριμένος ρόλος δίνει πρόσβαση στο χρήστη που τον χρησιμοποιεί μόνο στα προγράμματα που έχουν σχέση με την έκδοση των παραστατικών είσπραξης του αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας και των συναφών εκτυπώσεων.
- Ø **Υπεύθυνος Βεβαίωσης:** Ο συγκεκριμένος ρόλος δίνει πρόσβαση στο χρήστη που τον χρησιμοποιεί μόνο στα προγράμματα που έχουν σχέση με την Βεβαίωση χρεών και των συναφών εκτυπώσεων και ειδοποιήσεων προς τους φορολογούμενους.
- Ø **Υπεύθυνος Διαγραφών- Επιστροφών:** Ο συγκεκριμένος ρόλος δίνει πρόσβαση στο χρήστη που τον χρησιμοποιεί μόνο στα προγράμματα που έχουν σχέση με την εκκαθάριση των Φύλλων Έκπτωσης, Διαγραφές χρεών, Παραγραφές χρεών, Επιστροφές και των συναφών εκτυπώσεων καθώς και στις ειδοποιήσεις επιστροφών.
- Ø **Υπεύθυνος Λογιστικού:** Ο συγκεκριμένος ρόλος δίνει πρόσβαση στο χρήστη που τον χρησιμοποιεί μόνο στα προγράμματα που έχουν σχέση με την λογιστική τακτοποίηση των Εσόδων της Δ.Ο.Υ., (βεβαιώσεων, εισπράξεων, διαγραφών, επιστροφών) καθώς και στα προγράμματα χρεω-πιστώσεων των λογαριασμών χρηματικής διαχείρισης και σε όλες τις συναφείς εκτυπώσεις.

Ø **Προϊστάμενος Εσόδων:** Ο ρόλος του Προϊσταμένου Εσόδων, εκτός από την πρόσβαση που έχει σε όλα τα προγράμματα που αναφέρονται παραπάνω, έχει και πρόσβαση σε ειδικά προγράμματα διορθώσεων εγγραφών, καθώς και σε εκτυπώσεις καταστάσεων ελέγχου.

Για την πρόσβαση των χρηστών του υποσυστήματος Δικαστικού, έχει δημιουργηθεί ένας ρόλος, που δίνει τη δυνατότητα διαχείρισης όλων των λειτουργιών . Σε κάθε Δ.Ο.Υ. στους υπαλλήλους του Δικαστικού τμήματος δίνεται ένας επιπλέον ρόλος που δίνει την δυνατότητα πρόσβασης στους χρήστες σε ορισμένες λειτουργίες (κυρίως αναζητήσεις) , των υποσυστημάτων Μητρώου και Εσόδων προκειμένου να εξυπηρετηθούν ανάγκες του Δικαστικού.

6.5. ΠΗΓΕΣ

6.5.1 ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

§ Συνολικό πλήθος εργαζομένων στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (μόνιμοι – με πλήρες ωράριο εργασίας) : **12.910**. Από αυτούς οι **1.905 (Δικαστικό τμήμα)** υπάλληλοι ασχολούνται με θέματα αναγκαστικής είσπραξης Δημοσίων Εσόδων, και περίπου **4.000** υπάλληλοι (**τμήμα Εσόδων – Ταμείο**) ασχολούνται με τις διαδικασίες βεβαίωσης και είσπραξης των χρεών.

§ Επιπλέον προσωπικό εργάζεται στις κεντρικές Διευθύνσεις του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, με την παρακάτω κατανομή:

1. Κεντρικές Φορολογικές διευθύνσεις: περίπου **550** υπάλληλοι.
2. Ελεγκτικές υπηρεσίες: περίπου **800** υπάλληλοι.
3. Μηχανογραφικές/ ηλεκτρονικές υπηρεσίες: περίπου **1.200** υπάλληλοι.
4. Επιθεωρητές εσωτερικού ελέγχου: περίπου **300** υπάλληλοι.

§ Περίπου το 70% των εργαζομένων στα τμήματα Εσόδων και Δικαστικού των Δ.Ο.Υ., είναι κάτοχοι Πανεπιστημιακού διπλώματος κυρίως Οικονομικών Πανεπιστημίων και Νομικής.

6.5.2 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

- § Όλοι οι εργαζόμενοι στα τμήματα Εσόδων και Δικαστικού έχουν εκπαιδευτεί στις διαδικασίες είσπραξης, τόσο όσον αφορά στο θεωρητικό πλαίσιο του αντικειμένου τους, όσο και στις διαδικασίες χειρισμού των ηλεκτρονικών προγραμμάτων (εφαρμογές TAXIS).
- § Η εκπαίδευσή τους είναι συνεχιζόμενη ένεκα των συνεχών αλλαγών της φορολογικής νομοθεσίας και των αλλαγών των προγραμμάτων που υποστηρίζουν το αντικείμενό τους.
- § Κατά το διάστημα 1998 έως και 2001, έμπειροι εφοριακοί / εκπαιδευτές πραγματοποίησαν ON SITE εκπαίδευση των εφοριακών των Δ.Ο.Υ.
- § Για κάθε νομοθετική αλλαγή και αλλαγή στη λειτουργία των ηλεκτρονικών προγραμμάτων, οι υπάλληλοι των Δ.Ο.Υ. παραλαμβάνουν οδηγίες για τον νέο τρόπο λειτουργίας του μηχανογραφικού συστήματος.
- § Όλοι οι υπάλληλοι των Δ.Ο.Υ. έχουν εκπαιδευτεί στο χειρισμό προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών (word, excel, κλπ).
- § Κάθε νεοδιόριστος υπάλληλος περνάει υποχρεωτικά από την βασική εκπαίδευση, πάνω στο αντικείμενο που έχει τοποθετηθεί, καθώς και όλες τις συναφείς εκπαιδεύσεις.

6.6- ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

Κάθε χρόνο με την κατάθεση και την έγκριση του Κρατικού Προϋπολογισμού (ως προς το σκέλος των Εσόδων), από την Βουλή των Ελλήνων, καθορίζονται οι **Στόχοι Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων** για κάθε φορολογία.

Ο ορισμός του Κρατικού Προϋπολογισμού δίνεται στο Ν.Δ 321/1969: « Προϋπολογισμός είναι ο νόμος δια του οποίου προσδιορίζονται τα δημόσια έσοδα και καθορίζονται τα όρια των εξόδων του κράτους».

Ο Κρατικός Προϋπολογισμός αποτελεί ένα σχέδιο δράσης του δημόσιου φορέα, αποτελεί δηλαδή το πρόγραμμά του για μια καθορισμένη χρονική περίοδο στο μέλλον.(η συνήθης χρονική περίοδος είναι 12/μηνη).

Ο Κρατικός Προϋπολογισμός διαφέρει από το Δημοσιονομικό πρόγραμμα της κυβέρνησης, το οποίο είναι συνήθως μακροχρόνιο, καλύπτει περισσότερα έτη και είναι γενικής φύσης περιλαμβάνοντας τις γενικές γραμμές της πολιτικής της κυβέρνησης στους τομείς των Εσόδων και των Δαπανών.

Τα **Έσοδα Προϋπολογισμού** χωρίζονται σε 2 κατηγορίες, στα Τακτικά και τα Έκτακτα Έσοδα.

Τα Τακτικά Έσοδα ταξινομούνται ανά Κ.Α.Ε. (κωδικό αριθμό εσόΔ.Ο.Υ.) και χωρίζονται στις παρακάτω κατηγορίες:

Α) Άμεσοι Φόροι: Στην κατηγορία αυτή εμφανίζεται το σύνολο των εισπράξεων των φόρων που αφορούν στο Εισόδημα (φυσικών και νομικών προσώπων), στην Περιουσία (με κυριότερους φόρους τις Κληρονομίες, Γονικές Παροχές και Δωρεές) , στους Άμεσους Φόρους Παρελθόντων

Οικονομικών Ετών και στους Λοιπούς Άμεσους Φόρους. (Φορολογικά έσοδα).

Β) Έμμεσοι Φόροι: Στην κατηγορία αυτή εμφανίζεται το σύνολο των εισπράξεων των φόρων που αφορούν στις Συναλλαγές (με κυριότερο τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας), οι εισπράξεις των φόρων Κατανάλωσης (με κυριότερους φόρους Φόρο Κύκλου Εργασιών και Τέλη Κυκλοφορίας Οχημάτων), τις εισπράξεις των Έμμεσων Φόρων Παρελθόντων Οικονομικών Ετών και αυτές των Λοιπών Έμμεσων Φόρων. (Φορολογικά έσοδα).

Γ) Απολήψεις Ε.Ε.: Στην κατηγορία αυτή εμφανίζονται οι εισπράξεις που αφορούν μεταβιβάσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από κράτη μέλη, δηλαδή από απολήψεις από Κοινοτικά Ταμεία ή Οργανισμούς. (Μη Φορολογικά έσοδα)

Δ) Λοιπά μη φορολογικά Έσοδα: Στην κατηγορία αυτή εμφανίζονται οι εισπράξεις που αφορούν σε προσόδους περιουσίας και επιχειρηματικής δράσης του κράτους . (Μη Φορολογικά έσοδα).

Όσον αφορά το σκέλος των Εσόδων, το σχέδιο του Προϋπολογισμού καταρτίζεται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, σε συνεργασία με την Διεύθυνση Προϋπολογισμού (Δ20) του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και την Γενική Διεύθυνση Φορολογίας.

Ο Προϋπολογισμός των Εσόδων γίνεται με την μέθοδο των ποσοστιαίων μεταβολών, λαμβάνεται δηλαδή υπόψη το ύψος των διαφόρων κατηγοριών φόρων του τελευταίου έτους το οποίο προσαρμόζεται αυξανόμενο ή

μειούμενο σύμφωνα με τις εξαγγελθείσες φορολογικές μεταβολές και τις οικονομικές εξελίξεις της χώρας.

Τέλος για την κατάρτιση του Κρατικού Προϋπολογισμού λαμβάνονται υπόψη τόσο οι Διεθνείς οικονομικές εξελίξεις, όσο και οι εξελίξεις της Ελληνικής οικονομίας (Θέματα που αναλύονται στα κεφάλαια 3 και 4).

Παρακάτω παρατίθενται πίνακες που εμφανίζουν την πορεία είσπραξης Δημοσίων Εσόδων :

Πίνακας 3.1 Κρατικός προϋπολογισμός (σε εκατ. ευρώ)								
	2004	2005	2006		2007	Μεταβολή %		
	Πραγμ/σεις	Πραγμ/σεις	Προϋπ/σμός	Εκτιμήσεις πραγμ/σεων	Προβλέψεις	05/04	06/05	07/06
	(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(β)/(α)	(δ)/(β)	(ε)/(δ)
Τακτικός Προϋπολογισμός (ΤΠ)								
1. Καθαρά έσοδα ΤΠ (α+β-γ)	39.257	42.206	46.550	46.400	49.170	7,5	9,9	6,0
α. Τακτικά έσοδα	42.055	44.760	47.650	47.830	51.370	6,4	6,9	7,4
β. Μη τακτικά έσοδα			1.100	770				
γ. Επιστροφές φόρων	2.798	2.554	2.200	2.200	2.200	-8,7	-13,9	0,0
2. Δαπάνες ΤΠ (α+β)	45.490	48.686	50.190	50.413	53.360	7,0	3,5	5,8
α. Τόκοι	9.464	9.774	9.600	9.530	9.750	3,3	-2,5	2,3
β. Πρωτογενείς δαπάνες	36.025	38.566	40.590	40.883	43.610	7,1	6,0	6,7
γ. Μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες ⁽¹⁾		345						
3. Έλλειμμα ΤΠ (1-2)	-6.233	-6.479	-3.640	-4.013	-4.190	3,9	-38,1	4,4
Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)								
4. Έσοδα (α+β)	2.894	2.686	3.490	3.550	3.890	-7,2	32,2	9,6
α. Εισροές ΕΕ	2.811	2.623	3.400	3.400	3.750	-6,7	29,6	10,3
β. Ίδια έσοδα	83	63	90	150	140	-24,1	138,1	-6,7
5. Δαπάνες	9.522 ⁽²⁾	7.524 ⁽²⁾	8.400	8.100	8.750	-21,0	7,7	8,0
6. Έλλειμμα ΠΔΕ (4-5)	-6.628	-4.838	-4.910	-4.550	-4.860	-27,0	-6,0	6,8
7. Έλλειμμα Κεντρικής Κυβέρνησης (3+6)	-12.861	-11.318	-8.550	-8.563	-9.050	-12,0	-24,3	5,7
(% του ΑΕΠ)	-7,6	-6,2	-4,4	-4,4	-4,3			
ΑΕΠ (τρέχουσες τιμές-προ αναθεώρησης)	168.417	181.088	193.427	194.902	208.740	7,5	7,6	7,1

⁽¹⁾ Αφορά τακτοποίηση παλαιότερης οφειλής του Ελληνικού Δημοσίου προς την ΑΤΕ.
⁽²⁾ Στα ανωτέρω ποσά περιλαμβάνονται και κονδύλια ύψους 141 εκατ. ευρώ του 2004 και 17 εκατ. ευρώ του 2005 τα οποία ενώ έχουν εκταμιευθεί δεν είχαν εκδοθεί τα σχετικά συμψηφιστικά εντάλματα.

Πίνακας 3.2 Ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης (σε εκατ. ευρώ)					
	2004	2005	2006		2007
	Πραγμ/σεις	Πραγμ/σεις	Προϋπ/σμός	Εκτιμήσεις	Προβλέψεις
α. Έλλειμμα κεντρικής κυβέρνησης	-12.861	-11.318	-8.550	-8.563	-9.050
β. Αποτελέσματα ΟΤΑ, ΟΚΑ και λοιπών ΝΠΔΔ	3.765	2.423	4.990	4.138	4.383
γ. Χρηματοδότηση στην κοινωνική ασφάλιση	-1.916	-425	-400	-423	-415
δ. Εξοπλιστικά προγράμματα	-1.792	-1.394	-1.500	-1.500	-1.700
ε. Εθνικολογιστικές προσαρμογές	-306	1.219	450	1.194	1.680
ζ. Ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης (α+β+γ+δ+ε)	-13.110	-9.495	-5.010	-5.154	-5.102
% του ΑΕΠ	-7,8	-5,2	-2,6	-2,6	-2,4
ΑΕΠ (τρέχουσες τιμές-προ αναθεώρησης)	168.417	181.088	193.427	194.902	208.740

Πίνακας 3.3 Έσοδα τακτικού προϋπολογισμού (συγκεντρωτικά) (σε εκατ. ευρώ)								
	2004	2005	2006		2007	Μεταβολή %		
	Πραγμ/σεις	Πραγμ/σεις	Προϋπ/σμός	Εκτιμήσεις πραγμ/σεων	Προβλέψεις	2005/04	2006/05	2007/06
Τακτικά έσοδα	42.055	44.760	47.650	47.830	51.370	6,4	6,9	7,4
Επιστροφές εσόδων	2.798	2.554	2.200	2.200	2.200	-8,7	-13,9	0,0
Καθαρά τακτικά έσοδα	39.257	42.206	45.450	45.630	49.170	7,5	8,1	7,8
Μη τακτικά έσοδα			1.100	770				
Γενικό σύνολο καθαρών εσόδων	39.257	42.206	46.550	46.400	49.170	7,5	9,9	6,0

Επεξήγηση Πινάκων:

Τακτικά Έσοδα: Τα Τακτικά Έσοδα ταξινομούνται ανά Κ.Α.Ε. (κωδικό αριθμό εσόδου) και χωρίζονται στις παρακάτω κατηγορίες:

Α) Άμεσοι Φόροι: Στην κατηγορία αυτή εμφανίζεται το σύνολο των εισπράξεων των φόρων που αφορούν στο Εισόδημα (φυσικών και νομικών προσώπων), στην Περιουσία (με κυριότερους φόρους τις Κληρονομίες, Γονικές Παροχές και Δωρεές) , στους Άμεσους Φόρους Παρελθόντων Οικονομικών Ετών και στους Λοιπούς Άμεσους Φόρους. (Φορολογικά έσοδα).

Β) Έμμεσοι Φόροι: Στην κατηγορία αυτή εμφανίζεται το σύνολο των εισπράξεων των φόρων που αφορούν στις Συναλλαγές (με κυριότερο τον Φόρο Προστιθέμενης Αξίας), οι εισπράξεις των φόρων Κατανάλωσης (με κυριότερους φόρους Φόρο Κύκλου Εργασιών και Τέλη Κυκλοφορίας Οχημάτων), τις εισπράξεις των Έμμεσων Φόρων Παρελθόντων Οικονομικών Ετών και αυτές των Λοιπών Έμμεσων Φόρων. (Φορολογικά έσοδα).

Γ) Απολήψεις Ε.Ε.: Στην κατηγορία αυτή εμφανίζονται οι εισπράξεις που αφορούν μεταβιβάσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από κράτη μέλη, δηλαδή από απολήψεις από Κοινοτικά Ταμεία ή Οργανισμούς. (Μη Φορολογικά έσοδα)

Δ) Λοιπά μη φορολογικά Έσοδα: Στην κατηγορία αυτή εμφανίζονται οι εισπράξεις που αφορούν σε προσόδους περιουσίας και επιχειρηματικής δράσης του κράτους . (Μη Φορολογικά έσοδα).

Επιστροφές εσόδων: Είναι ποσά τα οποία έχουν εισπραχθεί αχρεωστήτως και πρέπει να επιστραφούν στους δικαιούχους. Κυριότερη πηγή επιστροφών είναι οι επιστροφές που προκύπτουν από την εκκαθάριση του Φόρου Εισοδήματος και από επιστροφές Φ.Π.Α..

Μη τακτικά έσοδα: Η κυριότερη πηγή μη τακτικών εσόδων του Δημοσίου είναι από τα μέτρα που προωθούνται για την εκχώρηση δικαιωμάτων του Δημοσίου (αποκρατικοποιήσεις).

Πίνακας 3.4 Έσοδα τακτικού προϋπολογισμού (αναλυτικά) (σε εκατ. ευρώ)								
	2004	2005	2006		2007	Μεταβολή %		
	Πραγμ/σεις	Πραγμ/σεις	Προϋπ/σμός	Εκτιμήσεις πραγμ/σεων	Προβλέψεις	2005/04	2006/05	2007/06
A. Τακτικά έσοδα (I+ II + III + IV)	42.055	44.760	47.650	47.830	51.370	6,4	6,9	7,4
I. Άμεσοι φόροι	16.484	18.371	19.065	18.560	19.450	11,4	1,0	4,8
Φόροι εισοδήματος	13.307	14.165	14.760	14.790	15.380	6,4	4,4	4,0
Φυσικών προσώπων	7.785	8.292	8.860	9.100	9.720	6,5	9,7	6,8
Νομικών προσώπων	4.724	4.730	4.900	4.500	4.620	0,1	-4,9	2,7
Ειδικών κατηγοριών	798	1.143	1.000	1.190	1.040	43,2	4,1	-12,6
Φόροι στην περιουσία	422	548	550	490	510	29,9	-10,6	4,1
Άμεσοι φόροι ΠΟΕ	1.569	2.410	2.410	1.910	2.080	53,6	-20,7	8,9
Λοιποί άμεσοι φόροι	1.186	1.248	1.345	1.370	1.480	5,2	9,8	8,0
II. Έμμεσοι φόροι	23.000	23.722	25.540	26.260	28.580	3,1	10,7	8,8
Φόροι συναλλαγών	15.255	15.817	16.828	17.675	19.375	3,7	11,7	9,6
ΦΠΑ	13.741	14.131	15.148	15.855	17.435	2,8	12,2	10,0
πετρελαιοειδών	1.141	1.480	1.600	1.760	1.950	29,7	18,9	10,8
καπνού	550	574	593	645	705	4,4	12,4	9,3
λοιπών	12.050	12.077	12.955	13.450	14.780	0,2	11,4	9,9
Λοιποί φόροι συναλλαγών	1.514	1.686	1.680	1.820	1.940	11,4	7,9	6,6
(μεταβίβαση κεφαλαίων)	(798)	(905)	(918)	(1.015)	(1.103)	(13,4)	(12,2)	(8,7)
(χαρτόσημο)	(624)	(681)	(650)	(685)	(655)	(9,1)	(0,6)	(-4,4)
Φόροι κατανάλωσης	7.051	7.077	7.797	7.535	8.210	0,4	6,5	9,0
Φόρος ασφαλιστρών	269	270	300	300	330	0,4	11,1	10,0
Τέλος ταξινόμησης οχημάτων	908	891	886	918	965	-1,9	3,0	5,1
ΕΦΚ καυσίμων	2.461	2.478	2.848	2.620	2.954	0,7	5,7	12,7
Λοιποί ΕΦΚ (καπνού κ.λπ.)	2.524	2.564	2.778	2.785	3.010	1,6	8,6	8,1
Τέλη κυκλοφορίας οχημάτων	694	705	802	774	815	1,6	9,8	5,3
Λοιποί φόροι κατανάλωσης	195	169	183	138	136	-13,3	-18,3	-1,4
Έμμεσοι φόροι ΠΟΕ	290	400	455	440	445	37,9	10,0	1,1
Λοιποί έμμεσοι	404	428	460	610	550	5,9	42,5	-9,8
(για ΕΕ)	(269)	(264)	(267)	(274)	(281)	(-1,9)	(3,8)	(2,6)
Σύνολο φορολογικών εσόδων (I+II)	39.484	42.093	44.605	44.820	48.030	6,6	6,5	7,2
III. Απολήψεις από ΕΕ	164	109	190	305	396	-33,5	179,8	29,8
IV. Λοιπά μη φορολογικά έσοδα	2.407	2.558	2.855	2.705	2.944	6,3	5,7	8,8
Σύνολο μη φορολογικών εσόδων (III+IV)	2.571	2.667	3.045	3.010	3.340	3,7	12,9	11,0
B. Μη τακτικά έσοδα			1.100	770				
Γενικό σύνολο εσόδων (A + B)	42.055	44.760	48.750	48.600	51.370	6,4	8,6	5,7
Επιστροφές εσόδων	2.798	2.554	2.200	2.200	2.200	-8,7	-13,9	0,0
Γενικό σύνολο καθαρών εσόδων	39.257	42.206	46.550	46.400	49.170	7,5	9,9	6,0

Πίνακας 3.5 Εξέλιξη και σύνθεση των εσόδων του ΤΠ 1997-2006
(σε εκατ. ευρώ)

Έτος	Άμεσοι φόροι	Έμμεσοι φόροι	Σύνολο φορολογικών εσόδων	Έσοδα από ΕΕ	Λοιπά μη φορολογικά έσοδα	Σύνολο μη φορολογικών εσόδων	Σύνολο εσόδων ΤΠ
1997	8.121	14.186	22.307	131	2.412	2.543	24.850
1998	10.540	15.402	25.942	100	1.833	1.933	27.875
1999	11.866	17.179	29.045	136	1.906	2.042	31.087
2000	13.682	18.620	32.302	134	1.820	1.954	34.256
2001	13.585	19.498	33.083	113	3.377	3.490	36.573
2002	14.813	20.989	35.802	230	3.016	3.246	39.048
2003	15.397	21.484	36.881	188	2.812	3.000	39.881
2004	16.484	23.000	39.484	164	2.407	2.571	42.055
2005	18.371	23.722	42.093	109	2.558	2.667	44.760
2006*	18.560	26.260	44.820	305	3.475 ¹	3.780	48.600
Συμμετοχή στο σύνολο ανά κατηγορία (%)							
1997	32,7	57,1	89,8	0,5	9,7	10,2	100,0
1998	37,8	55,3	93,1	0,4	6,6	6,9	100,0
1999	38,2	55,3	93,4	0,4	6,1	6,6	100,0
2000	39,9	54,4	94,3	0,4	5,3	5,7	100,0
2001	37,1	53,3	90,5	0,3	9,2	9,5	100,0
2002	37,9	53,8	91,7	0,6	7,7	8,3	100,0
2003	38,6	53,9	92,5	0,5	7,1	7,5	100,0
2004	39,2	54,7	93,9	0,4	5,7	6,1	100,0
2005	41,0	53,0	94,0	0,2	5,7	6,0	100,0
2006*	38,2	54,0	92,2	0,6	7,2	7,8	100,0
Ως ποσοστό του ΑΕΠ (%)							
1997	8,4	14,6	22,9	0,1	2,5	2,6	25,6
1998	10,0	14,6	24,5	0,1	1,7	1,8	26,4
1999	10,5	15,2	25,8	0,1	1,7	1,8	27,6
2000	11,2	15,3	26,5	0,1	1,5	1,6	28,1
2001	10,3	14,8	25,1	0,1	2,6	2,6	27,8
2002	10,3	14,6	25,0	0,2	2,1	2,3	27,2
2003	9,9	13,8	23,7	0,1	1,8	1,9	25,6
2004	9,8	13,7	23,4	0,1	1,4	1,5	25,0
2005	10,1	13,1	23,2	0,1	1,4	1,5	24,7
2006*	9,5	13,5	23,0	0,2	1,8	1,9	24,9

* Εκτίμηση
¹ Περιλαμβάνονται μη τακτικά έσοδα ύψους 770 εκατ. ευρώ.

Στην αρχή κάθε έτους γνωστοποιείται στις αρμόδιες για την είσπραξη των Δημοσίων Εσόδων Υπηρεσίες (Δ.Ο.Υ.), το ύψος των ποσών των βεβαιωμένων φόρων και τα οποία έχουν καταστεί ληξιπρόθεσμα και ο στόχος είσπραξης των

φόρων αυτών μέσα στο τρέχον έτος. Η γνωστοποίηση αυτή γίνεται στις υπηρεσίες από τον αρμόδιο Υφυπουργό του Υπ.Ο.Ο.

Ο στόχος αυτός διαφέρει για κάθε μία υπηρεσία, διότι συνυπολογίζονται διάφοροι παράγοντες όπως το μέγεθος της Δ.Ο.Υ. , το είδος των φορολογουμένων, το πλήθος των υπαλλήλων ανά Δ.Ο.Υ. που μπορούν να ασχοληθούν με το συγκεκριμένο αντικείμενο της είσπραξης.

Η γνωστοποίηση του στόχου είσπραξης της κάθε υπηρεσίας συνοδεύεται και από μια σειρά οδηγιών προς τους υπαλλήλους, που καλύπτει με μεγαλύτερο ποσοστό περιπτώσεων που μπορούν να παρουσιασθούν κατά το τρέχον έτος, σχετικές με Νομοθετικές αλλαγές που έχουν προσφάτως προκύψει.

Την πρώτη εργάσιμη ημέρα κάθε μήνα αποστέλλονται στο γραφείο του Υφυπουργού τα αποτελέσματα των εισπράξεων ανά Δ.Ο.Υ. σε σχέση με τον στόχο που τους είχε τεθεί στην αρχή του έτους.

Όταν υπάρχουν αποκλίσεις (προς τα κάτω) από τον στόχο, καλούνται οι Προϊστάμενοι των συγκεκριμένων Δ.Ο.Υ. από τον Υφυπουργό για να αιτιολογήσουν την απόκλιση αυτή, και να τους δοθούν περαιτέρω οδηγίες.

6.7.- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων έχει υλοποιήσει και λειτουργεί παραγωγικά το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Φορολογίας, γνωστό ως **TAXIS** (Taxation Information System). Το TAXIS αποτελεί το μεγαλύτερο έργο πληροφορικής στην Ελλάδα.

Υλοποιήθηκε στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Κλεισθένης" του Β' Κ.Π.Σ., ενώ η προσαρμογή των εφαρμογών στο ευρώ υλοποιήθηκε στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Κοινωνία της Πληροφορίας" του Γ' Κ.Π.Σ.

Στοχεύει στον εκσυγχρονισμό και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, την πάταξη της φοροδιαφυγής και τη βέλτιστη εξυπηρέτηση των πολιτών.

► Η τεχνολογική υποδομή του TAXIS αποτελείται από ένα ολοκληρωμένο online δίκτυο 282 περιφερειακών υπολογιστών (ένας υπολογιστής-server για κάθε Δ.Ο.Υ.), 8.600 θέσεων εργασίας καταμεμημένων στις Δ.Ο.Υ. ανάλογα με το μέγεθός τους και ενός κεντρικού υπολογιστικού εξοπλισμού στη Γ.Γ.Π.Σ

Οι εφαρμογές του TAXIS δημιουργήθηκαν με σκοπό να αυτοματοποιήσουν και να μηχανογραφήσουν το σύνολο των εργασιών των Δ.Ο.Υ. και εγκαταστάθηκαν σταδιακά σε παραγωγή από το Μάρτιο του 1998 έως τον Σεπτέμβριο του 2001 στο σύνολο των Δ.Ο.Υ. (282).

Το σύστημα TAXIS έχει συμβάλει ουσιαστικά στον εκσυγχρονισμό της λειτουργίας του Φορολογικού Συστήματος τόσο σε τοπικό επίπεδο στις Δ.Ο.Υ., όσο και σε επίπεδο κεντρικής διοίκησης.

Με αυτόν τον τρόπο έχει επιφέρει σημαντικές τομές στην Ελληνική Δημόσια Διοίκηση. Ως χαρακτηριστικά παραδείγματα:

- § Μέσα από το TAXIS θεσπίστηκε διαδικασία κατά την οποία ο φορέας (δημόσιοι οργανισμοί, συμβολαιογράφοι, τράπεζες, κ.λ.π.) ζητά και λαμβάνει αυτόματα Φορολογική Ενημερότητα για λογαριασμό του συναλλασσόμενου πολίτη. Κατ' αυτόν τον τρόπο, ο πολίτης δεν χρειάζεται να πάει στη Δ.Ο.Υ., να ζητήσει την έκδοση ενημερότητας και να την προσκομίσει στο φορέα.
- § Όλοι οι υπάλληλοι των Δ.Ο.Υ., μετά από εκπαίδευση, έγιναν χρήστες του Πληροφοριακού Συστήματος TAXIS.
- § Για πρώτη φορά, υπάλληλοι μίας υπηρεσίας, όλων των ηλικιών, κατάφεραν να αφομοιώσουν την τεχνολογία και να χρησιμοποιούν υπολογιστή για τη διεκπεραίωση των εργασιών τους.
- § Αποτελέσματα αυτής της επιλογής είναι η συνεχής βελτίωση της εξυπηρέτησης των φορολογουμένων, πολιτών και επιχειρήσεων και η απλούστευση των ακολουθούμενων διαδικασιών.
- § Παράλληλο όφελος είναι η εξοικονόμηση πόρων, με την απαλλαγή των υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών από χρονοβόρες συναλλαγές.

Μετά την ανάπτυξη του Πληροφοριακού Συστήματος TAXIS και τη δημιουργία των αναγκαίων ηλεκτρονικών υποδομών (Βάσεις Δεδομένων), αναπτύχθηκαν εναλλακτικοί τρόποι εξυπηρέτησης των πολιτών μέσω ηλεκτρονικών συναλλαγών στο Internet (**TAXISnet**).

Τα υποσυστήματα του TAXIS που λειτουργούν στις Δ.Ο.Υ. είναι:

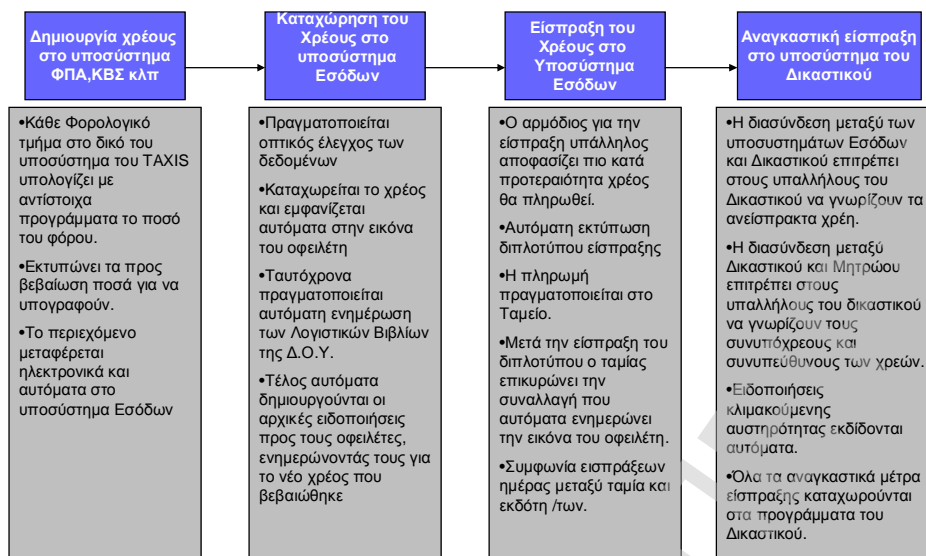
- § Μητρώο
- § Έσοδα (βεβαίωση, είσπραξη, διαγραφή)
- § Λογιστική Εσόδων
- § Δικαστικό
- § Έξοδα και Λογιστική Εξόδων
- § Εισόδημα
- § Φ.Π.Α.
- § Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων
- § Οχήματα
- § Παρακρατούμενοι Φόροι
- § Κεφάλαιο
- § Πρωτόκολλο
- § Έλεγχος.

Τα δεδομένα που έχουν σχέση με τα χρέη διαχειρίζονται από τα προγράμματα των υποσυστημάτων Εσόδων και Δικαστικού.

Παρακάτω εμφανίζεται η ροή των πληροφοριών που αφορούν στα χρέη και οι απαραίτητες διασυνδέσεις μεταξύ των υποσυστημάτων του TAXIS (Δημιουργία του χρέους, οριστικοποίησή του, είσπραξη και σε περίπτωση ανείσπρακτων χρεών, η αναγκαστική είσπραξη).

ΡΟΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Μέσω των προγραμμάτων των υποσυστημάτων Εσόδων και Δικαστικού, μπορούν να εκτυπωθούν περίπου 300 διαφορετικού τύπου καταστάσεις, οι οποίες περιέχουν τα παρακάτω:

- § Βεβαιωμένα ποσά χρεών ανά είδος φόρου, ανά κατηγορία, ανά τύπο πηγής, ανά φορολογούμενο, για επιλεγμένα χρονικά διαστήματα κλπ.
- § Εισπραχθέντα ποσά χρεών ανά είδος φόρου, ανά κατηγορία, ανά τύπο πηγής, ανά φορολογούμενο, για επιλεγμένα χρονικά διαστήματα κλπ.
- § Διαγραφέντα ποσά χρεών ανά είδος φόρου, ανά κατηγορία, ανά τύπο πηγής, ανά φορολογούμενο, για επιλεγμένα χρονικά διαστήματα κλπ.
- § Επιστραφέντα ποσά χρεών ανά είδος φόρου, ανά κατηγορία, ανά τύπο πηγής, ανά φορολογούμενο, για επιλεγμένα χρονικά διαστήματα κλπ.

- § Ποσά βεβαιωμένων χρεών που έχουν διαγραφεί, λόγω παρέλευσης του χρόνου μέσα στον οποίο έπρεπε να εισπραχθούν.
- § Καταστάσεις που αναφέρουν την ημερομηνία και τα λοιπά στοιχεία των ειδοποιήσεων που έχουν σταλεί στους φορολογουμένους.
- § Αναλυτική εικόνα χρεών οφειλέτη.
- § Εισπραχθέντα, ανείσπρακτα, ληξιπρόθεσμα και μη ληξιπρόθεσμα χρέη οφειλετών.
- § Εκτυπώσεις αναγκαστικών μέτρων είσπραξης, όπως παραγγελία κατάσχεσης, Φάκελος κατάσχεσης, Πρόγραμμα πλειστηριασμού, Κατάσχεση εις χείρας τρίτου, Υποθήκη ακίνητης περιουσίας, Αφαίρεση πινακίδων κυκλοφορίας οχημάτων, Απαγόρευση αποδημίας, Προσωποκράτηση, Ποινική Δίωξη κλπ.
- § Καθημερινές εκτυπώσεις συμφωνίας ταμείου.
- § Λογιστικές εκτυπώσεις. κ.α.

Οι παραπάνω εκτυπώσεις βοηθούν αφενός στην εύρυθμη λειτουργία των Δ.Ο.Υ., στην εξυπηρέτηση των φορολογουμένων και στις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου των Δ.Ο.Υ.

Η κυριότερη χρησιμότητά τους είναι ότι είναι εργαλείο για τους υπαλλήλους των τμημάτων Εσόδων και Δικαστικού, ώστε να προχωρήσουν στην αναγκαστική είσπραξη των ανείσπρακτων και ληξιπροθέσμων χρεών των φορολογουμένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΕΡΓΑΣΙΑ	ΕΒΔΟΜΑΔΑ												1
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
Έντολή προς Citigroup													
Έναρκτήρια Συνάντηση													
Διορισμός Διεθνών και Ελλήνων Δικηγόρων													
Νομικός έλεγχος του Ελληνικού νομικού και φορολογικού καθεστώτος													
Νομικός έλεγχος των απαιτήσεων													
Πρόσληψη εταιριών πιστοληπτικής αξιολόγησης (Rating Agencies)													
Σύνταξη περιλήψης όρων (Term Sheet)													
Σύνταξη και Έλεγχος των νομικών εγγράφων της Συναλλαγής													
Συζήτηση της δομής της συναλλαγής με τις Εταιρίες Πιστολ. Αξιολόγ.													
Προετοιμασία και υποβολή παρουσίασης προς Εταιρίες Πιστολ. Αξιολόγ.													
Συναντήσεις για νομικό/οικονομικό έλεγχο από Εταιρίες Πιστολ. Αξιολόγ.													
Προκαταρκτική ένδειξη βαθμού αξιολόγησης από Εταιρίες Πιστολ. Αξιολόγ.													
Εκθέσεις Εταιριών Πιστολ. Αξιολόγ. πριν από την πώληση των ομολόγων													
Κυκλοφορία πρώτου σχεδίου του Ενημερωτικού Δελτίου (Offering Circular)													
Συμπλήρωση τελικού σχεδίου (red herring) του Ενημερωτικού Δελτίου													
Προετοιμασία παρουσιάσεων (roadshow) προς Επενδυτές													
Προκαταρκτικός έλεγχος αγοράς (pre-marketing)													
Παρουσίαση προς Επενδυτές (roadshow)													
Δημιουργία βιβλίου προσφορών													
Προσφορά και καθορισμός τιμής επιτοκίου διάθεσης													
Οριστικοποίηση Πιστοληπτικής Αξιολόγησης.													
Ολοκλήρωση των νομικών εγγράφων της Συναλλαγής													
Υπογραφή των εγγράφων και εκταμίευση.													

7.2.1: Επισκόπηση του Ελέγχου

Οι οργανισμοί αξιολόγησης θα ζητήσουν να κάνουν κατ' ιδίαν επισκέψεις ώστε να κατανοήσουν τον κύκλο ζωής των απαιτήσεων, την προέλευση / γέννησή τους, την βεβαίωση /είσπραξη και κυρίως τη διαδικασία διοικητικής εκτέλεσης. Ο έλεγχος θα εστιάσει σε τρεις μεγάλους τομείς:

► **Γενική επισκόπηση της είσπραξης**

- Νομικό πλαίσιο
- Δυνατότητες

► **Επισκόπηση του Χαρτοφυλακίου**

- Γέννηση και είσπραξη των απαιτήσεων
- Στατικές και δυναμικές πληροφορίες για το χαρτοφυλάκιο

► **Διαδικασία Βεβαίωσης – Είσπραξης**

- Ανάλυση της διαδικασίας είσπραξης
- Δυνατότητες των συστημάτων
- Ισχύς της βάσης δεδομένων

7.2.2 : Έλεγχος των Φορολογικών Αρχών

▶ Γενική Επισκόπηση

- Δομή
- Διαδικασίες αναφοράς
- Δραστηριότητες

▶ Θεσμικό πλαίσιο των αρμοδιοτήτων και δραστηριοτήτων.

▶ Οργανωτική δομή.

▶ Πόροι

- Αριθμός υπαλλήλων.
- Εναλλαγή προσωπικού.
- Εκπαίδευση
- Υπάλληλοι πλήρους και μερικής απασχόλησης.

▶ Οικονομικές πληροφορίες

7.2.3: Έλεγχος των διαδικασιών είσπραξης και εκτέλεσης

▶ Νομικό πλαίσιο για την είσπραξη και την αναγκαστική /διοικητική εκτέλεση απαιτήσεων από φόρους.

- Δικαιώματα και προνόμια της φορολογικής Αρχής.
- Υποχρεώσεις και ευθύνες της φορολογικής Αρχής.

▶ Καθορισμός και επαλήθευση των απαιτήσεων.

- Προσδιορισμός των ανείσπρακτων ποσών.

- Χρονικές και διαδικαστικές προϋποθέσεις για τον χαρακτηρισμό μιας απαίτησης ως καθυστερούμενης.
- ▶ **Επαληθεύσεις και διασταυρώσεις** /συμφωνίες στην είσπραξη των απαιτήσεων.
  - Μέθοδος
  - Συχνότητα
- ▶ **Διαδικασία είσπραξης**
  - Λεπτομερής περιγραφή των διαφορετικών μεθόδων είσπραξης (διοικητική εκτέλεση, εκούσιες καταβολές, δόσεις, κλπ.).
  - Μέσος χρόνος από τη γέννηση έως την εξόφληση της απαίτησης ανά μέθοδο είσπραξης.
  - Διαφορές στις διαδικασίες είσπραξης αναλόγως της κατηγορίας του οφειλέτη.
  - Απόδοση προτεραιότητας σε συγκεκριμένες απαιτήσεις (λ.χ. με κριτήρια ηλικίας, ποσού, κλπ.).
  - Επί μερικής είσπραξης μειώνεται το κεφάλαιο, οι προσαυξήσεις ή τα έξοδα, κλπ.
  - Μέσο κόστος είσπραξης ανά μέθοδο είσπραξης.
- ▶ **Μέθοδοι πληρωμής** και ποσοστό συμμετοχής τους στις συνολικές εισπράξεις.
  - Μέθοδοι εκουσίας καταβολής από τους οφειλέτες (λ.χ. κατάθεση σε λογαριασμό, επιταγή, κλπ.).
  - Νομικές διαδικασίες και ένδικα βοηθήματα.

- Πληρωμές με δόσεις.
- Πληρωμές σε είδος.
- Συμψηφισμός.
- ▶ **Περιπτώσεις διαγραφών και ακυρώσεων απαιτήσεων.**
- ▶ **Συχνότητα τροποποιήσεων και αλλαγών στις ρυθμίσεις, διαδικασίες και συστήματα.**
  - Μέχρι σήμερα.
  - Προγραμματιζόμενες.
- ▶ **Δικαστικές διαδικασίες.**
  - Χρόνος και βήματα από τη γέννηση έως την είσπραξη.
  - Αριθμός υποθέσεων που οδηγούνται στα δικαστήρια.
  - Αριθμός υποθέσεων που συζητούνται.
  - Ποσοστά επιτυχίας.
  - Ποσοστά πληρωμής.
- ▶ **Αμνηστίες /Ρυθμίσεις οφειλών**
  - Μέχρι σήμερα.
  - Προγραμματιζόμενες.
- ▶ **Ανθρώπινοι πόροι**
  - Αριθμός υπαλλήλων που απασχολούνται στις εισπράξεις
  - Εκπαίδευση και επιμόρφωση
  - Έτη υπηρεσίας και επίπεδο εμπειρία.
  - Επαγγελματικά προσόντα των υπαλλήλων.

► **Μέτρηση επιδόσεων**

- Προϋπολογισμός
  - Στόχοι εισπράξεων σε επίπεδο Δ.Ο.Υ.
  - Στοχοθεσία σε επίπεδο κάθε υπαλλήλου.
- Προγράμματα κινήτρων προς τους υπαλλήλους.
- Τάσεις για τα επόμενα έτη.

► **Πληροφορικά συστήματα και τεχνολογία**

- Διάγραμμα ροής πληροφοριών.
  - Εσωτερικά
  - Με άλλους οργανισμούς /πρόσωπα.
- Συστήματα που χρησιμοποιούνται για σκοπούς διαχείρισης πληροφοριών (information management)
- Δυνατότητα παροχής πληροφοριών σε εβδομαδιαία /μηνιαία βάση.
- Επεκτασιμότητα
- Σχεδιαζόμενες αναβαθμίσεις και αντικαταστάσεις.

► **Διαδικασίες αποκατάστασης ζημιών και εκτάκτων γεγονότων**

- Συστήματα back up off-site/on-site.

► **Δια συνδεσιμότητα συστημάτων.**

- Δια δραστηριότητα μεταξύ των διαφόρων συστημάτων [λ.χ. λογιστική, συστήματα διαχείρισης πληροφοριών (management information systems), εισπράξεις, κλπ..]

- Αναφορές και πληροφορίες που λαμβάνονται από τη διοίκηση και το Υπουργείο Οικονομικών.
- Μέτρα ασφαλείας, περιορισμοί πρόσβασης.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

7.3: Προσδιορισμός του Χαρτοφυλακίου προς τιτλοποίηση

► Κατηγορίες φόρων

- Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων.
- Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων.
- Φ.Π.Α.
- Φόρος κληρονομιών.
- Φόρος ακίνητης περιουσίας.

► Κυρώσεις εκπροθέσμου καταβολής.

- Κεφαλαιοποίηση ή αυτοτελής είσπραξή τους.
- Συντελεστές προσαυξήσεων.
- Μείωση/Διαγραφή κυρώσεων.

► Αμφισβητούμενες και μη απαιτήσεις.

► Κατηγορίες οφειλετών.

- Εταιρίες, ατομικές επιχειρήσεις, ιδιώτες κλπ.
- Απαιτήσεις διεκδικούμενες ανά οφειλέτη ή ανά είδος φόρου.

► Επιλογή με βάση κατηγορία οφειλέτη /φόρου.

7.4: Απαιτούμενα στοιχεία Χαρτοφυλακίου

- ▶ Αρχική ποσό /αξία χαρτοφυλακίου κατ' έτος – συνολική αξία όλων των απαιτήσεων που χαρακτηρίζονται ως «καθυστερούμενες» ανά κατηγορία φόρου /οφειλέτη για κάθε συγκεκριμένο έτος, ανεξαρτήτως του αν οι εν λόγω απαιτήσεις εισπράχθηκαν σε μεταγενέστερα έτη.

Έτος γέννησης	Αρχικό ποσό	Οφειλόμενο ποσό
1993		-
1994		-
1995		-
1996		-
1997		-
1998		-
1999		-
2000		-
2001		-
2002		-
2003		-
2004		-
2005		-

**Οφειλόμενο /ληξιπρόθεσμο ποσό (για κάθε έτος) = Αρχικό ποσό –
Εισπράξεις κεφαλαίου–
Ακυρώσεις /Διαγραφές**

- ▶ Ετήσιες εισπράξεις κεφαλαίου για κάθε έτος ανά κατηγορία φόρου.

Έτος εισπράξης

Έτος γέννησης	Αρχικό ποσό	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Σύνολο
1993	-														-
1994	-														-
1995	-														-
1996	-														-
1997	-														-
1998	-														-
1999	-														-
2000	-														-
2001	-														-
2002	-														-
2003	-														-
2004	-														-
2005	-														-
Συνολικές εισπράξεις		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

- ▶ Ετήσιες ακυρώσεις / διαγραφές (λ.χ. μη-εισπράξιμες απαιτήσεις) για κάθε έτος.

Έτος ακύρωσης/διαγραφής

Έτος γέννησης	Αρχικό ποσό	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Σύνολο
1993	-														-
1994	-														-
1995	-														-
1996	-														-
1997	-														-
1998	-														-
1999	-														-
2000	-														-
2001	-														-
2002	-														-
2003	-														-
2004	-														-
2005	-														-
Σύνολα		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

- ▶ Ποσά προσαυξήσεων και προστίμων που εισπράχθηκαν επί των απαιτήσεων που χαρακτηρίζονται ως «καθυστερούμενες» κατ' έτος στη διάρκεια του χρόνου

Εισπράξεις προσαυξήσεων

Έτος εισπράξης

Έτος γέννησης	Αρχικό ποσό	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Σύνολο
1993	-														-
1994	-														-
1995	-														-
1996	-														-
1997	-														-
1998	-														-
1999	-														-
2000	-														-
2001	-														-
2002	-														-
2003	-														-
2004	-														-
2005	-														-
Σύνολο		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

- ▶ Ισχύον επιτόκιο εκπροθέσμου καταβολής κατ' έτος.

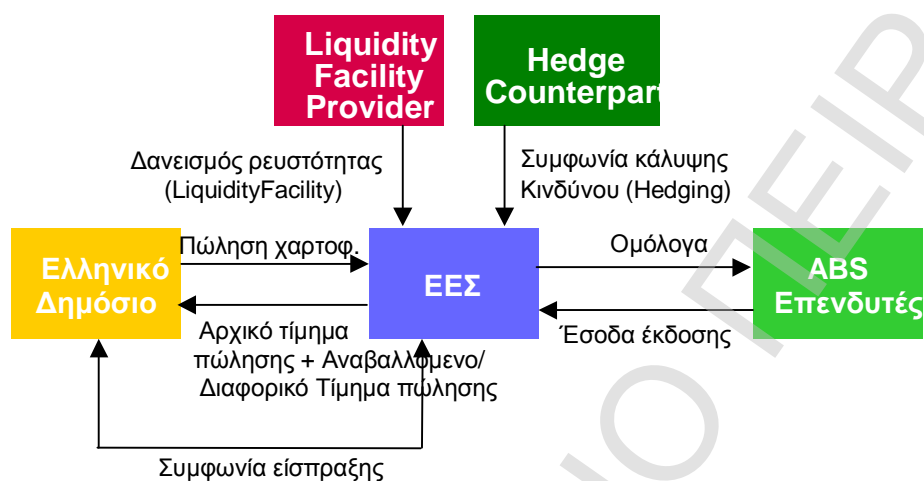
ΠΟΣΟΣΤΑ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΩΝ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΗΣ	ΜΕΓΙΣΤΟ ΠΟΣΟΣΤΟ ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΩΝ
ΙΑΝ. 1970	1,5%	50%
ΙΑΝ. 1980	2,0%	75%
ΑΠΡ. 1990	3,0%	120%
ΙΟΥΝ.1992	3,0%	ΧΩΡΙΣ ΟΡΙΟ
ΦΕΒ. 1996	2,0%	ΧΩΡΙΣ ΟΡΙΟ
ΣΕΠ. 1997	2,0%	300%
ΟΚΤ. 1999	1,5%	300%
ΟΚΤ. 2003	1,5%	200%
ΜΑΡ. 2005	1,0%	200%

- ▶ Ταξινόμηση του χαρτοφυλακίου ανά οικονομικό κλάδο (περιλαμβανομένων των αυτοαπαχολούμενων /ατομικών επιχειρήσεων και ιδιωτών).
- ▶ Γεωγραφική κατανομή του χαρτοφυλακίου.
- ▶ Ταξινόμηση του χαρτοφυλακίου σε ομάδες ανά μέγεθος.
- ▶ Οι μεγαλύτεροι 50 οφειλέτες με όλα τα ποσά ανά οφειλέτη (λ.χ. διαφορετικές κατηγορίες φόρων, κλπ.) συγκεντρωμένα ώστε να διαμορφώνεται η συνολική έκθεση.
  - Ποσό

- Εταιρία, αυτοαπασχολούμενος, ιδιώτης – Προκειμένου για εταιρία και ο οικονομικός κλάδος
  - Κατάσταση (λ.χ. εντοπισμός περιουσιακών στοιχείων, πτώχευση, χρεοκοπία, etc.)
- ▶ Αριθμός και αξία αμφισβητούμενων οφειλών.
  - ▶ Αριθμός δικαστικών υποθέσεων με θετική έκβαση έναντι του συνολικού αριθμού υποθέσεων που προσήλθαν ενώπιον των δικαστηρίων την τελευταία τριετία.
  - ▶ Ποσοστό εισπράξεων που προέκυψαν από κατασχέσεις ακινήτων.
  - ▶ Ποσά προσαυξήσεων που διαγράφηκαν την τελευταία τριετία.
  - ▶ Ποσά απαιτήσεων για τα οποία επήλθε συμβιβασμός σε ποσό κάτω της ονομαστικής τους αξίας την τελευταία τριετία.

7.5 Επισκόπηση συναλλαγής

Η συναλλαγή αφορά την πώληση ενός χαρτοφυλακίου απαιτήσεων από:

7.6 ΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

- Καθυστερούμενους φόρους από το Ελληνικό Δημόσιο (το “Χαρτοφυλάκιο”) σε μία **Εταιρία Ειδικού Σκοπού** εκτός κινδύνου πτώχευσης (“**ΕΕΣ**”) σύμφωνα με το Ελληνικό δίκαιο.
- Για να χρηματοδοτήσει την αγορά του Χαρτοφυλακίου η **ΕΕΣ** θα εκδώσει ομόλογα με ασφάλεια τα δικαιώματά της επί του **Χαρτοφυλακίου**.

- ▶ Η **ΕΕΣ** θα υπογράψει συμφωνία με την Ελληνική φορολογική Αρχή με την οποία θα της αναθέσει την είσπραξη των απαιτήσεων του **Χαρτοφυλακίου**.
- ▶ Σε περιοδική βάση, οι εισπράξεις του **Χαρτοφυλακίου** θα μεταφέρονται από την Ελληνική φορολογική Αρχή σε λογαριασμό επ' ονόματι της **ΕΕΣ**.
- ▶ Κατά την ημερομηνία πληρωμής, τα ποσά σε πίστωση της **ΕΕΣ** θα χρησιμοποιούνται για την εξόφληση των εξόδων και του τοκοχρεολυσίου επί των ομολόγων.
- ▶ Τα ποσά που θα απομείνουν μετά την εξόφληση των ομολόγων θα επιστραφούν στο Δημόσιο ως «αναβαλλόμενο / διαφορικό τίμημα πώλησης» (deferred purchase price).

ΘΕΜΑ

Προσδιορισμός των στοιχείων που θα μεταβιβαστούν στην ΕΕΣ

ΣΧΟΛΙΑ

- ▶ Μεταβίβαση οικονομικής/νομικής κυριότητας
- ▶ Μεταβίβαση παρεπομένων δικαιωμάτων
- ▶ Απαιτήσεις /Εσοδα που κρίνονται με άκυρες με δικαστική απόφαση μετά τη μεταβίβαση στην ΕΕΣ
- ▶ Αντικατάσταση των μεταβιβασθέντων στοιχείων υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις

Νομοθετικές αλλαγές / Αναγκαίες ερμηνείες

Βλ. άρθρο 71 νόμου «Θέματα Κεφαλαιαγοράς και άλλες

- ▶ Θέσπιση νόμου που να ρυθμίζει θέματα τιτλοποίησης περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου Τομέα:
  - Καθυστερούμενες απαιτήσεις
  - Απαιτήσεις υπό δικαστική αμφισβήτηση

διατάξεις»

- Υποχρεώσεις αναγγελίας
- ▶ Εξουσιοδότηση προς την Κυβέρνηση να τιτλοποιήσει το Χαρτοφυλάκιο
- ▶ Διευκρινίσεις ως προς το δικαίωμα του Δημοσίου (ως εισπράκτορα του Χαρτοφυλακίου) να λάβει μέτρα διοικητικής εκτέλεσης μετά τη μεταβίβαση
- ▶ Φόροι μεταβίβασης

Δυνατότητα μεταβίβασης υπολειπομένων απαιτήσεων από την ΕΕΣ προς το Δημόσιο

- ▶ Δικαίωμα του Δημοσίου να επαναγοράσει τις υπολειπόμενες απαιτήσεις (residual receivables) με αντάλλαγμα το αναβαλλόμενο /διαφορικό τίμημα αγοράς (Deferred Purchase Price) .
- ▶ Ελαστικότητα των συμφωνιών ώστε να επιτρέπεται η προσθήκη περαιτέρω ασφαλειών και η έκδοση νέων ομολόγων

Αποζημίωση της ΕΕΣ

- ▶ Αντικατάσταση των απαιτήσεων
- ▶ Επαναγορά των απαιτήσεων έναντι μετρητών
- ▶ Καταβολή αποζημίωση σε περίπτωση τροποποιήσεων στο νόμο και τη διαδικασία είσπραξης (λ.χ. ρυθμίσεις /αμνηστίες)

Ρυθμιστικές Αρχές

- ▶ Τυχόν άδειες από ρυθμιστικές Αρχές

ΣΧΟΛΙΑ

ΕΕΣ

- ▶ Έδρα
- ▶ Φορολογικές συνέπειες

Είδος ομολογιακής έκδοσης

- ▶ Δημόσια προσφορά

Εφαρμοστέο δίκαιο επί των ομολόγων

- ▶ Ελληνικό δίκαιο
- ▶ Αγγλικό δίκαιο

Ζητήματα εισαγωγής (Listing) και ενημέρωσης (reporting)

- ▶ Επιλογή Χρηματιστηρίου όπου θα εισαχθούν τα ομόλογα

Έγγραφα

- ▶ Συμφωνίες που αφορούν τη συναλλαγή
- ▶ Γνωμοδοτήσεις (Opinions)
  - Γνωμοδότηση για την συναλλαγή
  - Γνωμοδότηση Ελληνικού δικαίου
  - Γνωμοδότηση περί συμβατότητας με κοινοτικούς κανόνες κρατικών ενισχύσεων
- ▶ Επιστολή ορκωτού ελεγκτή

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: ΕΠΙΛΟΓΟΣ

8.1 ΣΥΝΟΨΗ

Τα βασικά σημεία τα οποία αναφέρθηκαν στις προηγούμενες ενότητες, καθώς και τα σημεία διασύνδεσής τους είναι τα παρακάτω:

- § Η Τιτλοποίηση είναι μια τεχνική χρηματοδότησης που χρησιμοποιείται από τα οικονομικά όργανα («δημιουργοί») για να δώσει μια ανακούφιση στο κεφάλαιο, να βελτιώσει τα βασικά οικονομικά δεδομένα, να διαφοροποιήσει τις πηγές χρηματοδότησης, να διαχειριστεί τον ισολογισμό, και να διασπείρει τον κίνδυνο. Ο όρος τιτλοποίηση αναφέρεται στην έκδοση αξιόγραφων (τίτλων - π.χ. ομολόγων), τα οποία ενσωματώνουν αξία μελλοντικών και προσδοκωμένων εσόδων.
- § Τα διαθέσιμα στοιχεία του α' εξαμήνου στην ευρωζώνη δημιουργούν την αισιοδοξία ότι οι οικονομικές επιδόσεις για το 2006 μπορεί τελικά να διαμορφωθούν σε επίπεδα υψηλότερα από αυτά που αρχικά προβλέπονταν (άνοιξη 2006).
- § Το α' εξάμηνο του 2006 ο ρυθμός ανάπτυξης επιταχύνθηκε στο 2,4%, με αποτέλεσμα να κινείται κοντά, ή και να υπερβαίνει το ρυθμό αύξησης του δυναμικού ΑΕΠ της ευρωζώνης.
- § Ο Διεθνής Οργανισμός Ενέργειας προβλέπει αύξηση της ζήτησης κατά 1,4% το 2006. Οι υψηλές τιμές του πετρελαίου επηρεάζουν αρνητικά την ανάπτυξη στην ευρωζώνη. Οι διεθνείς νομισματικές συνθήκες συνέχισαν και το 2006 να είναι ευνοϊκές για την οικονομική ανάπτυξη, παρά το ότι η νομισματική πολιτική κινήθηκε προς περιοριστική κατεύθυνση.
- § Το 2006 ο ρυθμός αύξησης της οικονομικής δραστηριότητας στην

Ελλάδα διαμορφώνεται σε ικανοποιητικά επίπεδα, παρά τη διατήρηση των υψηλών τιμών πετρελαίου. Σύμφωνα με τους τριμηνιαίους εθνικούς λογαριασμούς, το ΑΕΠ σε σταθερές τιμές αυξήθηκε το πρώτο εξάμηνο κατά 4,1%, έναντι 3,6% το αντίστοιχο εξάμηνο του 2005.

§ Το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών της Ελλάδος είναι υπεύθυνο για την εφαρμογή και τον έλεγχο της οικονομικής πολιτικής, όπως αυτή έχει καθορισθεί από το Ελληνικό Κράτος.

§ Χρέος / Οφειλή: Καθορίζεται το ποσό το οποίο είναι ικανό προς είσπραξη από το Ελληνικό Δημόσιο κάτω από τις διατάξεις του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε. – Προεδρικό Διάταγμα 356/1974).

§ Κάθε χρέος περιλαμβάνει και όλα τα πρόσθετα ποσά που συνεισπράττονται, όπως προσαυξήσεις εκπρόθεσμης καταβολής, τόκους, τέλη κλπ.

§ Κάθε χρόνο με την κατάθεση και την έγκριση του Κρατικού Προϋπολογισμού (ως προς το σκέλος των Εσόδων), από την Βουλή των Ελλήνων, καθορίζονται οι Στόχοι Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων για κάθε φορολογία. Ο ορισμός του Κρατικού Προϋπολογισμού δίνεται στο Ν.Δ 321/1969: « Προϋπολογισμός είναι ο νόμος δια του οποίου προσδιορίζονται τα δημόσια έσοδα και καθορίζονται τα όρια των εξόδων του κράτους».Ο Κρατικός Προϋπολογισμός αποτελεί ένα σχέδιο δράσης του δημόσιου φορέα, αποτελεί δηλαδή το πρόγραμμά του για μια καθορισμένη χρονική περίοδο στο μέλλον.(η συνήθης χρονική περίοδος είναι 12/μηνη).

§ Οι οργανισμοί αξιολόγησης θα ζητήσουν να κάνουν κατ' ιδίαν επισκέψεις ώστε να κατανοήσουν τον κύκλο ζωής των απαιτήσεων, την προέλευση /

γέννησή τους, την βεβαίωση /είσπραξη και κυρίως τη διαδικασία διοικητικής εκτέλεσης.

§ Αρχική ποσό /αξία χαρτοφυλακίου κατ' έτος – συνολική αξία όλων των απαιτήσεων που χαρακτηρίζονται ως «καθυστερούμενες» ανά κατηγορία φόρου /οφειλέτη για κάθε συγκεκριμένο έτος, ανεξαρτήτως του αν οι εν λόγω απαιτήσεις εισπράχθηκαν σε μεταγενέστερα έτη.

§ Ταξινόμηση του χαρτοφυλακίου ανά οικονομικό κλάδο (περιλαμβανομένων των αυτοαπαχολούμενων /ατομικών επιχειρήσεων και ιδιωτών), Γεωγραφική κατανομή του χαρτοφυλακίου, ταξινόμηση του χαρτοφυλακίου σε ομάδες ανά μέγεθος, οι μεγαλύτεροι 50 οφειλέτες με όλα τα ποσά ανά οφειλέτη (λ.χ. διαφορετικές κατηγορίες φόρων, κλπ.) συγκεντρωμένα ώστε να διαμορφώνεται η συνολική έκθεση, ποσό, Εταιρία, αυτοαπασχολούμενος, ιδιώτης – Προκειμένου για εταιρία και ο οικονομικός κλάδος Κατάσταση (λ.χ. εντοπισμός περιουσιακών στοιχείων, πτώχευση, χρεοκοπία, etc.), Αριθμός και αξία αμφισβητούμενων οφειλών, αριθμός δικαστικών υποθέσεων με θετική έκβαση έναντι του συνολικού αριθμού υποθέσεων που προσήλθαν ενώπιον των δικαστηρίων την τελευταία τριετία, ποσοστό εισπράξεων που προέκυψαν από κατασχέσεις ακινήτων, ποσά προσαυξήσεων που διαγράφηκαν την τελευταία τριετία, ποσά απαιτήσεων για τα οποία επήλθε συμβιβασμός σε ποσό κάτω της ονομαστικής τους αξίας την τελευταία τριετία.

§ Καθυστερούμενους φόρους από το Ελληνικό Δημόσιο (το “Χαρτοφυλάκιο”) σε μία Εταιρία Ειδικού Σκοπού εκτός κινδύνου πτώχευσης (“ΕΕΣ”) σύμφωνα με το Ελληνικό δίκαιο. Για να

χρηματοδοτήσει την αγορά του Χαρτοφυλακίου η ΕΕΣ θα εκδώσει ομόλογα με ασφάλεια τα δικαιώματά της επί του Χαρτοφυλακίου. Η ΕΕΣ θα υπογράψει συμφωνία με την Ελληνική φορολογική Αρχή με την οποία θα της αναθέσει την είσπραξη των απαιτήσεων του Χαρτοφυλακίου. Σε περιοδική βάση, οι εισπράξεις του Χαρτοφυλακίου θα μεταφέρονται από την Ελληνική φορολογική Αρχή σε λογαριασμό επ' ονόματι της ΕΕΣ. Κατά την ημερομηνία πληρωμής, τα ποσά σε πίστωση της ΕΕΣ θα χρησιμοποιούνται για την εξόφληση των εξόδων και του τοκοχρεολυσίου επί των ομολόγων. Τα ποσά που θα απομείνουν μετά την εξόφληση των ομολόγων θα επιστραφούν στο Δημόσιο ως «αναβαλλόμενο / διαφορικό τίμημα πώλησης» (deferred purchase price).

§ Στην Ελλάδα εκτός από τις επιχειρηματικές ομολογίες, η αγορά ομολογιακών τίτλων περιλαμβάνει επίσης τα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, τα τραπεζικά ομόλογα και τα δημοτικά ομόλογα. Η συγκεκριμένη αγορά υστερεί σε ανάπτυξη και ρευστότητα. Τα τελευταία χρόνια έχει παρατηρηθεί στην Ελλάδα μια ραγδαία ενίσχυση των αγορών που έχουν σχέση με την τιτλοποίηση των επιχειρηματικών απαιτήσεων και την τιτλοποίηση των απαιτήσεων από ακίνητα.

8.2 ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΕΡΕΥΝΑ

- Θα πρέπει να εκσυγχρονιστεί περισσότερο το ελληνικό Νομοθετικό πλαίσιο και να απλουστευθούν οι υπάρχουσες διαδικασίες που αφορούν στην τιλοποίηση απαιτήσεων.
- Τέλος, η ελληνική αγορά θα πρέπει να αντλεί πληροφορίες από άλλες ανεπτυγμένες αγορές του εξωτερικού επιδιώκοντας την διαρκή βελτίωση και ανάπτυξή της.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΠΗΓΕΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

- 1.Αρτίκης Γεώργιος, ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, Αποφάσεις Χρηματοδοτήσεων, Γ΄Έκδοση, Εκδόσεις INTERBOOKS, Αθήνα 2002
- 2.Αρτίκης Γεώργιος, ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, Αποφάσεις Επενδύσεων, Εκδόσεις INTERBOOKS, Αθήνα 2002
- 3.Αρτίκης Γεώργιος, ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ, Ανάλυση και προγραμματισμός, Εκδόσεις INTERBOOKS, Αθήνα 2003
- 4.Γεωργακόπουλος Λεωνίδας, Εγχειρίδιο Εμπορικού Δικαίου, τόμος 2- οι εμπορικές πράξεις, Εκδόσεις Αφοι Π. Σάκκουλα, Αθήνα 1995.
- 5.Γιωτάκη Τζένη, “Ομολογιακά δάνεια του Ν. 3156/2003. Είδη, μορφή και διαδικασίες έκδοσης”, περιοδικό ΕΨΙΛΟΝ 7, τεύχος Απριλίου 2004.
- 6.Ρόκας Νικόλαος, ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 1992.
- 7.Ρόκας Νικόλαος, ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ, 4^η Έκδοση, Εκδόσεις Αντ. Ν. Σάκκουλα, Αθήνα- Κομοτηνή 1996.
- 8.Σαρσέντης Βασίλειος, ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, Εκδόσεις Καραμπερόπουλος, Πειραιάς 1981.
9. Νόμοι – Προεδρικά Διατάγματα:
  - § Προεδρικό Διάταγμα 186/1992 .
  - § Κ.Ε.Δ.Ε. – Προεδρικό Διάταγμα 356/1974
  - § Ν.2238/1994 περί είσπραξης φόρου Εισοδήματος
  - § Ν. 2859 /2000 περί φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.)

- § Ν. 1587 /1950 περί φόρου Μεταβίβασης ακινήτων καθώς και όλες οι μετέπειτα αλλαγές των άρθρων του.
- § Ν.2961/2001 περί φόρου Δωρεών, Κληρονομιών και Γονικών Παροχών καθώς και όλες οι μετέπειτα αλλαγές των άρθρων του.
- § Ν. 2459/1997 περί φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας καθώς και όλες οι μετέπειτα αλλαγές των άρθρων του.
- § Ν. 2948/2001 περί είσπραξης Τελών Κυκλοφορίας Οχημάτων καθώς και όλες οι μετέπειτα αλλαγές των άρθρων του.

ΑΛΛΟΔΑΠΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΙΑ

1. Fabozzi Frank, BOND MARKETS, ANALYSIS AND STRATEGIES, THIRD EDITION, Prentice Hall, U.S.A. 1996
2. Hirt Geoffrey & Block Stanley, Fundamentals of Investment Management, SEVENTH EDITION, McGraw-Hill, U.S.A. 2003
3. IMF World Economic Outlook, 9/2006, European Commission – Economic Forecasts, Autumn 2006 .
4. Δ.Ν.Τ.(Σεπτ. 2006) , Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Νοε. 2006) για τα μεγέθη της Ευρωζώνης.

ΑΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΕΣ

1. www.ase.gr (Διαδικτυακός τόπος ΧΑΑ)
2. www.bankofgreece.gr (Διαδικτυακός τόπος της ΤτΕ)
3. www.glk.gr (Διαδικτυακός τόπος του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους)
4. www.investinginbonds.com

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΑ